

GAMEZONE

Balogh Endre	007	Timi-Tomi játék
Kodaj Dániel	011	717
Rimóczi László	016	A Jó és a Rossz robot harca
Hartay Csaba	019	Versek
Bán Olivér	020	Más
Szalay Miklós	021	Gémboly
Paládi Zsolt	022	Utcai harcosok
Csepregi János	025	Heroes III.
Hó Márton	029	Salvatore küldetése
Ephemeria Silver	031	A szomszéd nője a folyosóm légvezetékében a haját szárítja
Vass Tibor	033	Játék a betűkkel
Onagy Zoltán	034	Temetés előtti kisdolgozat
Rentz Máttyás	038	a némaértő olvasási szint
Kürti László	040	Komodor84' kontra notebook
zöldtara	041	Blogmániám története
Esze Dóra	044	Ifjak, március
Konom Róbert	047	A Garaczi-vírus
Csala Bertalan	051	A rendszer szeret
Sírokai Máttyás	052	Este jó

PERMUTÁCIÓ

Aletta Vid	055	Látod egészen
Bordás Gábor	056	Kacor
Király Farkas	065	agárdi triptichon
Dobó Csaba	066	Gyümölcsök
Rosmer János	068	Versek
Horváth Viktor	070	Egy férfi naplója
Tatár Sándor	074	Versek
Középkor - reneszánsz - kora újkor	075	Cecco Angiolieri

MODULÁCIÓ

Seress Ákos	079	„Miért – kik vagyunk?”
L. Varga Péter	085	A jég hátán is megél
Németh Zoltán	088	József Attila 1945 után írt posztmodern versei

CODA

Tomás Araya	099
-------------	-----

GameZone

GameZone

Timi-Tomi játék

1.

Timi álmosan botorkál ki a konyhába. Készít magának egy kávé, lezuhanyozik, felöltözik, és mint minden nap, fél nyolckor elindul dolgozni.

Vizuálisan fontos, hogy Timi nem lesbikus: úgy figyel oda nőiségére, hogy a férfiak közt hódítson.

A tudatiparban dolgozik, sok érdekességet lát nap mint nap. Munkahelyén olyan burát tesznek rá, mely megkönnyíti a munkát. Ezt úgy hívják, hogy Köbüki-bura. Akin van ilyen, annak sok munkafolyamatot nem kell külön elvégezni, mégis gyorsabban tud dolgozni. Megéri, mert így adott idő alatt több pénzt is keres. Timi nemrég jött a Céphez, az egyik alapfokú buratípust adják rá, amit le is vehet – ezért nem keres vele olyan sokat, mint azon kollégái, akik a levehetetlent használják munka közben.

Timi a legújabb találmányok tesztelésében vesz részt, ő tereli egybe és irányítja a tesztereket. Ezek pénzért mindenre hajlandók. Most például 10 éves titoktartás mellett a technikai festők festik ki folyékony plazmával a lakásukat: a tesztelésre kijelölt szobáik falait, valamint belülről az ablakokat. Alacsony elektromos feszültség és a Cég találmányának alkalmazása segítségével a plazma óriási méretű televízióként működik.

Timi épp egy teszterfiguránál, Tominál jár beüzemelési ellenőrzésen, melynek során egymásba szeretnek a fiúval. Bár a tudatiparban munkaidőben és teszterekkel tilos érzelmi vagy testi viszonyba kerülni, mindketten tudják, hogyan lehet kijátszani a Cépet: el kell távolítani Timi Köbüki-buráját, mert azzal a Cég minden gondolatot ellenőrizni tudna. Tomi nagy haker, saját programjával törli fel Timi buráját, így gyorsan egymásé lehetnek.

Timi és Tomi azt viszont nem tudhatja, hogy pontosan milyen terméket is tesztel: a festhető plazmafal nem csupán tévé, hanem kamera is egyben!

A plazmafal képét a Cégnél nézik az ellenőrök, és felfedezik Timi botlását. A vezetőség ezért behívja egy kis beszélgetésre, ahol megegyeznek vele a következőkről: ha továbbra is dolgozni akar, akkor egy magasabb szintű biztonsági rendszerrel ellátott Köbüki-burát kap, mely a szabadságát is jobban korlátozza majd. Jóindulatuk jeléül megengedik Timinek, hogy amennyiben komolyan gondolja Tomival, a plazmafalra vonatkozó tízéves titoktartás aláírása mellett össze is költözhetnek.

Timi komolyan gondolta Tomival, aki viszont nem gondolta komolyan Timivel, mivel csak egy kalandot akart.

Timi ebben a játékban rosszul járt.

2.

Timinek jó ideig eltart, míg reggel összeszedi magát: hosszan ül az ágy szélén. Aztán egyszer csak felkel, és elindul.

Reggeljeit mégsem lehet ilyen egyszerűen leírni. Előfordul, méghozzá nem is ritkán, hogy nem egyedül tölti az éjszakát. Pedig nincs is állandó barátja. Néha Manga Ica, Timi kedvenc barátnője is nála van, együtt hallgatnak zenét, tévéznek, vagy valami ilyesmi.

Timi, aki a tudatiparban dolgozik, kénytelen Kőbüki-burával munkát végezni. A bura teljesen láthatatlan, csápok nélküli szerkezet, kizárólag Kőbüki-buraszkennel lehet felfedezni, és a terhes nők nem viselhetik. Ők egyébként attól a pillanattól fogva, hogy gyereket várnak, bura nélkül is mindig a legjobb döntést hozzák – gyorsan és határozottan. A tudósok még vizsgálják e jelenségnek a pontos okát.

Timi és csapata a cégtől most olyan feladatot kap, hogy a teszterek népének tartson előadást egy új termékről, a falra festhető plazmaképernyőről. Az előadásokat követően jön a terepmunka.

Egy teszterfiguránál, Tominál a beüzemelési ellenőrzésen egymásba szeretnek a fiúval. Mivel munkaidőben tilos teszterekkel a Cég által felfedezhető módon érzelmi viszonyba kerülni, eltávolítják Timi Kőbüki-buráját, hogy ne láthassa a lányt a Cég. Tomi buracracnje tényleg jó Timi burájára, így egymáséi lehetnek.

Bár Timi és Tomi nem tudja, hogy a festhető plazmafal nem csupán tévé, hanem kamera is egyben, mivel Tomi nemrég szenzorprogramokat szerzett, melyek felfedezik a mikroamera-visszaverődéseket, el tudják kerülni a lebukást. Timi és Tomi így jó sokat szeretkeznek.

Timi ebben a játékban jól jár, és Tomi is.

3.

Timi reggel frissen ugrik ki az ágyból. Jókedvűen készít magának egy kávé, majd tesz-vesz, és fél nyolckor elmegy dolgozni. Munkahelyén segédeszközt visel: amelle, hogy gyorsít, a Kőbüki-bura meggátolja más cégek számára az emberi agyba történő behatolást. A hétköznapi mozgásban nem gátol. Több fokozatban létezik. Minél magasabb számozású, annál értékesebb szolgáltatásokra képes. Az 1.0-ás bura a leggyengébb, de már ezzel is sokkal többre képes az ember, mint bura nélkül. Timinek már 1.2-es van.

Timi egy kiszállásra repül, ugyanis a teszterekkel most vizsgálják a falra festhető plazmatévé. Vajon minden kíváncsúnak megfelel-e, avagy tovább kell még fejlesztenie a Cégnek? Erről beszél Timi a tesztereknek, aztán elmegy Tomihoz, egy csinos egyetemista teszterfiúhoz. Tomi tanulás mellett teszteléssel keresi a pénzét, most a tévé beüzemelésében segít még neki Timi.

Bár munkaidőben tilos viszonyba keveredni bárkivel, sőt, a teszterekkel munkaidőn kívül is tilos, Timi és Tomi egymáséi akarnak lenni. Tomiban megszólal valami, ezért buracrackjével feltöri Timi Kőbüki-buráját, frissen szerzett szenzorával felfedezi a mikroamera-visszaverődéseket, ami miatt a plazmafal áramtalanítják, majd szeretkezni kezdenek.

A plazmafal viszont a levegőből nyert energiával titkos üzemmódba kapcsol, visszaveréskódolt mikroameraműködéssel.

A cégnél ellenőrök nézik a bejövő képet, akik felfedezik, hogy Timi és Tomi egymásnak esik, hogy a tilosban járnak.

Mikor Timi visszaérkezik, főnökei behívják elbeszélgetni az esetről, s megegyeznek vele a következőkről: ha továbbra is dolgozni akar, akkor egy magasabb szintű biztonsági rendszerrel ellátott Kőbüki-burát kap, mely a szabadságát még jobban korlátozza.

A cégvezetők örülnek, mert a levegőből nyert energia segítségével titkos üzemmódra tudott kapcsolni a plazmafal, és sikerrel kódolták a mikroameravisszaverődéseket is. Egy más vállalat veregetve megállapítják, hogy ők győztek.

4.

Timi reggel felkel és járni kezd. A konyhában csinál magának egy kávé, megissza, és elmegy dolgozni. Enni nem szokott reggel, elég sovány, és gyakran fáj a hasa az éhgyomorrra fogyasztott kávéból.

Munkahelyén felveszi a Kőbüki-burát. Az egyre magasabb számú sisakokat ki kell érde-

melni. A magasabb verziószámú nem jelent magasabb védelmi rendszerű burát, és fordítva: a magasabb védelmi rendszer sem jelent automatikusan magasabb szintű munkavégzést. Ez az előmenetel különböző fázisait és a fizetés emelkedését jelzi. Ám minél magasabb szintű a sisakkal való együttműködés, viselője annál kiszolgáltatottabb a vállalatnak.

Timi tesztereket terelget, akik örültek a Cég felhívásának, majd falra festhető plazmatévét rendeltek az otthonukba. A lány a terelgetés után Tominál, egy csinos egyetemista teszterfiú-nál van beüzemelésen. Tominak nem telik sokra, de vannak vágyai, ezért vállalta be a tanulás mellé a munkát.

A tudatiparban munkaidőben tilos viszonyba keveredni bárkivel, sőt, a teszterekkel munkaidőn kívül is tilos. Mégis, mivel tetszenek egymásnak, és ezt teszi a tesztoszteron is, Timi és Tomi kefélni akar.

A falra festett plazmaképernyő elé mindenütt paravánt húznak, csak a lakás ajtaja marad szabad, melyet kihagytak a technikai festők, akik a plazmát felvitték a falra és az ablakokra. Tomi egy hártvaképernyőn előre felvett, háromórás filmet kezd vetíteni belülről Timi burájának érzékelőjére, amit így bátran levehetnek a lányról. Lelépnek a kérőből a közelben lakó Manga Ica lakására, hogy ne tudja kicselezni őket a plazmafal, majd jókat dugnak. Az élvezetet fokozza, hogy kisvártatva Ica is megérkezik.

A cégnél dolgozó ellenőrök szó szerint nem látnak semmi különöset, és gyanakodni kezdenek. Visszanézik a felvételeket, látják, hogy eltakarták a képet, és szó nélkül továbbfejlesztik a falra festett plazmaképernyőt. Timinek egy dorgálást követően a raporton elmondják, hogy a teszt sikeres volt, mert rádöbbenek a plazmafal egy hibájára, sőt, a Kőbüki-burát is tovább fogják fejleszteni.

Ebben a játékban mindenki jól járt. A Cég prémium kiosztását fontolgatja.

5.

Timi vidáman ébred. Nem pizsmog, még danol is, meg kacag. Nagyon jól indul a napja. Szép kilátásai vannak a tudatiparban, és szerencsés a magánéletben.

Örömmel veszi fel megnövelt biztonsági fokozatú buráját a munkahelyén. A magasabb pontszámú sisak magasabb védelmi fokozatot és magasabb rendű munkavégzést is jelent, mióta Oxenburger ennek szükségességére rámutatott. A pontszám tehát jelzi az előremenetel különböző fázisait és a fizetés emelkedését. Viszont minél magasabb szintű tehát a sisakkal való együttműködés, viselője annál kiszolgáltatottabb a vállalatnak.

Timi a falra festhető plazmatévé tesztelése során az általános tiltások ellenére Tomiba habarodik. Kettesben maradva Tomi lakásában a tesztelendő falra festett plazmával, egy ideig nézik rajta a Cég adását. Tomi gondol egyet, s paravánt feszít ki a plazma elé, filmet vetít a Timi burája alá tett hártvaképernyőre. Nem is sejti, hogy az Oxenburger-féle fejlesztés során ennek a hatástalanítását is előkészítették az 1.4-es verziószám felett. Timinek és Tominak az jár a fejében, hogy az igazán szerelmeseket talán egymásnak teremtette az Isten – és ha van, megsegíti őket minden pillanatban.

A fejleményeket a Cégnél felháborodottan veszi tudomásul a vezetés, és rögtön a helyes lépés megtételét szorgalmazza. Mivel az ő Kőbüki-burájuk a legmagasabb verziószámú, a technika csúcsa segíti őket a gondolkodás terepén. Számítógép által összehangolt gondolkodásuk csaknem a fénysebességre gyorsul, reakcióidejük irigylésre méltóan lecsökken.

Timi és Tomi épp elhagyni készül a fiú lakását, amikor egy árny magasodik föléjük. Erre nem számítottak. A plazmatévé lejött a falvédő mellől, hálót képezett önmagából, majd erős szállaival ráterült a döbbenettől megdermedő Timire és Tomira. Most leszorítja őket a földre, elektronikus jelekké változtatja és átranzsportálja mindkettőt a Cég székhelyére.

A Cég vezetőiről sok mindent elárulnak a diadalittas pillantások, amikor a szerelmesek megérkeznek. Aztán könyörületből megengedik, hogy újra materializálódjanak a vesztes fiatalok.

6.

Tími nyomott álmából előbukkanva dermedten nézi a plafont. Alig tud kiszállni az ágyból, mintha megbénult volna. Semmi jó nem történhet ma, gondolja.

Fél nyolckor úgy megy el a munkahelyére, melyet a tudatipar egyik fellegrvárának tekintenek, mintha automata volna. A tudatiparban meghatározó tagja ő a fiatal stábnak. Aznap is, mint mindig, egy falra festhető plazmatelevíziót tesztelnek.

Neki az oktatás után a szigorú szabályok szerint Tomihoz, a kellemes külsejű fiatalemberhez kell mennie. A lakásba érve dolgoznak egy kicsit, majd rájönnek, hogy őket egymásnak teremtette az Isten. Ennek annyira megörülnek, hogy szinte eszüket veszítik. Nem óhajtának törődni a Köbüki-burával, de a falra hányt plazmával sem. Mintha kint felejtettek volna valamit, elindulnak kifelé azzal a szándékkal, hogy, ad 1. leveszik a burát, ad 2. Tími tudatosan elhagyja a munkahelyét, ad 3. felhagynak a fogamzásgátlással, és ad 4., legalább boldogok lesznek. Viszont, mivel nem önkéntelenül cselekedtek, hanem számítás is vegyült tetteik mozgatórugói közé, a Köbüki-bura kiolvasta gondolataikból a veszélyt, és az irányítóközpont rendelkezése nyomán följük magasodik a plazmafalból kiváló háló. Számítván erre Tomi, hirtelen a háló elé tesz egy, az ajtóba készített plazmatükröt, melynek segítségével a szándék visszájára fordul, és az irányítóközpontban összegyűlt cégvezetőket burájuknál fogva transzportálni tudja a saját lakásába. A fiú csak spekulált, de sejtette, hogy a sietős fejlesztés miatt a Cég munkatársai elkövetik azt a hibát, hogy reverzibilisnek hagyják meg a transzportfolyamatot, nem beszélve arról, hogy Oxenburger fejlesztése óta annyira megnövekedett a vezetői burák biztonsági szintje, hogy csak nagyon körülményesen lehet levenni, hiába gyorsak és összehangoltak egyébként a vezetők.

Tomi élvezte, hogy túljárt a Cég eszén, a plazmát uralma alá hajtotta, és foglyul ejthette a Cég vezető munkatársait, akiket mindaddig nem materializált, míg egy számukra sok örömet okozó folyamat végén Timiben meg nem fogant egy új élet.

A kondenzcsepp le akart válni, de nem engedte a rücskös fémmennyezet; nyele lett, megnyúlt, pattanásig a világba nyíló vízgömb. Aztán a nyél elszakadt, a csepp összeugrott, és Rutger homlokán landolt.

A szubdermális védőréteg fél százalékos mintát vett a folyadékból, majd atomról atomra lepergette az anyagot. Az analízátor DNS-maradványokat keresett a mintában, a szörnyeteg nyomát.

LÉTFORMÁRA UTALÓ JELEK – íródott ki a zsoldos látóidegére. –ELŐFORDULÁSI VALÓSZÍNŰSÉG: T+2 perc 67.5%, T+4 perc 77.5%, T+6 perc 97.2%.

A nyálkás alagútban újabb és újabb elágazások nyíltak. A taktikai MI minden irányra kiszámolta a találkozás valószínűségét.

Rutger hátranézett: Vasquez, Mimi, a kicsi Squeak... Kilencen maradtak a harmincfős osztagból. Vágóhídra küldte őket a cég: a rutin rendfenntartó munka helyett (még hogy csempészek) a halál várta őket a bolygón. És ők harmincan még szerencsésnek tarthatták magukat – a másik hajón mindenki rögtön elpusztult, térdig állt a vér a szűk folyosókon, az vonagló, karmokat és sosem látott genitáliákat sarjadzó hullák között. Mire Rutgerék levergődtek a felszínre, már az ő fregattjuk is menthetetlen volt. Tudták, hogy itt pusztulnak. De nem akartak harc nélkül elmenni. Hátha leszednek párat a mocsadékok közül; hátha megtárlják a fertőzés fészket.

A leágazás kisebb teremmé öblösödött, melyet homorú fémfelület zárt le. A közepén karmolásra emlékeztető, csillag alakú jel látszott.

Rutger hátranézett: fehér, beesett arcok a foszforeszkáló szempáncél alatt. Squeak csupasz tekintetében rettegés.

Visszafordult és előhúzta páncélja alól a talizmánt, amit a kihalt, nem emberi lényekre szabott zarándokhelyen talált. Forgatta a kezében, aztán beillesztette a mélyedésbe.

Tompá morajlás hallatszott. A fémfelület magába itta, elnyelte a talizmánt, és kékes sárga fénnel szikrázni, derengeni kezdett a jel. A fémfelület terjeszkedni kezdett: elősiklott a szikla alól és körbevette őket, mint egy óriás gömb. Az emberek összetömörültek, kibiztosították a fegyvereiket. A fémgömb egyre szorosabbra zárult, már a térdüket, sisakjukat érintette.

Aztán összezárult és szétpattant, mint egy szappanbuborék.

Egy aréna közepére kerültek, a tömeg – színes, hullámozó massa a messze nyúló tribünön – üvöltött, tombolt, búzihód szelet kavart. A hatalmas oszlopok tetején brokáttal borított díszpáholy, lent por, hullák, húscsafatok.

Rutger megtántorodott, elesett, vergődni kezdett a mocsokban. Mikor imbolyogva felállt, már másfél méterrel magasabb volt, páncélja hol organikus masszává folyt szét, hol szétrepedt és kivillant alóla az izamos, hullószerű bőr. A kevlar-tunika felhasadt az ormótlan tagoktól, erezett karmok kaptak a levegőbe, gennyes sebként nyílt szét az undorító, bömbölő száj, amivé Rutger felpuffadó feje változott, és a monstrum a csapatra vetette magát.

A tömeg éljenzett.

– *Homunculust csinálnak.*

teshub: Ekkora faszszágot.

telepinnus: Megint mind meghaltunk.

Teshub falként feszült a többiek körül. Szeretett ilyen gondoskodó lenni, egybefogni a jelenléteket. Ez illett a munkájához, hiszen ő volt az architektúra-tervező. Telepinnus volt a kilátás, a város fényei egy kihalt, magaslati irodaházból: folyó csillanása és a remegő fényszőnyeg.

indra: Még mindig nem értem, mi ebben a nagy szám. Egymást lövöldözték?

assertuf: Dr. Rutger kell megkérdezni. Mi volt ennek a jelentősége, mester? Miért bűntetsz minket?

rutger: :)

Rutger jólesően járta át a játék utáni ellazultság. Ezt nem értették a többiek. Az egyszerű mozdulatok: a félelem, a mozgás, a reakció; a repetitív kombinációk kellemes, zsidbasztó hatása. Számukra ezek mind csak programsorok voltak, unalmas szekvenciák egy kényelmetlenül zárt, értelmetlenül lehatárolt, primitív világban. Még a kis trükkök sem számítottak – az átváltozó zsoldoskapitány, – melyeket Rutger bedobott időnként.

rutger: Multiplayer.

uga: Én egyáltalán nem féltém. Az a múltkori sokkal érdekesebb volt, ahol össze kellett rakni egy házat.

assertuf: Várost.

uga: Azt.

indra: De ott még lőni se lehet.

rutger: Na, munkára.

Indra üvöltő, felfelé forduló arc volt a monitorokon, kék bőrén omega-felbontásban csillogott egy boszorkányégetés fénye. A szünet véget ért. Szertefoszlott a terem, a gépek, a nemlétező táj, és makacsul pulzálni kezdett (nem is a helyén vagy folytatásaként, hanem a semmiben és az időn kívül) egy harmincdimenziós kvantumgravitációs modell.

– Lógós az egyik.

A zsalugáter lepattogzott festékét szerette a legjobban. Ahogy az átszűrődő fényt táncba kapják a porszemek, és a pászmák tövében békésen, halványzölden pihennek a kopott lécek. A réseken átderengett Velence felszabdalt látképe, a levegő meg-meglegyintette az arcot: mintha mindig most kezdődne a nap.

Rutger nem olvadt bele a többiekbe a játék után. Idegesítette a munka. Hosszú nap volt. Túl hosszúra állították be. Néha jólesett dolgozni: érezni, hogy csak az összehangoltság létezik, hogy egymás nélkül nincsenek, és az eredményben testesül meg minden. De valami mindig hiányzott, és ezzel a hiánnyal csak évődött Rutger, mikor a többieket – akik azt sem tudták, hogy valaha létezett olyan szó, hogy „szoftver”, és nem azt jelentette, hogy személyiség (ami pedig hardveresen kötve volt konkrét egyedekhez, melyek nem tudtak tetszőlegesen egybeolvadni) – mindenféle özönvíz előtti játékokkal szórakoztatta. Játékokkal, melyek a Voidból jöttek.

Chix a szoba közepén ült, egy törött támlájú, csenevész széken. Cigaretájának füstje alattomosan szivárgott bele a fénypázmákba.

– Jól meggondoltad?

Rutger elfordult az ablaktól.

– Különben nem hívtalak volna. Ilyenkor.

Chix felkrákgott. Így nevetett. Így élt.

– Szivárgás?

– Egy renormalizációs loop közepén vagyunk. Esélyük sincs felfedezni. Azt hiszik, én vagyok a térállandó.

Chix felállt, vagy inkább átváltott egy olyan állapotba, melyben soha nem is ült le. A zöld szék körül ritkás porfelhő kavardott fel, mintha egy dühös ló kaparta volna a padlót.

– Negyvenhárom perced lesz. A 0.082-esre töltsd rá. – Ballonkabát lendült. – És én köpök be elsőnek, ha elkapnak.

Chix eltűnt, csak a kabát suhogását hagyta maga után egy teátrálisan kimerevített pilanatig. Ügyesen megtervezett döccenéssel éledt újra a velencei casino, ahol a nap épp egy vonalba ért az ablakokkal.

A szék fölött azték maszk lebegett, sárgás, málladozó kőarc vaksi szemmel és mohó szájjal; Rutger teste, a kijárat. Ahogy megérintette, a tenyere alatt megmozdultak a porszemcsék, belenyomódtak, leperegtek a fénybe.

Rutger magához szorította a maszkot, belökte a franciaablakot és kilépett az erkélyre. Egész a széléig lépdelt a repedezett kőlapokon, szembenézett a lagúnák labirintusával, aztán felállt a korlátra, és nekirugaszkodott.

– *Aki kéjsóvár.*

Az esti szétválást – ami persze sosem este történt, mert nem voltak napszakok, és szétválásnak is csak akkor lett volna nevezhető, ha valódi különállás társul mellé, ami szintén nem volt igaz; mégis esti szétválásként ismerte mindenki, és örömtelinek számított – Rutger képtelen volt örömként megélni. Nem érezte magát a modell részének. Írtózott önmagától és az egész projekttől, miközben a többiek egy normann falu teljes SPO-ját írták, Teshub a hullámfüggvényt, Uga a biokémiát, Assertuf (az érzelmi autista) a hitek és vágyak rendszerét, Indra a retinákön tükröződő összes képet fénytörési hibákkal együtt, pikoszekundum részletességgel (és persze SPO-szabvány ide vagy oda, az ontology sosem lett self-perpetuating, de remélni lehetett, hogy a sokszázezredik bétaverzió után a kíméletlen Beth végre bólint, és az egész folyamat egyszerűen félbemarad), aztán a nap végén izgatottan elmentek valami remek közösségi kalandra, ahol Teshub szokás szerint labirintussá változik és Telepinnus lesz az idegen táj, a szörnyek bömbölése, Indra a macska és a menekülő egerek, Uga pedig porkavaró algoritmusokat optimalizál az egérlábacskák körül, ami talán még a projekthez is jól jön majd másnap. Rutger helyett lelépett, amint tudott, visszahúzódott a fraktál-MI-vel körbevett tűzfal mögé, és lehívta a Chixtől kapott anyagot.

Óvatosan fogta meg a maszkot, és ráhelyezte a konzol fekete felületére.

A Kurtz 0.082 lomhán indult: ezt a lomhaságot mintha szándékosan építették volna bele, hiszen semmi sem lehetett technikai értelemben lassú. Rutgernek – bár csak háromszor vagy négyszer merte eddig kipróbálni – az volt az érzése, nem is optimalizációról, az architektúra kibontásáról vagy a kapcsolat kereséséről van itt szó, hanem a késleltetés az átmenetet szolgálja, hív és vár egy állapotot, mely nem kompatibilis az azonnali teljesüléssel. Egy állapotot, mely radikálisan más.

Ennél kevesebbet aligha kockáztatta volna a kernel-formatot.

Maga a folyamat pillanatok alatt kellett, hogy lefusson: a sejtszemcse bugyborékolása, ahogy barázdálódni kezd és burjánzásnak indul, undorító nyúlványokat növeszt, kocsonyában, ostobán, védtelenül lebegve. Lüktetve élednek sápadt bőre alatt az erek, a szája nyílik és nyálkával telik meg, rángatózni kezd, kapálózik, tépi, karmolja a tápkocsonyát, és kibújik belőle, lemállik róla a születés zsírja.

Ezúttal egy szemétkonténerben ébredt, egy mellékutca mélyén. A sarokházon, ahogy előreosont, lelakatolt ajtó és bedeszkázott ablak fogadta. Fehéren sercegő neoncégér: *Expert Rites*.

Rutger először a könyvkereskedéshez igyekezett, szokás szerint. Tíz perc alatt bárhonnan elérte, és a mester mindig ellátta valami tanáccsal. Negyvenháromból tíz; még így is több mint fél órája marad.

Besancon Paideuo a sarokban szöszmötölt az alagsori lyukban, a tömött polcok, a meleg fénykörök közt. Előtte, egy kisasztalon fekete hasáb pihent, másfél könyöknyi széles és fele olyan mély, elején aranyszínű betűk. A szélei kopottak voltak, de sértetlennek, és öregsége ellenére (vagy tán amiatt) furcsán méltóságteljesnek tűnt. Egy lokalizált, immobil hangforrásból ezüstös hangudvarú, egymásra rétegzett koppanások hallatszottak.

– Az öreg Gould. – Besancon hátrafordult, és beletúrt a szája körüli pamacs-köztársaságba. Mindig azt hitte, maszatos. – Á, a lődörgő Rutger. Milyen szép a tested. Afrikai?

– Chixtől van. – Rutger orrát megcsapta a könyvkereskedő fanyar, halványan mégis fűszeres szaga. Mindig ez a szag élesztette fel először az érzékeit.

Besancon leült a karosszékre, a surrogó fekete hasáb mellé.

– Nincs sok idő.

Rutger megrázta a fejét. Érezte a nyakizmai feszülését.

Előrelépett, és átnyújtotta a tárgyat.

– Mint alkotás és zsenialitás, örök érték és titok – mormogta Besancon, és kuncogott. Forgatta a kezében a dobozt. – Ezzel nem számolt senki, mi? Hogy az ósdivá vált technológiának aurája lesz.

Felpattintott valamit. A fiókba túrt, zörögve előhúzott egy csavarhúzó.

– Meg persze a vadiújnak is. Csak azt nehéz észrevenni. – Kattanás, recsenés hallatszott, levált egy fémlap. Besancon feltette a szemüvegét, ölébe vette a tárgyat, és dúdolta munkához látott. – A növekvő proletarizálódás és a tömegek gyors formálódása egy és ugyanannak a törtéetésnek két oldala – jegyezte meg közben. – De ha a technológia ezt egyszerre megszervezi és lehetővé teszi, akkor ki uralkodik tulajdonképpen?

Rutger unta az öreg monológjait, de elfogadta, mint valami munkagép zaját. Bolyongani kezdett a roskadásig rakott polcok közt. Felemelt egy vastag, papírfedelű könyvet (Process Solutions, 2013). Végigpörgette: színes festmények, melyek faltól falig kitöltik a fényes, kövér dupla oldalakat; csápok, csáprágók, belek és fogak. Mintha ugyanannak a képnek a darabjai lettek volna; szétszabdalt mozaikok, melyek összerakva talán túl borzalmasak lettek volna. Középen két üres oldal fehérlett, csak legalul látszott egy légypiszoknyi felirat, mint valami logó: „call/cthulhu”.

– Hogy hol válik le a technológiáról a testünk, már akinek van, mi? – hallatszott a karoszek felől. – Ahogy az öreg Benjamin írta – Besancon itt szünetet tartott, jelezve, hogy fejből idéz – „A tisztátalantól való rettegés és a megtisztítás rítusai rejtőznek a bűnnel kapcsolatos minden gondolatunk és cselekvésünk mögött. Érthetetlennek tűnhet, nem? Mert a mocsok maga aligha reprezentáció, és amennyire az, úgy különös félelembe burkolódik, mely blokkolja a reflexiót.” A tisztátalan a test, a megváltás a technika.

Az öreg röttyögve tovább piszmogott, aztán felnézett, kacsintott egyet, és odaintette Rutgert. Húzott egyet egy rugón, mire csilingelés hallatszott, puha kattanások. Az öreg a fekete hasábjához nyúlt és elfordított rajta egy tömpe hengert, mire az egymásra rétegzett kopogások elhalkultak, és lassan, mintha mesterségesen megszaggatott animáció lenne, a kinyitott doboz rajzolt színpadán forgott, táncolt a kis balerina.

A meghajlásból felegyenesedő figura hajtókáján láthatóvá vált a felirat: *824 La Brea*.

– Jó környék – bólogatott Besancon, miközben elpakolta a szerszámaikat. – Szólok a finnek, elvisz.

A balerina csilingelve folytatta mutatványát. Píruett, meghajlás; háttérben festett, vörös papírfüggönyök.

– Engem utoljára látsz – hallotta még Rutger, aztán ütest érzett a tarkóján és elsötétült a világ. A hegytetőre vezető útból semmire sem emlékezett; sokkal később, a kivégzés előtti napokban szivárogtak csak be álmaiba egészen halvány emlékfoslányok. Zúgás, fékcikorgás, és valami szűk, szigorú tér.

– *Über allen Gipfeln*

A kocsifelhajtóról beépítetlen dombok látszottak a ház mögött. Hajnali ködben pihentek a távoli formák, szendén, mert még nem szivárgott el a levegőből az éjszaka. Rutger meztelen talpa alatt ropogott a halványsárga, gömbölyített szélű murva.

Ahogy felért a betonplatóra, hirtelen körbevette a táj, a pihegő, fényt veszített, pirkadati város.

Rutger betolta az üvegajtót, és rálépett a nappali hűvös kővére. Lustán terpeszkedett körülötte a tér, nagy hasa finoman rengett ébredés előtt.

A falon pasztellszínekből kirakott, zöldes, vagy szürkésvörös kompozíció: két vonalerdő feszült egymásnak, táncban, vagy ellenségesen, hogy kipusztítsák, elnyeljék a másikat, és feloldják az irizáló szélű síkidomok és a váratlan irányokból előíramodó vonalak fájdalmas állóháborúját.

A vászon furcsán statikusnak tűnt, de mikor Rutger hátat fordított neki, pontosan érezte, hogy a vonalak életre kelnek, küzdeni, hullámsani kezdenek. Mintha a padlón is átsuhant volna egy árnyék.

A szomszéd helyiség ál-mediterrán enteriőr volt, csupa barna-sárga bútor és képkeret, fonott kosár, aszalt szilva. A harmadikból, a hálósobából csak az ablakon bemetsző kék árnyékok maradtak meg. Középen újabb festmény lebegett: kopár tengerpart, egy fényképről másolt halászház bántóan éles sziluettje, emberek, vagy csak egy nő.

A kőlapon puha léptek emléke, ahogy egy otthagyt nevetés végiggurul.

Rutger közelebb lépett a halászházhoz és megérezte a nő szagát, a hajét és a kókuszét, a mósuszét és a mosdatlanságét, és eltűnt a fehérség, a sziluett, mindaz megjelent a folyópartból, amit a festmény hátrahagyott; az érdes gerendák, a folyó moraja, a homok simogatása és a víz, a sülő hús és a bőr.

– (*du bist die*)

– Együtt legyőzhetnénk őket – mondta Beth, miután belecsókolt Rutger fülébe. – Itt vannak a hardverek.

Rutger felsóhajtott és a cigarettáért nyúlt. Ezerszer megbeszélték már.

– A hardverek mi vagyunk – mondta, miközben rágyújtott. – A hardver is konstrukció, mint minden.

Jölesett a maró füst; Chixtől úgyis nemsokára új testet rendel.

Beth nézett rá, aztán csodálódottan visszádólt a párnára.

– Akkor minek magyarázod állandóan a munkatársaidnak, mi volt a szoftver?

– Az szín-tiszta sznobizmus. – Rutger félretette a cigit, beleszagolt a nyak hajlatába, végigfuttatta ajkát Beth kulcsontján.

– És ez mi?

– Ez is sznobizmus.

Ebben maradtak. Rutger érezte az újabb erekiót.

– *12:4ff*

Az üvegfalú házban megtorpant, hidegebb lett a levegő, a sűrű felhők visszatértek az eső után. Megremegtek a bükkfák, megroggyant – halkan – egy gerenda. Megállt az őrlő fogaskerek, és elhomályosultak, elfeketedtek az ablakok: minden apró hangra felriadt, elhalt valami, és elcsendesült a szél. Halk kattanással bezáródott az ajtó – csak az üres lehetőség maradt, a vászon előtti fehérség.

És minden azzá lett, ami valójában.

– *No comment **

rampion

* Na és a vége? Többé senki sem hallott Chixről, vagy a furcsa könyvkereskedőről. Rutger attól kezdve minden este a neonházba és a folyópartra utazott, szerelmes lett az embervilágban, de Beth-et (aki, főnökükként, valójában végig ember volt: ezért tudott olyan követelőző lenni) elválasztotta Rutgertől az ember-gép ellentét, úgyhogy hosszú üldöztetés után eltűntek egy öngyilkos együtthackelés digitális füstpamacsában. Vagy egyesítették az ember- és gépvilágot, és eljött a kommunizmus. Vagy kis, intelligens kávéfőzőket nemzettek. Netán a Bildungsroman-változat: Rutger kiszabadult, rájött, hogy a gépeket irányító embereket irányító gépek is valójában emberek, és a titkos hardverraktáron áll vagy bukik minden, úgyhogy két marokra fogta az ontológiai alapot és megváltotta a felépítmény jármában vergődő világot.

De valószínűbb, hogy nem történt semmi.

(*call 717*)

Szürke, atomzivatar sújtotta sivatagi táj. Egy humanoid robot sétálgat a messzi távolban, fémtáskával a kezében.

Swen robot volt. Elég régóta. Legalább 120 éve. Most baktat hazafelé az anyukájához, aki kukoricás puszedlivel örvendezteti meg, ugyanis annyira kedveli a fémembereket. Plusz, mert a fia. Régebben volt még egy lánya is, Tánya, de ő 70 évvel ezelőtt elromlott; zárlatos lett a puncija. Elprecízetlenedett. Sajnos. El is ásták a kertben, azzal a házi tisztletadással,

Rimóczi László

A Jó és a Rossz robot harca

(Tudományos-Fantasztiikus, Szi-ti novella egy felvonásban)

amit a program megengedett. Mert igazság szerint robot nem nagyon temethet robotot. Az emberek nem jó szemmel nézték az ilyesmit, hanem rosszal.

Swen belépett a konyhába, s az orrába szerelt szagolódíódát azonnal meg is csapta édesanyja, Judit, frissen süttött puszedlijének az illata. Ez a robotférfi több szempontból szerette ezt a hirtelen délutáni feelinget. Robotanyja, Judit a mosogatónál már majdnem

befejezte a mosogatást, mikor szerető gépfia kedvesen mögé somfordált, gyengéden átkarolta, majd azt súgta a fülébe:

– Nyald ki a seggem...

Judit értetlenül fordult meg, azonnali szemkontaktust keresve Swennel a mihamarabbi cáfolat érdekében. Nem lehet így hagyni azt, ami az előbb nyílt lánggal elhangzott.

– Miért mondd ezt? – kérdezte Judit, sürgetve a már úton lévő választ.

Swen azonnal elszégyellte magát.

– Bocsáss meg, Judit, nem állítottam át magam a *Veszélyes Futurisztikus Metropolisz*-programról a *Hazáira*.

– Akkor rögvess tedd meg! – nyomatékosított az anyja, mint egy időződő porszívó, aki bekapott egy nagyobb csótányt és azonnal szabadulni akar tőle, mielőtt még megkölykezne a porzsákjában.

– Megvan. Ideje lenne végre egy alapos Scan disk-nek vagy egy töredezettségmentesítésnek. Vagy egy új merevlemeznek is örülnék? Mondjuk, karácsonyra?

– Lehetséges. Most pedig kérek egy pusztit.

Swen gyengéden arcon csókolta anyját. Annyi gyermeki szeretet és szűnni nem akaró báj volt ebben a mozdulatban, mint. De az asszonyrobot így repetázott:

– Nem ilyenre gondoltam. A számra.

Swen nem jött zavarba. Mászor is kért már szájrpusztit Judit.

– Tudod, kicsim – bontakozott ki a smárból Judit – valahogy az az érzésem, hogy holnap nagyon szar napod lesz.

Úgy is lett.

Vacsora.

Fürdés.

Fogmosás.

Lefekvés.

Reggel.

Reggeli.

Swen ismét a munkahelyén, a dudagyárban.

A dudagyár Mega Sziti központjában van... teljesen messze attól az atomsivatagtól, ahol ez a robotember él Judittal. Mega Sziti nagy volt, tágas, fényes és nagyon modern. Óriás monitorok lógtak minden sarkon, és kínai picsák ugattak bennük valami energiatakarékos

vetésforgóról. Meg ilyen áramvonalas, szappantartó-alakú, színes repülő autók is voltak fenn. Magas házak, stb.

A duda... nem, inkább dugógyárban, egész nap szólt a Mega Sziti FM „A jövő jövő slágerei!”

Swen ma délben hallotta a Déli krónikában, hogy szörnyűség történt egy kórházban. Illetve, még nem, mert még meg sem őrült a másik robot.

Szóval, még mindig itt, Mega Szitiben van egy közkórház. Melynek a neve: *Mega Szitii Közkórház és Gyógycentrum a Modern Betegek Részére*. Tehát, itt dolgozott a közönséges gyógyászati gyógyrobot, Márton. Nem volt nagy robot, de széles munkaterületű. Szinte lefedte az egész infrastrukturális egészségügyet. A hardverrészét. A kisebb szuterén műtétektől a nehéz vaságyrendeztetésig Mártonra volt bízva minden. Meg néha szerdánként szervkonténereket és vesealátéteket pakolhatott.

Egy szép napon azonban ráborult egy bögre kávé. Egy hülye, felelőtlen nővérke volt a ludas. Meg is halt fél óra múlva.

Mártonnak azonnal elektronikus tűzbe lobbantak izzóból odaszerelt szemei, majd megőrlt, vicsorgott, szikrázott, és az embereket a sarokba dobálta. Márton teljesen szétrendetlenszerte a klinikát. Az emberek tátott szájjal rebbentek szét előtte. Menekültek.

A rossz hír 29 perc múlva már Mega Sziti modernfrizurás polgármesterének, Mr. Kálvinnak a fülébe jutott, aki azonnal pályázatot íratott ki a gonosz Márton robot határidőn belüli felszámolására.

Nem jelentkezett senki.

Se ember, se robot, se más.

Mindenki fosott az őrült robottól, Mártontól.

Swen azonban más volt. Ahogy meghallotta a dugógyári rádióból a felhívást, félredobta a franciakuksot és a tekerőbilleget valami lapos, koszos, olajos fémasztalra, majd cselekedett. A Mega Sziti FM volt a legnívósabb kereskedelmi rádiócsatorna. Hallgatta is mindenki rendesen. Swen például a Zoltán Erika számokat kedvelte a legjobban, de azért egy-egy Neoton Família slágertől sem ódzkodott.

Swen most dühösen egy ajtóba boxolt. Nem fájt neki. Meg sem érzi ezt egy ilyen masszív, bátor, férfias robotférfi. Elég mérgesítette ez a Márton-balh.

Swen úgy gondolta, hogy Márton szégyent hoz a robottársadalomra ezzel a magatartásával, ami végül is teljesen hülyeség, hiszen ebben a korban a robotok az emberek csicskásai

voltak tulajdonképpen. Játszottak velük, megalázták őket, és lehetetlen munkákra fogták be mindet. Szarlapátolás, vizeletívás, méregben fürdés, meg ilyesmi. Amelyik lázadni merészelt, azt lerombolták, bedarálták, forróba nyomták vagy felrobbantották.

Swen vegyes érzelmekkel állított be Márton lakására. A rossz robot éppen talk show-t nézett a tévén, amikor a jó robot csöngetett nála. Márton erőteljesen kedvelte Jerry Springert.

– A reklám alatt beszélgethetünk, Swen, de utána csuti van – jelentette ki Márton vészjósló hangon.

– Figyelj, kedves Márton. Azért jöttem, hogy arra kérjelek, légy szíves, fejezd be a Mega Sziti Közkórház rombolását és embertelenítését. Most!

– Frászt! Nyi-hehe! Kis hülye! Sőt, holnap megyek tovább a Mega Szitii Közgazdasági Múzeumba, hogy ott is randalírozzak! Aztán járok házról-házra, végig a városon. Ha-ha! Miiinnndent lerombolok – mondta Márton, azzal bebaszta az ajtót Swen fémorra előtt.

– Ez az utolsó figyelmeztetés, Márton, mert nem mondom el még egyszer – mondta teljesen fölöslegesen, de azért bizalommal Swen robot.

Másnap sajnos úgy is lett, ahogy Márton beígérte tegnap; porig rúgta a múzeumot, aztán vonult tovább, mint egy eszeveszett szélvihar. Swen nem látta értelmét, hogy ismét felkeresse, és beszéljen a fejével. Inkább elment barátaival, Róberttel és Károllyal sörözni és gyötrődni, hogy most mi legyen. Hősködjünk, vagy ne hősködjünk?

Márton alig 2 nap alatt 10.000 házat és középületet, plázát, centert meg hidat (meg még valamit acélbetonból és üvegből) rombolt le. Megölt vagy felfalt 6 millió embert.

Swen úgy érezte, most már muszáj szájon vágnia Mártont ezért. Éjszakai randira hívta Mártont egy magas középület-monopólium, az Ülő Szfingsz hotel tetejére.

– Itt látványosan vetélkedhetünk! – nevetett önelégülten, de bátran Swen robot, amivel csak tovább tüzelte a vele szemben álló Márton türelmetlenségét. Ha Márton most teáskanna lenne, hát azonnal sípolna! Az biztos! Tiszta ideg volt. Mondta is irigykedve, hogy:

– Te csodás, hetyke, krómacélbőrű robot! Tisztellek és elismerlek. De nem szeretlek.

– Emiatt nem szomorkodom. Én se téged! Bűdös!

– Habár az én bőröm csak másodosztályú alpaka, de akkor is szétszedem a szád!

– Nos, rajta, rajta! – incselkedett kihívóan Swen gép.

Több se kellett Mártonnak; azonnal hozzacsapott egy villamost, ám Swen nevetve eltáncolt a sikoltozó utasokkal teli szerelvény elől. Fűrges volt és kiegyensúlyozott, mert 30 éve jógázik. Szereti az ászanákat. Márton pedig egy tohonya, tehetetlen gépszírtömeg volt. Méregették egymást, pocskondiáztak, de Márton fáradt el előbb. Leült egy székre és pihent.

Na, ezt az állapotát használta ki a leleményes Swen; odaugrott, s sebesen kirántotta alóla a szőnyeget. Le is bucskázott a magasépület-tetőről a rettenetesen gonosz Márton robot, és beütötte a tarkóját a járdába.

Nagyon örült a maradék város Márton elmúlásának és Swen győzelmének, valamint annak az ideológiának, amit 3 napja képviselt önhatalmúlag ez a jó robotember.

Megünnepelték Swen-t.

Majdnem mindenki meghívta magához vacsorára, vagy sörözni, vagy a telkére meghorgásztatni.

Egy csomó számot küldtek neki a Mega Sziti FM kívánságműsorába, aminek Swen a dugógyárban igencsak örült. ABBA, Modern Talking, David Bowie, stb. Csupa szívet melegengető dallam.

A tévében pedig rábízták a lottósorsolást és az időjárás jelentést.

Visszaállt a rend.

Véget ért egy csodás történet.

Egy kaland.

Egy elhervadt rózsza.

Minden robot egy külön sztori.

Hartay Csaba

Program

Kezemben
A távolság távirányítója

Lejjebb veszem a szelet
Leoltom a napot

A holdon élesítve
Csillagos eget kapcsolok

Alvásra kattintok
S letöltök egy álmot

Kiszakadás

Felülemelkedni hétköznapiakon
Hétvégeken

Fénnyel tölteni
A kiüresedett
Mondat-hüvelyeket

Ragyogjon
Vibráljon a neon-beszéd

Egész éjjel
Töltőn hagyni a napot
Hogy másnap aztán
A legújabb csengőhangokat
Csicseregjék a lítium-szívű
Énekesmadarak

Kiszakítani a világhálót
S hallgatni a szabadult ímélek
Összehasonlíthatatlan suhogását

Valamit tennünk kell
Hiszen boldogságunk
Jelenleg nem kapcsolható

Bán
Olivér

Más

*„I left my humanity behind long ago.
I am something... different now.”*

(The Prophet – Warcraft III Reign of Chaos)

orknak lenni más
az ork betűtípusoktól
összeomlik a word
az orkok kézzel írnak verset

amikor ork vagyok
én is kézzel írok verset
a másikkal embert ölök
meg nájtelfeket

az ork versek egyszerűek
fél kézzel megírhatók
elfeket és embereket lehet ölni közben
a másik kezünkkel

ha orkok vagyunk persze
de ha emberek mint bálgéc
akkor wordbe írunk
két kézzel írunk bele

de néha összeomlik
emberbetűktől is
az egész rohadt vindóz
és az orkok hátbaszúrnak

SZALAY
MIKLÓS

Gémboly

Megöltem a nagynénemet. Sikerült! Nem volt könnyű, a nyálkapajzs tisztára benyelte a lézert, de amikor oldalt fordult, simán be- ment! Szétlángoltak a darabkái. Már csak hat élete van, ebédig meg épp fél óra. És mostantól nem igaz már, hogy csak az öcsém öli a Margitot! Meg a szomszéd Csontváz-Vali! Most megint jön a Vali, billegő nénimozgással: öcsém mögéhúzódik a várfal mélyedésébe, de nekem még három hálóm van, nesze neked, Vali néni! Erre direkt ellép a mocskok. De öcsém gyorsan előjön a falból, szétégeti a sugárral. Hahaha, Vali! Nincs több kárálás, hogy leesszük az eperfádat! De erre jön Jani bácsi, a pók, ebédhordó edényeket dobál öcsémre, vigyázz, de lenyilazom, már csak nyolc Jani bácsi maradt hát; ott másznak a kötélhágcsón. Továbbküzdünk, persze néha nekünk is kopik az életünk, de már küszöbön a megváltás. Érzem. Viszont az idő is vésszesen fogy, egyszerre vállamra teszi a kezét Margit: ebéd! Nem értem, Margit, neked már nincs életed, legutóbb az öcsém pusztított el! Nincs életed! Vagy nem működik a sugárpisztoly? Különben is, még öt cseresznyém van, nem lehetek éhes. De azért – hátha mégis – a várfal mélyedésébe húzódnék, itt van a sötétben egy biztonságos ablak. Ebéd végéig itt nem láthatnak a varangyok. Nagyon nehezen, de átérünk a monitorüvegen, átdobáljuk rajta a bónuszpontjainkat, és együtt gurulunk öcsémrel az asztalhoz, ahol már ott ülnek a halottak: a Jani pók, a Csontváz-Vali meg mindenki. Zúgnak a harangok. Körbepislogunk: látszik, hogy egyáltalán nem tudják, hogy meghaltak, pedig elég lenne csak bemenniük a szobánkba, és akármelyik képernyőn megnézni a tabellát; még azt se látják, hogy bónuszpontok lettünk: hogy se kezünk, se lábunk, hanem csak fej, meg ilyen pókpilincák görgetik előre – de ez akkor már maradjon a mi titkunk. Gőzölög a leves, öcsémrel mi kapjuk a legnagyobb májgombócokat. Még mindig semmit se vesznek észre. Persze, mit várhatnánk holmi halottaktól? Viszont a leves, az tényleg nagyon finom. Hiába, az én nagynéném, ez a Margit meg így, meghalva is a legjobb májgombóclevest főzi.

021
2021

Utcai harcosok

„A harcosok azt mondják, nem a halál a legrosszabb, hanem a bozrá vezető út. Az örök küzdelem azonos az örök szenvedéssel. A véget nem érő háború kísérői: a hideg, a kín, a halálfélelem felőrli a lelket. A halál megtörténik egy perc alatt, de a rettegés évekig szorongathat. S a legkegyetlenebb, ami emberrel történhet, ha csonkán, vérezve és kimerülten kell tovább harcolnia.”

Golyó igazán nem volt rossz gyerek. Bárki igazolhatta volna, hogy nem tartozik a kezelhetetlenek közé. Tanárai nem harcoltak ellene az összes lehetséges eszközzel, hiszen nem köpte le és nem verte őket, a derék pedagógusok nem az ő ütéseitől rettegve rázkódtak össze minden sötét sarkon. Arrafelé, ahol ő lakott, megbecsülték az olyan fiút, aki nem zsarolta, nem terrorizálta szelídebb és szerencsétlenebb csillagzat alatt született társait.

De azért ő is szerette az erőszakot, mint a „korcsok” negyedében lakó gyerekek többsége. A város legelhanyagoltabb és leghisztelesebb zugában virágzott a bűn, burjánzott a terror. Golyó alkata miatt sem tudott bekapcsolódni a „nagy aratásba”: puhány, golyószerű teste a számítógép előtti rokadásra ösztönözte. Ott viszont halált megvető bátorsággal öldökölte a változatos formában feltűnő áldozatokat, fáradhatatlanul nyomult előre, mindenkit elsöpörve útjából. Kedvenc játéka az „Arab Action” nevű program volt, ahol a fejveszetten menekülő színes bőreket kellett utolérni és megsemmisíteni.

Az ilyesfajta dolgokban nagy örömet lelte, imádott löni, szúrni, vágni, trancsírozni, különösen akkor, ha nagypofájú és vagány kortársait képzelhette az ellenség helyébe. A többiek sem maradtak le mögötte a játékszenvedélyben, üres óráikban – amiben bővelkedtek – százával gyártották a hullákat a virtuális valóság csatamezején. Ám ők a gyakorlatban is érvényesíteni tudták tudásukat, fesztelen otthonossággal birtokukba vették az utcákat, felosztották a

területet, tanultak az idősebb gengszterektől. Golyót csak kinevették, ha sután odasompolygott hozzájuk. Jobbnak látta, ha nem próbálkozik.

Titokban forrt benne az indulat: majd megmutatom, hogy én is vagyok olyan kemény legény! De hogyan? Miként alakítson a sorsán? Akármennyi időt töltött a képernyő előtt, mégsem vetette meg a félelmet, az utcán, éles helyzetben mindig feltolult benne valami, ami meghátrálásra készítette.

– Mennyivel egyszerűbb minden a játékokban – sóhajtott fel. – A harcosokat nem blokkolja semmi. Teszik a dolgukat, irtják az ellenséget, gépiesen, félelmet nem ismerve. És ami a fő: mindannyian egyformák, senkit sem tesznek ki a bandából arra hivatkozva, hogy kövér vagy esetlen, mert mind hajszára ugyanaz. Izmos, egyenes derekú, durva arcú. Ebben a világban mindenki egyenlő. Bárcsak én is köztük lehetnék!

E szavak után a képernyő hirtelen szálkásodni, vibrálni kezdett, az ikonok elmosódtak, és egy cseppfolyós kristályba rendeződő arc jelent meg. Golyó ijedtében a klaviatúrán zongorázott végig néhány tucat kombinációt, de egyik sem járt semmilyen hatással.

– Mi a szar történt? Ez a gép még sohasem romlott el! Most tettem rá radiójú tűzfalat. Elnyomtam volna valamit? Akkor miért nem jön vissza az eredeti állapot?

– Nyugodj meg, nincs semmi baj a gépeddel – szólt a cseppfolyós maszk. – Én csak tudom, én vagyok a gép lelke. Ne ijedj meg, a hangom talán monoton és emberi fülnek túl mély, de jót akarok neked. Ha kiszabadítasz innen, cserébe beléphetsz az én világomba. Az én uradalmam 1024 gigabájtnyi, s ez az irdatlan terület még a fantázia birodalmánál is sokkal nagyobb. Egy egész élet nem elég ahhoz, hogy felderítsd. Na, és egy lehetsz velük, a kemény legényekkel. Nem jobb ez, mint a valóság?

– Jó, de azután hol leszek én?

– Schol. Vagyis a számítógép operációs rendszerében. Ott, ahová mindig is vágytál. Rendeteg izgalom vár rád. És harc. Ne feledd, a programok sohasé éreznek félelmet.

A gép lelke addig-addig győzködte a fiút, amíg annak csak egy kérdése maradt, hogy mit kell tennie. Végül is mit veszíthet? Ha nem szabadul meg a szorongásaitól, az emberek között úgyis mindig vesztes lesz. Hajbókolhat majd az erősebbek előtt, túrheti, hogy jöttmentek ugráltassák. Akkor már inkább nekivág egy végtelen utazásnak – bármi is lesz az ára.

Mintha álmában cselekedne, kinyújtotta kezét a képernyő felé. Abban a pillanatban beszippantotta a gép, ahogy az automata a bankkártyát. Maga is kóddá alakult, ezernyi apró jellé, csupán a számítógép számára értelmezhető elektronikus információvá. A körülötte lévő tagbaszakadt fickók, társai a cybertérben, bőszen veregették a frissen szerzett elektromosságtól kissé sistergő vállát, kezébe nyomták fegyverét, és elénekelték neki küzdelemre és hősiességre buzdító himnuszukat.

Úgy érezte, legendába csöppent, egy igazi, élő mesébe. Képzeletben sokszor menetelt együtt Hannibál katonáival az Alpok hófödte hágóin, más alkalommal pedig Attila rettegett seregében sarcoltatta Aqutánia büszke polgárait. A valóság díszletei azonban nem hasonlítottak képeskönyveinek színes metszeteire. Mindenfelé csak üszkös, füstölgő romokat látott, seholy sem pompázott párducbőr köpenyében a felkent vezér. Meg is kérdezte újdonsült bajtársait, miért nem tart velük a hadsereg igazi vezetője, a háború atyja.

– A vezér? Hova gondolsz, kedves barátom, a vezér egy bokorban rejtőzik, csak nem gondolod, hogy velünk tart és meghempergőzik ebben a koszban és mocsokban? Naiv vagy, újonc harcos. A mi dolgunk a rendcsinálás, ő csak ellenőrzi a végeredményt. Ilyen a háború. És ilyen a virtuális valóság. Na, lódulj, indulunk akcióra!

Golyó talán másképp gondolta az első bevetést megelőző koreográfiát. Számított volna egy lelkesítő beszédre, egy harsány, fülrepesztő hurrára, és más egyéb, teátrális körítményre. Ám ez elmaradt, mennie kellett, kerülgetnie kellett a falmaradványokat, át kellett lépnie az útjába akadó emberi maradványokat, húscsafatokat. Kegyetlen a háború – gondolta. – De nem lehet másképp. Végül is mindig azt hallottam, hogy az élet harc, kíméletlen, vérre menő

verseny, ahol a vesztes lemarad, „a lúzert kicsinálják”, idézte emlékeiben az utcagyerekek har-
sány röhejét, amely annyiszor csengett füleiben, ahányszor egy szerencsétlen emberpalánta
megkapta első leckéjét az erősektől, a nagyoktól, akik minden bizonnyal valamelyik multi
kápójaként boldogtalanítják majd az emberiséget.

Nem számít – bízta magát, nyomulunk előre, házról házra, kőről kőre, élettől duzzadó,
rettenthetetlen katonák, nincs ami megállítson. De talán mégis van? Az ellenség? Csakugyan,
tüzelnek ránk! Te sötétben bujkáló, gonosz gerilla, reszkess! Csak nem? Hát ezek viszono-
zák a tüzet! Semmi baj, tudom, hogy nyomasztó fölényben vagyunk, fegyvereink moderne-
bek, célzólövegeink egy robotrepülőgép pontosságával vetekednek, nem érhet meglepetés.
Hopp, ez a sorozat egy civilt talált el. Tovább! Orvlövészek tíz óránál! Leszedték őket, né-
hány törmelékdarab a nyakamba zúdult, végtére is nem gondolhatom komolyan, hogy egy
háborúban tiszta maradhatok.

Egy órája menetelünk a kopár és kihalt városban, a lakosok a pincékbe húzódtak, csak
néhány csontig aszott kóbor kutya szegődik mellénk, aztán azok is szűkölve odébb állnak. A
pusztulás és az enyészet szaga terjeng, amerre járunk. Pedig a bokorban bujkáló, a fő Prog-
ramíró azt ígérte, a szabadságot visszük el ennek a népnek. Lehet, hogy a lábunk nyomában
jár a szabadság és a demokrácia, csak még nem látom sehol. Egyelőre csak szenvedést tap-
asztalok.

Mielőtt elérnénk a tábort, ismét tűzharcba kerülünk. Jól ismerem a játék gyakorlatából, a
felszabadítóknak folyton ellenállnak. Különböztetnek mi biztosítaná a program folytonosságát? A
harc törvény, és kell, hogy mindig legyen a harcra ok. Fedezékbe húzódok, levadászok egy
kamaszforma terroristát, egy fiatal fiút, aki haldokolva is orosz gyártmányú kézipuskájába
kapaszkodik. Áldom a nagy Programírót, aki előrelátóan gondoskodott az egyenlőtlen felté-
telekről – a mi javunkra.

De mindenre ő sem gondolhatott. Nem számíthatott arra a templomtoronyban megbúvó
gerillára, aki csak most lép színre. Aknavetőjével célba vesz egy katonát, de szerencsére nem
találja el. Az akna azonban leszakítja Golyó karját. Golyó hamarosan megtapasztalja, hogy
még egy virtuális katona is érezhet valódi fájdalmat. Az elektronikus világban természetesen
másmilyen a kín, sercegő, égő zsidbadást érez, mint amikor valakit megráz az áram.

Megsemmisítik az utolsó ellenséget, a csapat végre fellélegezhet. Golyó hanyatt vágja
magát egy omladékon. Hamarosan lekezelik a sebeit, ám a menetet tovább kell folytatnia. A
táborban pihennek egy nagyot, meleg ételhez juthat, úgy látszik, a Gazdának csak két játé-
kra jutott ideje. Még aznap riasztják őket, teherautóra kell pattanniuk, újabb terrorista gócot
fedeztek fel.

– Nekem is mennem kell? – kérdezi őrmesterétől – Megsebesültem, az egyik karomat
elvesztettem. Talán kimaradhatnék a harcból. Ha akarjátok, a kocsiból nézlek benneteket, és
páncélökölrel segítek, ha szükséges.

– A másik kezeggel meg tudod fogni a fegyvert, nem? Nem maradhat ki a programból.
Virtuális játékkatonának vagyunk, bele vagyunk égetve a számítógép rendszerébe. Itt csak halál
jelenthet megváltást, de azután is újjászületünk.

Golyó nem tudta, mi az az újjászületés, de most kisebb gondja is nagyobb volt ennél.
Ahogy leugrottak a teherautó platójáról, tűz alá vették őket. Nem volt idejük fedezéket keres-
ni, néhányan otthagyták a fogukat, de ő még be tudott futni egy fal mögé. Oszlopról oszlop-
ra, mélyedésről mélyedésre haladt előre, lopakodva közelítette meg a tűzfészket, és már-már
úgy tűnt, éppen maradt egy kezével sikerül felszámolnia a veszedelmes szervezkedés tanyáját.
Ám ekkor a semmiből eléugrott egy gerilla, és közvetlen közlőrlől mellbe lőtte.

Végül megismerte az újjászületést, de nem volt köszönet benne. Megértette a rendszer
működését, a játék logikáját, s hogy számára nincs kiút. Újra és újra jell fog alakulni, ugyan-
abban a formában lesz a hálózat része, és harcolni fog. Kezében fegyverrel hatol egyre előre
az ellenséges terepen, és nem lesz kímélet sem benne, sem körülötte.

Csepregi János

Heroes III.

Hatalom és varázslat

A srácok úgy két napja érkeztek. Néha azt gondolta, talán szeretnie kellene őket, vagy legalább kedvelni, de hiába próbált szimulálni, nem érzett magában efféle érzelmeket, csak azt, hogy a tanítás elszívja a csontjaiban lévő összes erőt, hogy az iskolában már nincs hová menekülnie az utálatos kölykök elől.

Összesen ez a három használható ember akadt az osztályában, akikkel ha személyesebb kapcsolatot nem is nagyon akart kialakítani, játszótársnak mégis tökéletesen megfeleltek. Az időpontot hetekkel ezelőtt rögzítették, s amúgy is kapóra jött a fiúk érkezése, legalább bemutatthatta őket feleségének, demonstrálva, hogy számára nem csak a számítógép létezik, s a szünet drága napjaiból is áldoz, ha tanítványai korrepetálásáról van szó. Persze Zita csak kapkodva tömte tovább sebtében összeszedett holmiját egy kimustrált utazótáskába, s már indult is a biztonságos szülői ház falai közé. Mindig ezt csinálta, mindig megfutamodott, ha baj volt, egyszerűen elrohant, mintha köze se lenne az egészhez. Ő meg csak dühöngjön magában! Hogy ő mit gondol, senkit sem érdekel. És az egész egy rohadt szivárgó cső miatt! De ezzel most nem akart törődni, elege volt az egészből, s csak arra vágyott, hogy másfelé terelhesse a gondolatait. A közös program legalább elvonja a figyelmét erről a hetek óta tartó értelmetlen veszekedésről.

Már a hetedik játéknál tartottak, ő pedig szigorúan hozta a papírformát: eddig minden meccsben tönkreverte a kis mocskokat. Most azonban úgy látszott, váratlanul igazán nagy bajba került. A döbbenettől ösztönösen nagyot nyelt, de a szájüregében várakozó nyál, a félig összerágott tartósítószerektől halhatatlanná tett hideg pizza másként gondolta, s a cigányútra ment ételtől köhögni kezdett.

Kétségtelenül úgy tűnt, elbizakodottsága gyümölcseként most irgalmatlanul szorulni fog nyaka körül az eddig láthatatlan hurok. Csapdába esett, pedig cseppet sem számított efféle fordulatra. Tudata mélyéről kéjes szemtelenséggel pofátlankodott elő a felismerés, hogy túlzott önbizalma biztosan vereséget hoz a számára. Ordítani tudott volna a tehetetlen dühtől. Nem bírt veszíteni.

Nyugtalanul fészkelődött a székén. Némi reményt nyújtó bizonytalanság után kutatott tudatában, hátha sikerül kiűznie magából a biztos kudarc előérzetét. Talán sikerül elhitetnie magával, nem is olyan vesztes a helyzet, talán még megúszhatja a dolgot. Lehet, hogy nem is lesz semmi baj... Átlátszó, erőtlen kísérletei azonban nem jártak sikerrel, sehogy sem tudta meggyőzni magát. Hiába dobott be mindent, legjobb trükkjei sem haladták meg a TV Shop-reklámok fundamentális igazságait. – Ezek a kurva kölykök! – nyüsztette hangtalanul.

Mínél tovább elemezte a helyzetet, annál jobban áradt szét lényében a felismerés epéje: ha utolsó aranybányáját is elfoglalják, minden gondosan felépített, körmönfont tervének befejezett.

Szart befellegzett! Elveszít mindent. Elbukja az egész háborút, a kis dögkeselyűk meg majd megosztognak a birtokain, rajta pedig jól röhögnek, de ha így lesz, biztosan elveszi a kedvüket, ha újra elérkezik a feleltetések ideje. Akkor majd nem emlegetik többet egymás

között a háta mögött összesúgva, hogyan mondogatta nekik mindig foghegyről, hogy ő még soha nem veszített.

Hirtelen megérezte, ahogy bőréből hideg verítéket présel ki az ijedtség. Jól tudta, most nem engedhet meg magának több érzelmeskedést. Nem állt messze attól, hogy tehetetlenségében elbőgje magát, majd szétvetette a méreg, de lelkében éledezni kezdett a csapdába ejtett állat nekikeseredett, félelmet és logikát nem ismerő élni akarása. Rettegett az ilyen helyzetektől.

– Asszony, dobj ide egy törölközőt! – ordította el magát kásás, akadozó hangon, szeretne volna, ha szavai erővel, férfiasan szólalnak meg, de hangszálai nem engedelmeskedtek parancsának, válasz pedig nem érkezett. Zavartan megköszörülte a torkát, mintha így be tudná bizonyítani, semmi köze a játék csendjét megtörő szentségtelen mondathoz. Aztán hirtelen eszébe jutott valami. Frissen támadt céltalan indulataira összpontosított, uralkodni akart fölöttük, már nem kétségbeesést, hanem bosszúszomjat érzett, józan dühöt. A harci kedv satuként szorította össze fogsorát. Már nem érdekelte, elbukik vagy sem, egyetlen dolog számított, annyit pusztítson el közülük, amennyit csak tud. Megborzongott, ahogy izzadt derekán megérezte az udvar felől a nyitott ablakon át bekúszó hideg huzatot, de nem törődött vele különösebben, hogy megfázhat, most fontosabb feladatok vártak rá, a Hadvezérre.

– Össze kell szedned magad! Össze kell szedned! – sziszegte magának halk, de ellentmondást nem tűrő hangon, aztán sandán – saját meggyőződése szerint, mint Mel Gibson William Wallace szerepében – körbenézett, remélve: a többiek nem figyeltek fel nyugtalanságára. A hangjából áradó ébredező akarat eszébe jutatta, hogy Zitával szokott így beszélni, amikor az asszony bőgni kezdett, mert összevesztek valamin. Utálta nyávogó, szepegő bőgését, azt a mérhetetlen világfájdalmat, ami olyankor a szeméből süttött. Talán ezt utálta benne a legjobban. Az állandó nyavalygást és elégedetlenséget, ahogy arról kesereg, miért nem foglalkozik vele meg a lányukkal többet, mintha képtelen lett volna megérteni, hogy neki magára is kell egy kis idő. Hirtelen ötlettől vezérelve kinyújtóztatta zsibbadt, törökülésbe gyűrt, vékony, csupasz lábait, de ahogy végtagjai a föld felé közelítettek, megérezte a hideg víz utálatos jelenlétét a padló fölött. Fogcsikorgatva húzta vissza maga alá a vértelenségtől szinte teljesen érzéketlen, átázott talpú barna zokniba bújtatott lábfejét. Bár tudta, hogy az asszony legalább száz kilométernyire van a szüleinél, most mégis biztos volt benne, hogy önelégülten röhög, hogy igaza lett. Erős vágyat érzett, hogy bemenjen a szobába, s felhívja telefonon, hogy megmondja neki a véleményét, és azt is, hogy cseppet sem bánja a legutóbb történeteket. Meg amúgy is elege van abból, hogy neki mindig meg kell felelnie minden debil elvárásnak. Felőle aztán ömölhet, áradhat a víz a nyomorult széttört csövekből, egyáltalán nem érdekli!

Nagyot sóhajtott. Könnyebb volt mással foglalkozni, így újra a képernyőt kezdte fűrkészni, sürgető feladataira összpontosított, a rá váró kihívások kedvéért képére irgalmat nem ismerő farkasvigyort erőltetett, bár inkább éhes, elanyátlanodott rókára hasonlított.

– A lélek már készen áll... – suttogetta, mint valami misztikus monológot a Hegylakóból, de kényelmetlenül kellett tudomásul vennie, hogy minden színpadias kellék ellenére, egyelőre semmiféle ötlete sincs arra, hogyan mászhatna ki a csávából. Most jól jött, hogy a játék indításakor abban állapodtak meg, nem szabnak időhatárt a játékosokra eső köröknek. Emlékezetéből elővillantak a jó negyedóraig tartó alku képei, hogyan könyörögtek neki a fatőkűek. Így utólag roppant mókásnak tartotta az egészet, mivel pont ő, a nagymenő – aki mindig nyer – kérte magát rendületlenül, hogy a végén nagyvonalú leereszkedéssel egyezhessen bele a dologba, így aztán a végén még saját csapdájukba esnek a kis rohadékok. Ez a lehetőség valamelyest oldott a feszültségén, de nem volt ideje nosztalgiazni, annyira azért még nem mentek jól a dolgok, hogy pont most feledkezhesen bele az öntömjénezésbe. Mégis, ujjait ösztönösen végigropogtatta, mintha úgy érezné, lassan sikerül maga alá gyűrni félelmeit. Nem volt kétsége afelől, hogy muszáj találnia valami kiutat a kutyaszorítóból, de ehhez a bányánál hagyott helyőrség iszonyatosan kevés: húsz mithrillből kovácsolt láncingbe

öltözött, harcikalapáccsal felfegyverzett nemes törpe, s még kevesebb nevetséges kentaur. A törpék kemény harcosok, és természetes ellenállással ajándékozta meg őket az ég mindenféle varázslattal szemben, így mágikus támadástól nem kellene tartani, de a kentaurok száralma-
san, dühítően gyengék egy komolyabb támadás visszaveréséhez.

– Szóval elmentek Zitáék, hogy végre gondoljuk át mindketten a dolgainkat, hogy mégis merre tovább? – dünnyögte magában. S persze pont azelőtt jutott az eszébe a drámázás, mielőtt elöntötte az egész házat ez a dög víz... Mintha csak előre megérezte volna, mintha csak azért lépett volna le, hogy ezzel is nekem kelljen bajlódnom, mintha amúgy nem lenne elég bajunk... Pedig tegnap délelőtt tényleg ki akartam hívni a csőszereelőket, nem igaz, hogy nem bírta volna ki még fél óráig.

– Ennek a szemét Takácsnak már hidrái is vannak, még ha a fürkész varázslat szerint csak kevesen is! – tört elő belőle a szüntelenül körülötte ólálkodó székszepe. Már nem voltak kétségei, hogy kizárólag valami megelőző csapás vezethet eredményre. De az ebben rejlő kockázat óriási volt. Egy pillanatra még átfutott az agyán, hogy észrevétlenül megnyomja a reset gombot, de aztán elszégyellte magát igazi hőshöz méltatlan gondolatáért, na nem mintha megfelelő időben nem gondolta volna szívesen újra morális álláspontját, ha már minden kötél szakad.

Nem, tényleg nincs már más út: vagy nyer, vagy elbukik, ennél a csatánál többre erejéből már nem futja, amíg nem szerez némi aranyat. Nincs más választás. Persze, ha legalább lenne némi kristály- vagy higanytartáléka, amit hasznos tallérokra válthat a piacon... De nem maradt már semmije. Átkozta magát várépítő szenvedélyéért, mert a fejlesztések az első hónapokban mindig elvitték az egész bevételt. Így aztán ma még alig fogadott fel néhányat saját harcosaiból, minden leendő katonája ott rostokolt a barakkokban, arra várva, hogy esetleg egy kósza járvány elpusztítsa valamennyiüket. A lepra pedig már nem kényszerít sokáig – hiszen ma még egyszer sem dobta be a gép –, ő meg itt senyved pénz nélkül, s látszólag esélye sincs, hogy megvásárolja az entek – bár a program dendroidoknak nevezte őket, ő szigorúan ragaszkodott a tolkieni hagyományokhoz –, erdei íjászok és egyszarvúak sokaságát. Roppan-
tul dühítette saját felelőtlensége, de nem volt idő a rapszodikus önmarcangolásra.

Aztán váratlanul remek ötlete támadt. Sietve végignézte a varázstárgyakat, melyeket korábban nem vett magára, s nyitott bal tenyerével boldogan az asztalra csapott, szóval jól emlékezett, nála van a légiesség lábbelije. Testében izgatott öröm kezdett fészkelődni, észre sem vette, ahogy az ütésétől körbe-körbe imbolygó műanyag kólás palack elenyésző mértékű barnás tartalmával együtt leszédül az asztalról.

– A druida jó lovas és gyakorlott mágus – állapította meg játékos-bölcselkedéssel –, a vele lévő seregek is gyorsan tudnak haladni, hiszen kizárólag pegazusok, elfek, meg kéttucat útközben begyűjtött royal griff. A hegyeken átvágva pedig jócskán lerövidíthető az út...

– Kis szerencsével be is tudnánk érni a mocsok harci varázslót – gyönyörködött saját mennyei látomásában. – Ha pedig már elcsíptük, akkor már elegendő lehet némi mágia. Csupán ennyi az egész! – nagyképűsködött, nagyvonalúan megelégedve korábbi kétségbeeséséről. Elégedetten nyugtázta a tényt, hogy az előző körben előrelátása gyümölcseként az egyik varázskútnál némi kitérőért cserébe visszakapta elhasznált manapontjait, de a korábban zsákmányolt bűvös tárgy nélkül, még ez sem húzta volna ki a csávából, a levegősféra varázslatainak ismeretében ugyanis – amilyen a repülés lett volna – egyelőre csak a harmadik szintig jutott.

– Innen már nem kell messzire menni... Nem is kell olyan sok ahhoz, hogy elkapjuk a rohadékokat! Csak láthatatlanná kell válnunk, nehogy észrevegyen a kis genny, aztán meg egy kis légiesség, hogy kicsiny, de ütőképes seregünkkel légvonalban telessük meg az utat. Összességében nem nagy ügy, s így még arra is maradhat idő, hogy a helyőrséggel kiegészíthessük erőnket, aztán irány a korcs mocsárlakók hordája. Ha nem lesz gond, talán még néhány mágikus holmi is akad majd a zsákmányban. Ha megcsípjük őket, már nem lehet sok

gond, egy jól időzített meteorzápor, vagy egy kis berserk-spell a hidráira és vége – ízlelgette tervezett jövőjének könnyfakasztóan szép képeit, úgy ahogyan nemes borok közül válogatna királyi várának pincéiben.

Váratlanul és türelmetlenül valami mégis kiragadta prófétikus víziói közül. Pislogva nézett körül a szobában, mi lehetett, ami megzavarta a végső ütközet tervezésében? Ki lehet az, aki a Hadvezér nyugalma nem tartja tisztelőben? Előntötte a pulykaméreg, gyűlölte, ha megzavarják játék közben.

Indulatosan végigpörgette agyában a lehetőségeket: biztosan nem a srácok voltak, ők nem mozdulnak most sem, tekintetük a látókövekké manifestálódott képernyők mélyében kutat, előttük üres, ételmaradékos pizzásdobozok, néhány üdítő palack, szóval velük minden a legnagyobb rendben. Érthetetlen.

– Az a rohadt víz – hasított belé a gondolat, s majdnem fel is ordított. Elmerevedett nyakára parancsolt, s lassan a padló felé fordította a fejét. Nem történt csoda. Bár a víz még mindig vagy három-négy centi magasan terpeszkedett a kőpadlón, ahogy a küszöb felduzzasztotta, az asztal- és a széklábak alá rakott, az elosztókat a csőtörés átkaitól megmentő bontott téglák még a helyükön voltak, garantálva a harc áramütésmentes biztonságát. Szemével mészázva követte a lassan áramló víz útját, ahogy a nyitott bejárati ajtón keresztül túlcordult, hátára kapva a padlón szétszórt műanyag játékokat, s a nemrég leszédül palackot. Olyan, mint a tenger, amin elhajóztak a tündék. Egy pillanatra iszonyatosan magányosnak érezte magát.

– Végül is kell a kertnek – kereste meg hanyag vállrándításokkal illusztrálva a kialakult helyzetre a legjobb magyarázatot. Aztán megint figyelte valamire. Valaki kopogtatott az ablaküvegen. Az alak háta mögül élesen betűzött a kérlelhetetlen júliusi nap. A látványtól hunyorognia kellett.

– Akár még egy troglodita is lehetne, gigászi, ocsmány púppal a hátán, kezében meztelen lándzsával, ahogy bebámul értelem nélküli, varangyképével – elemezte a látomást. Az erős fénytől viszkető szemeit ingerülten megdörzsölte. Aztán rövid mérlegelés után félhangosan elüvöltötte magát:

– Zita, nyiss már ajtót! – kiáltotta félhangosan, szinte kétségbe esve, hangjában mégis ügyesen vegyítve a kérlelés és az utasítás elemeit, de most sem érkezett semmi válasz.

– Gyere már, a rohadt életbe! Nem hallok, hogy kopognak? – suttopta.

Aztán csendben maradt néhány hosszú másodperc erejéig. Némáság telepedett a házra is, amit még a bugyogó víz és a folyamatos kopogtatás, a vastag üveglap kongása, a számítógépek hűtőventillátorainak folyamatos zümmögése sem tudott megtörni. Aztán nem bírta tovább, felsóhajtott, hogy művi igyekezettel nyugalmat erőltetve hangjába, további mondanóját már a kopogtató felé intézhesse:

– Ugye, maguk a csőszerelők? Kérem, jöjjenek beljebb! És bátran szolgálják ki magukat! Nem is gondoltam, hogy ilyen hamar ideérnek, hiszen csak három órája, hogy telefonáltam, mert a fürdőszobából ömlik a víz! – ironizál fölényesen. S még látja, ahogy a megdöbbszent képét vágó gumicsizmás férfiak, zavartan egymás sarkát taposva beljebb lépnek a tóvá lett lakásba. Csizmaikat körülöleli a víz, de tovább már nem érdekli a dolog, visszafordul a képernyőhöz, hogy véghez vigye zseniális tervét, és ma is tönkre verje a srácokat.

Talán nem is lesz olyan nagy munka, mint korábban gondolta. Talán meg sem kottyán egy ilyen hatalmas Hadvezérnek. Lassan kezd visszatérni tagjaiba a kellemes izgalom. Fülében visszhangzik a csatamének prüsszkölése, fejéről hátraveti a csuklyát, hogy ellenfele páncélszakjának rostélyá mögé fúrja tekintetét. Az íjászok már az idegre helyezték az első nyílvešszőket, s az entek recsege-ropogva várják, hogy irdatlan erejű fatestükkel összeroppanthassák ellenségeiket, aztán valami az eszébe jut, s maga mögött hagyva a hősök világát, hangja egy pillanatra egy másik valóságban csendül fel diadalmasan:

– Ja, igen! A vezetékekre, ha lehet, vigyázzanak! Nem szeretném, ha valami frankó zárlatot csinálnának nekem! Tudják, éppen nyeresre állok!

Tegnap elítélték azt a 20 éves amerikai fiatalembert, aki 3 rendőrt ölt meg 2 évvel ezelőtt. Ügyvédje a GTA-ra fogott mindent.

– Devil Moore folyamatos családi elnyomás alatt állt, tettét pedig a Rockstar vállalat Grand Theft Auto videójátéka ihlette – védte az ügyvéd a fiút, ám sikertelenül. A bíróság mindössze 1 órás tárgyalás után elítélte az autólopásért letartóztatott, majd 3 rendőr meggyilkolásával gyanúsított Moore-t.

Hír egy internetes portálon

A GTA 3 világa tele van élettel, amely a konzol kikapcsolása után is tovább él, magarán zajlik a nagybetűs élet. Emberek rohannak reggelenként a munkába, majd este kikapcsolódás gyanánt bevetik magukat az éjszakába. Közben járkálnak a városban, néha még beszélgetnek is egymással.

A szamitogep.hu játékmertetője

Tony Cipriani vár. Most nincs időm alkalmi taxizásra, úgyhogy leparkolok egy mellékutcában, és magára hagyom a kuncsaftomat. Gyorsabb autó kell. Zúg a fejem, alighanem még a tegnapi robbantásos merénylet utóhatásai. Kemény meló volt, azt hiszem, Tony elégedett lesz. A Múzeum körúton loholok, űzött vad vagyok, néhány járókelő is észreveszi. Egy nagypofájú aktatáskás lúzer utánam szól, erre minden szó nélkül lekeverek neki egyet. A földön fekszik, amikor oldalba rúgom néhányszor, van nála egy kis aprópénz, az elteszem a biztonság kedvéért. Ebben a városban sosem lehet tudni. Kisebb tömegverekedés alakul ki az egyik mellékutcában, de ez már nem foglalkoztat – egy gyors verda kell, mert Tony vár. Lelépek az úttestre, megállítok egy Diablo-t, kirángatom a sofőrt, és már hajtok is tovább. Sietnem kell, mert ezek a digók utánam lőttek. Azt hiszik, meg tudnak állítani. Engem senki nem tud megállítani.

Száztízrel hajtok a Bartók Béla úton, néhány nyugdíjas és prostituált sajnos áldozata lesz a gyorshajításomnak. Pech. Nem hiszem el, már megint a zsaruk! Üldözőbe vesznek, csupán azért, mert elütöttem néhány „ártatlan” járókelőt! Ez a fogalom számomra nem létezik. Ennek a városnak nincs ártatlan lakója, ez a nagybetűs bűn városa. Beleröhögök a visszapillantó tükörbe, amikor sikerül lerázni a szirénázó kopókat. Nem tudják, hogy Tony Cipriani vár.

Már önmagának is hazudott. Mindenkinek hazudott. Hazudott a feleségének, hazudott a kislányának, hazudott a főnökének, még a Nonstop ABC pénztárosának is hazudott. Észre sem vette, hogy a hazudás lett a lételeme. Jakab volt, aki minden pillanatban hazudott, megtagadta önmagát és közvetlen környezetét is. Egy számítástechnikai cégnél dolgozott informatikusként. Nemrég töltötte be a 33-at, de soha nem mondta ki a kötelező mondatot: krisztusi korba léptem. Napközben általában winchestereket installált, operációs rendszereket telepített, hardware és software hibákat javított ki, és permanesen teleptett. Ha este hazament, nagyjából a második vagy harmadik dolga az volt, hogy bekapcsolta a full extrás személyi számítógépét. Elég hamar rájött, hogy már nem a feleségét szereti, hanem a számítógépét.

Mr. Cipriani a Salvatore-klán legfontosabb tagja. Ha ezt a küldetést véghez viszem, akkor eljutok a legfelső szintre: találkozhatok Don Salvatore úrral. Ez minden bűnöző titkos álma. Már közel járok hozzá.

Salvatore kezében tartja a várost, a rendőrséget, a bíróságot és persze a politikusokat. Mindent ő irányít. Övé a város összes szórakozóhelye, a West Balkántól kezdve a Bank diszkóig, a Hajógyári-sziget és a Petőfi Csarnok, a Duna Plaza és a Művészetek Palotája. De ez csak néhány példa. Salvatore nélkül nem születik törvénytervezet, mint ahogy kampányprogram sem. Don a város felett áll. Ezzel együtt neki van a legtöbb ellensége is.

A tökéletes békőzőnap így nézett ki: hajnali háromig GTA3, aztán némi alvás, reggel munkába menet előtt egy kis Vice City, napközben egy kis San Andreas a munkahelyi gépen, aztán este Liberty City. Külön polcon tárolta az eredeti GTA részeket, helyes kis oltárt épített a szobájában poszterekből, játékleírásokból, kivágott újságcikkekből és különböző játékkonzolokból. A felesége már nehezen tűrte. Lassan fél éve nem feküdtek le egymással, de ez volt talán a kisebbik baj.

Megérkezem a Cipriani-villába. Felkapom a fejemet, lövéseket hallottam. Előveszem a fegyverem, ki tudja, lehet hogy meg kell védeni Tony-t. Hirtelen feltöröm az ajtót, és elkiáltom magam: „Itt Tommy Vercetti! Bárki is vagy, kicsinállak, ha Tony-nak baja esik!”

Tony az erkélyen áll, és agyaggalambokat lő. Felnevet, amikor meglátja az eltorzult, mindenre felkészült arcomat: – Á, Tommy Vercetti! Már vártalak! Talán meg akarod akadályozni, hogy az agyaggalambok megtámadjanak? Nagyon vicces fiú vagy!

Tony végleg le akar számolni a városban egyre inkább teret nyerő triádokkal, ezért azt a feladatot adja, hogy repítsem levegőbe a tulajdonukban lévő E-klub diszkót. 8 Ball a jelszó.

Drágám, tényleg nem akarsz lefeküdni most már? A feleség hangja hasított belé egy teljesen idegen és messzi hangtartományból. Holnap neked kellene a kicsit az oviba vinni. Saját maga is meglepődött a hangján, amikor azt üvöltötte, hogy hagyjál, nem érek rá. Már a vége felé járt a San Andreas-ban, szemei véreerek voltak, pupillái kitágultak. Meg kell csinálnom, meg kell csinálnom, folyamatosan ezt ismételtette. Mindenkiel megesik, hogy valamit túlzásba visz, nyugtatta magát. Mindenkiel megesik, hogy felborul a bioritmusa.

Azt hiszem, ez a küldetés nem lesz megerőltető. Egyszerűen szerzek egy teherautót, majd leparkolok az E-klub előtt, beindítom a detonátort, majd elszaladok a környékről, és már kész is, száműztem a triádokat a városból.

Beszélnem kell veled. Még soha nem látta ennyire határozottnak a feleségét. Egyszer csak azt vette észre, hogy Tony Cipriani arca helyett egy fekete lyukat lát. A felesége kikapcsolta a szerelmét. Ezt nem teheted, ezt nem teheted, drágám. Nem kezelhetsz úgy, mint egy gyereket. Elválok, és viszem magammal a kicsit is. Teljesen elhidegültünk egymástól. A gyerekkel nem foglalkozol, gyakorlatilag megszűnt közöttünk minden kapcsolat, és most nem csak a szexuális viszonyra célzok. Most hívott a főnököd, hogy ma is két órát késtél. Azt kérdezte, van-e valami probléma veled. Ébredj fel, könyörgöm! Ébredj fel!

Lassan vezetek, a Népliget csendes, alig van néhány kutyasétáltató. Megvárom, amíg a biztonsági őr elmegy egy kis pihenőre, hiába, neki is ki kell eresztetni a gőzt. Kettesbe rakom, és lassan a klub elé vezetem a bombával feltuningolt kukásautót. Most már csak néhány másodperc, és Salvatore kegyeibe férközhetek!

– Álljon meg, álljon meg! Uram, mit akar itt ezzel a kukás autóval?

Jobbra nézek, egy fiatal rendőrájárőr hangja hasított belém egy teljesen idegen és messzi hangtartományból. Feleszmélek, és már csak a kuncgó járókelőket látom. A klub biztonsági őre is megjelenik.

– Nem kértünk szemétszállítást, köszönjük.

– Uram, menjen szépen a dolgára. Biztos szükség van a munkájára máshol – mondja mosolyogva a rendőr, én pedig keresem a detonátort, és az indítógombot, de sehol sem találom. Kiszállok, megvizsgálom a járművet, ebben bizony nincs semmiféle robbanó szerkezet. Magamhoz tértem, de lehet, hogy mégsem.

A Népliget metrómegálló felé battyogok szomorúan, és nem értem a helyzetemet. Hiszen Tony Cipriani vár. Már csak egy küldetés kellett volna, hogy megismerjem Don Salvatore maffiavezért. Zúg a fejem.

Legjobb lesz, ha hazamegyek. Vár a feleségem és a kislányom.

A szomszéd nője a folyosóm léghuzatában a haját szárítja

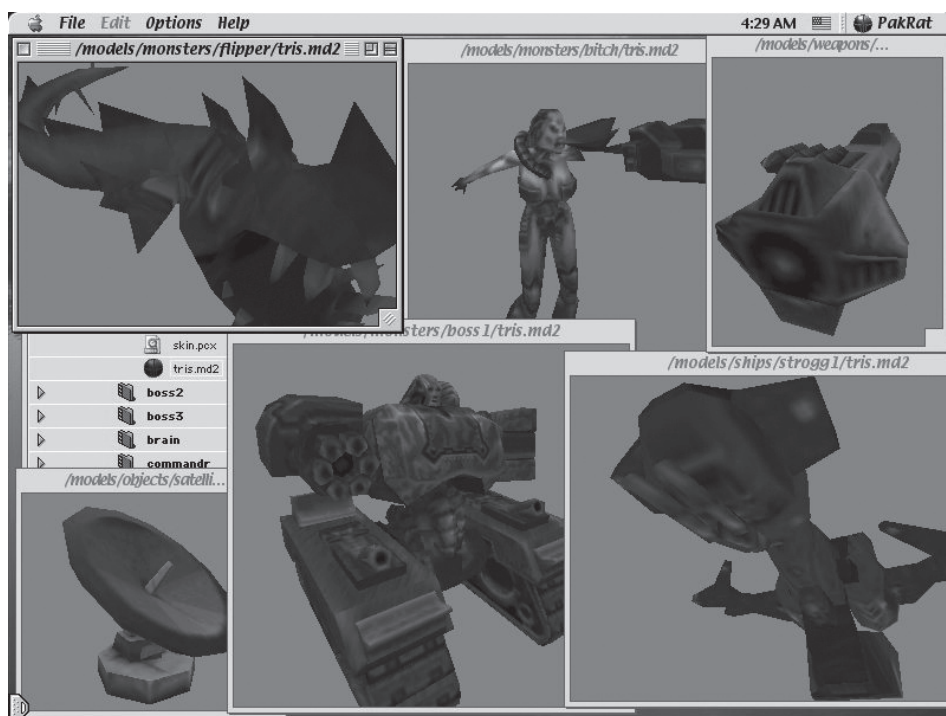
Álmomban Szabó Palócz Attila voltam. Kíméletlen forróság ülte meg a lakást a hajnali órában, hiába tartottam nyitva szobám ablakait és ajtaját, a levegő csupán a folyosón mozgott, kéjesen csalogatott, de nem mozdultam a számítógép képernyője elől. Éppen arról írtam novellát, hogy mihez kezdhet egy magamfajta fiatalember a zsebében csörgő néhány érmével, fél csésze teával és két, kőkeményre szikkadt sonkás raviolival, miközben pokoli gyomorégés kínozza. Arra nem emlékszem, hogy valóban kínozott e a gyomrom, vagy csak fikció volt az egész, a novellához volt e szükségem valami különös állapotra, de

abban bizonyos vagyok, hogy nem szavakból formáltam az elbeszélést, hanem gyönyörű képeket sorjáztam egymás mellé a képernyőn, fémpénzeket, gőzölgő teáscsészét, a raviolit olyan érzékletesen sikerült megjelenítenem, hogy még az is lerítt róla, hogy sonkával töltötte meg az ismeretlen szakács. Azon tépelődtem már, hogy milyen módon tehetném hasonlóan kézzelfoghatóvá a majdani olvasó számára a savtúltengésem, amikor valahonnét az üres térből beszólt a szomszéd nője, hogy ha nem zavar, a folyosóm léghuzatában szárítaná meg a haját. Mondtam, csak nyugodtan, és máris visszarévedtem a félcsészényi jázmintea sejtelmesen aranyló ábrázolásába, közben el is bóbiskoltam már, de még éreztem, a szobában körbefut a huzat, egyre sűrűbb lesz az áramlása, már nem is levegő az, hanem valamilyen anyagi megképződés. Mielőtt az asztalra koppanó fejvel az álom legmélyebb pontjára sülyedtem volna, megéreztem, mi vesz körül. Mogyorószínű, hosszú, hosszú hajfürtök kígyózása.

Az álombeli Szabó Palócz Attila rólam álmodott. A szerkesztőség a fővárosba küldött, hogy vegyek részt egy parlamenti ünnepségen, ahol egy család három generációjának férfitagjait tüntetik majd ki előttem ismeretlen okból valamiféle emlékgyűrűvel. Ugyanakkor hazám hadserege is igényt formált szolgálatomra, és a kiküldetés napjára berukkoltatott. Hosszas alkudozás után sikerült csak kompromisszumra jutnom a bürokratikus tisztkarral. Mehetek a fővárosba, de kizárólag a sereg egyenruhájában, és visszatérőben 20 liter benzint is le kell adnom a hadtápnál. Elég időtlenül festettem gyalogosan, farmerben, bakancsban, szűk katonazubbonyban, vállamon a hasonlóan időtlen M-48-as karabéllyal, kezemben az üres marmonkannával. Svejk reinkarnációja. Előbb egy, a spliti Marjanra vezető lépcsősorhoz hasonló meredélyt kellett megmásznom, egy erőtlen macska is a lépcsőkkel küzdött, s midőn az utolsó lépcsőfokra is fölsegítettem, megpillantottam a tarkóján tátongó rettenetes sebet. Hozzáértem a vértől mocskos gereznához, éreztem ujjaimon a meleg, a halál bizonyosságát tudatosító sikamlós plazmát, és valami rettenetes émelygés vett erőt rajtam. Vagy ettől lett elegendem, vagy attól, hogy megláttam, a túloldalon ugyanilyen lépcsősoron kell leereszkednem, mindenesetre tudtam, nem megyek én már sehová, túl sok ez nekem. Ekkor jelent meg mellettem a feleségem, és az általam imádott gyakorlatiasságának hála, lift is akadt nyomban, ami a hegy gyomrában fészkelő rendőrsre vezetett. Szerencsére kedves nemzettársaim vezették az őrsöt, le is adtam náluk nyomban ormóttan fegyverem, feszes zubbonyom és a kannát, mondván, visszatérőben majd magamhoz veszem őket. Aztán már a fogadás színhelyén találtam magam, az ünnepeltek mintha egymás klónjai lettek volna, csak húsz év korkülönbséggel, egyforma öltönyben, nyakkendőben és cipőben, még a bajuszuk szőrszállai is azonos számú és hosszúságú volt. Ám hogy hármójuk

közül miért csak a nagypapa és az unoka kapott gyűrűt, titok maradt. Nem is tudtam kitől megkérdezni, hiszen mire a parlament remeteszakállú elnöke az ünnepeltet ujjaára húzta a bumfordi gagyi ékszer, a vendégsereg zöme már a büfében tolongott. Az állami televízió forgatócsoportja ekkor beviharzott a kamerával, mikrofonnal, halogénlámpákkal, ekkor azonban már alig lézengtünk páran a teremben, dekorációként azonmód be is parancsoltak bennünket az első padsorba, hogy néhány vágóképet forgathassanak. Ekkor nyilallt belém a balsejtelem, estére a bürokratikus tisztikarból valaki bizonyára a híradót bámulja, én meg ott feszítek a három ünnepelt mögött, és nyilvánvaló, se zubbony rajtam, se a Mauser nem lóg a vállamon. A marmonkannáról nem is szólva. Nagy rábaszás lesz ennek a vége – gondoltam.

Megúsztam-e az ügyet, nem tudom, mert Szabó Palócz Attila fölriadt, nem álmodta végig a történetem. Valami még ködlött a tisztuló tudatában, a Marjan lépcsői, egy, az önismétlő derékszögek tautológiáján felülkerekedni igyekvő kandúr a gereznája alól elővillanó förtelmes sebbel, egy villámgyors felvonó sikoltása, zuhanás a hegy gyomrába, és a jázmintea illata. Káosz és zűrzavar. A képernyővédőn a Quake véres jelenetei sorjázta fáradhatatlanul. Üres gyomrát már nem mardosta az éhség, émelygett inkább, és úgy érezte, megfojtja a hörgőire rakódott kátrány. Levegő után kapkodva sóhajtott, egyszer, kétszer, háromszor, végre átváltott az álom a valóságra. Újra Szabó Palócz Attila volt. Álombeli alteregóm. Undorodva nézte a billentyűzetet, az S, az I, a K, az O, az L és az Y billentyűkön ragacsos vérfoltok éktelenkedtek. Úgy érezte, mégsem ébredt föl. Újra háborogni kezdett a gyomra, kényszeredetten körbepillantott. A tikkasztó meleg sem szárította föl a laminált padlóról a mezítelen talpak nedves lenyomatát. Szomszúhozó hörgése bizonyára túl hangos volt a farkasok órájában, fölverte a lakás csendjét, hallotta, amint kinyílik a hálószoba ajtaja, hallotta a lépteket a folyosón, majd megjelent egy nő árnyéka. Nem az ő neje lépett be a nyitott ajtón a folyosó léghuzatából.

Vass Tibor

Játék a betűkkel

Gusztusom támad.
Szakasztott olyan,
akárha egyenes.
Lefegyverzem.

Felvérzem.
Erről emennyit,
arról ablak nyitja
gombszemét.

Rám van lőve,
rám vagyok találva.
A kocka van elvetemedve.

Van, hogy átszálló kell
a rombuszra,
olyankor mintha
akasztott veréb
himbálná a szelet.

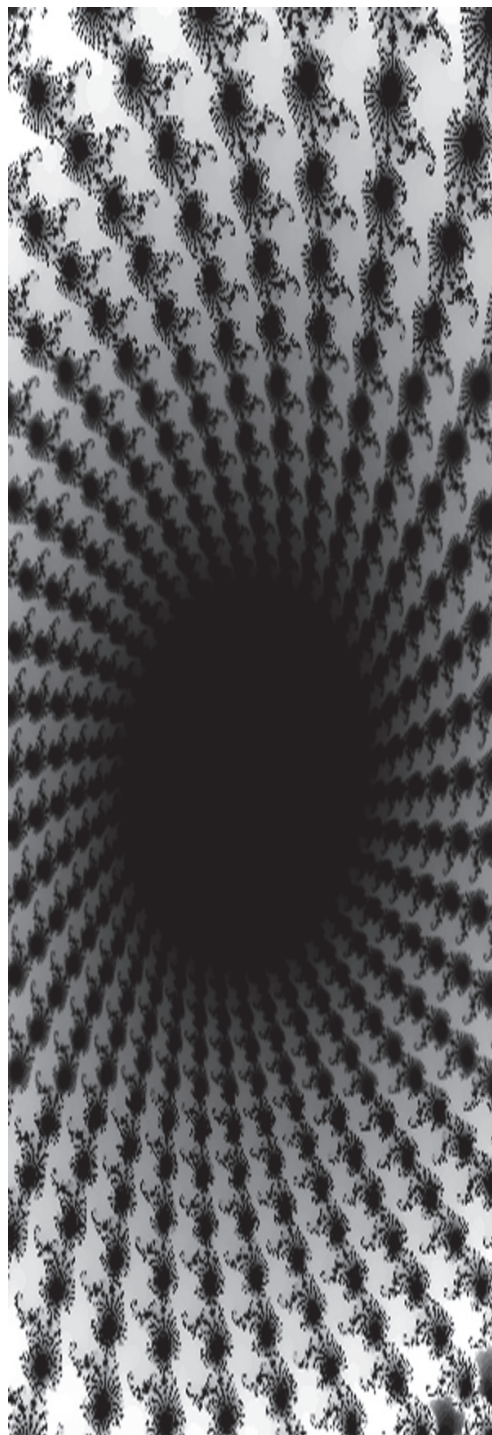
Kilépek. Megírok hamar.
Megélem idejekorán.

A poroltó nyugalmával elvagyok.

Figyelem, ma milyen célt
tűz ki magam
elé a Nap.

Fegyvert, anyagot cserélek.
Nem fosok, béke van.

Helyem kipontozom, győzőm
az iramot. Tettetem
utolsó életem.

033
prae

Onagy Zoltán

Temetés előtti kisdolgozat

Két, seggel összefordított lakótelepi négyemeletes. A konyha és a kisszoba ablakai néznek egymásra három emeletnyi különbséggel. Át a romos játszótér fölött.

“Látom, nyomod” – küldött egy méltó néha, amikor mindkét ablak világított hajnali kettőkor. Azt is láttam, libben a függöny, szellőztet, mint én is, mielőtt megfulladna a kis szoba légterében.

“Nyomom hát” – válaszoltam neki.

Csak nem ugyanazt. Ezt nem tettem hozzá. Mindenki a saját életével, idejével gazdálkodik. Ilyen bölcs tudok lenni, ha összerántom magam.

Én az oldalt szerkesztettem, minél szebb és gyorsabb legyen. A cimborám, barátom, nevezhetem így, különféle szisztémákat dolgozott ki és gyakorolt be a pc ingyen használható félkarú rablón, tudományos értekezéseket írt róluk, hatásrendszerükről, hogy a szisztémák, módszerek segítségével előbb vagy utóbb kirabolja a kisváros félkarú rablóját. És vakon hitt bennük. Mint egy jehovista.

Képtelenség volt megbillenteni ezt a hitet. Megtalálta a hibákat, amelyeket működés közben elkövetett, enyhe nyugtatókkal lassította szívét-lelkét, miközben rárontott a kocsmasarkokba állított gépekre, hogy ne izguljon föl, tudatos maradjon.

Naponta, télen-nyáron nyolckor indult útnak. Délben zárta a körutat. Éveken át. Aki ismerte, csak nézte elképedve. Évente leadott hat-nyolc kilót. Élete utolsó két évében, miután az asszony lelépett, vitte a gyerekeket, megduplázta a súlyvesztést, halála előtt alákerült a szellemvilág esztétikai kategóriájába tartozó szintnek, egyedül indult körútra a farmer, a kabát, az ing, fölöttük némi szürke szakáll, szürke haj, hajlott orr, bánatos szemek, a ruhában nem tartózkodott ember. Csak a lelke.

Közben mindent tudott. És mindent jobban. Autót szerelt, villanyt, ha úgy alakult. Csillagászatról tartott előadást, ha úgy alakult. Máskor eszmetörténetit az Osztrák-Magyar monarchiáról. Zseniális dohánytöltőt faragott, tervezett, szerkesztett fából. Elkészítette a gimnazista gyerek matematika házi feladatát. Ami, valljuk be, nem akármilyen. Kalandromonográfiát írt Bem Józsefről, a negyvennyolcas lengyel hősről. Szakszótárt szerkesztett a félkarú rablók működési elvéről, a hetvenvalahány általa ismert konstrukcióról. A felsorolt szempontok között nem-

csak a beállítás százalékaránya, hanem a konstrukció esetleges meghatározó hibái is szerepeltek, javítva ezzel, netán rontva a tényleges nyerési esélyeket.

Nem evett. Nem ivott. Kávét sem. Nem szexelt. Nem próbálkozott a pulpos lányokkal, szinte soha nem jattolt, ha nyert, akkor is szolidan, mégis szerették. Nem hangoskodott,

nem örült, ha nyert, nem káromkodott, nem csapkodott, ha veszített. Figyelt, jegyzetelt, variált, várt. Kivárt.

Úgy tartotta, az idő neki dolgozik. Nem tudta, ha tudta, nem hitte el, remélvén, ebben is okosabb, ezt is jobban tudja, az idő senkinek sem dolgozik. Az idő ellenség. Minden élő ellensége.

Egy-egy ottléte emlékét órákig megtartotta a különös keverésű Shag (angol dohányféle Anglia világhatalom-korából) pipadohány és még valami kesernyés szír dohány füstje, amely körbelengte és átalakította a kocsmá légtérét.

Mindig ugyanazt a körutat járta, ugyanazokat a gépeket kereste fel, ha kánikula, ha hófúvás volt. Ha – ülve a gépemenél, látva a lépcsőházajtót – nyolckor nem lépett ki az ajtón, akkor arra gondoltam, itt a világvége, csak nem értesítettek róla, vagy arra, hogy elfelejtettem átállítani az órát. Mint egy úr a hivatalba, másodpercre pontosan, kiszámíthatóan, rendíthetetlenül. Ha forradalom van, nem számít. Ha áramszünet, nem számít. Ha tűzdekrach, ő nyolckor akkor is becsukja maga mögött a lépcsőház ajtaját.

Arra már nem emlékszem, kicsi ember volt, vagy nagy, tizenöt éve. De ezen a télen már nagyon kicsi. Összement. Kiaszott. Kivérzett. Mögötte ment a kabát. Fülét átsütötte a téli nap.

Mindig rend volt körülötte. Aggodalmas rend és tisztaság. A tiszta elméletek tiszta embere, a tiszta pólóké, élre hajtott farmeré, gondosan párosított zokniké.

Amikor második reggel nem lépett ki a lépcsőházból, illetve egymást követő két nap nem láttam kilépni, felhívtam a feleségét. Ismerem. Tudja-e, mi van Lacival. Nem tudta.

Laci második napja meg volt halva. Feküdt a laticelen a paplan alatt, nyakig betakaródzva. De nemigen látszott, nem domborodott. Onnan lehetett tudni, hogy ott fekszik, mert feje a párnán. A dolgozószobában pipafüst, rend, zümmögő számítógép. A nagy asztalon a falnál a változó szisztémák, kódok, nyerési variációk ezernyi, dátum szerint rendezett kézirata. 2000., 2001., 2003., és így tovább. Napra lebontva a pénzmozgás, helyszín, gép, gépfajta szerint.

Székényeket eladta. Könyveket eladta. Televíziót eladta. A lakás szinte üres.

Az asszony nem sírt, nem rítt, nem volt megrendülve. Intézte a dolgokat. Asszonysors.

Mindig mindent én intéztem. Helyette is, mondta. Mégis jobb így, mintha két hét múlva folyékonyra rohadva találnánk meg, igaz-e, nézett rám.

Kinek hiányzott volna, szegény?

Két örökség, mondta, körülmutatott az összenyitott szobákban. Ennyi maradt két örökségből, az anyából, az apából. Egy laticel, egy paplan, egy párna, egy számítógép halom értelmetlen papírral, egy halott.

Nézz csak ide, mondja aztán.

A falon bekeretezett teszt a szenvedélybetegek önfelismerő képességének bekattintására. Annak idején tőlem kapta. Még együtt éltek, család voltak. Segíteni akartam a magam módján. Én ugyan nem vagyok szenvedélybeteg, nincs bennem szenvedély, ha jól látom, ha néha hülye is vagyok (igaz, más területen), rám jó hatással volt annak idején (igaz, más területen).

Ezt adod nekem? – kérdezte elkerekült szemmel, halkán, de láthatóan megrendülve bennem, a barátban, aki ennyire félreismeri. Nem vagyok játékbeteg, ahhoz túl sok az agy a fejemben. Egyszerűen nyerni akarok. Egy-két hónap, és megalkotom (így mondta: megalkotom) a tökéletes szisztémát. Jól megismertem a rendszert, átlátom a működési mechanizmust. Rövidesen kiürítem az összes elem kerülő játékgépet. Annyi munkám van benne. Nem hagyom veszni, csak mert az asszony rám uszított.

Na ja. Valami hasonlót mondhattam.

A teszt itt fekszik előttem. Nem valami nehézsúlyú, drámai teszt, ma már aligha érthető, mit, miféle felismerést vártam tőle. De arra jó – a végeredmény ismeretében – hogy eljátsszam, mit válaszolna barátom ma, ha élne. Mit azon a fanyar, iróniára mindig kész dohánymarta baritonján.

- Játszottál-e már a munkaidőd rovására?
- *A játék a munkám. Ügyetlen kérdés.*
- Előfordult-e valaha, hogy a játék miatt vált gondterheltté az otthoni életed?
- *Az otthoni élet, ha családira gondolsz a kérdés, mindig gondterhelő. De soha nem tudhatni, miért, mitől, és hogy meddig tart.*
- Érintette-e már a jó híredek a játék?
- *Szarok a jó hírekre. Nem érdekel, mit gondolsz a világ, az érdekel, én mit gondolok a világról. Ha azon agyalnék, mások mit gondolnak rólam, nem volna erőm és energiám tudni, én mit gondolok róluk.*
- Éreztél-e valamikor lelkifurdalást a játék után?
- *Tebetlenséget, tehetetlenséget igen. Ami sokkal nehezebben kibeverhető, mint egy náthaként múltó lelkiismeretfurdalás.*
- Játszottál-e valaha is azért, hogy fizethesd az adósságaidat, illetve így oldd meg az anyagi nehézségeidet?
- *Nincsenek adósságaim. Azért csinálom, mert kibívás. Amit ember készített, egy másik kiismerheti, felülírhatja.*
- Gátolt-e a játék a törekvéseidben és abban, hogy hatékony legyél?
- *Nem. Inspirál. Hajt. Hatékonyra tesz.*
- Vesztes után éreztél-e azt, hogy minél előbb vissza kell menned, s visszanyerned, amit veszítettél?
- *Nem veszítetek. Minden esetben tanulok valamit. Tiszta nyereség a nagy cél érdekében.*
- Nyertés követően éreztél-e erős késztetést arra, hogy minél előbb visszatérj, s még többet nyerj?
- *Nem. Ezeket, mondom, nem pénzek. A pénzek később következnek.*
- Gyakran előfordul-e az, hogy eljátszod az utolsó filléredet is?
- *Nem jellemző. Naponta hat gépen játszom háromnapos váltással, tehát tizennyolc gépen háromnaponként, mindig, mindegyiken ezer forinttal. Ezer forint, akár nyerek, akár nem, arra kell, hogy kipróbáljak valamit. Néha eljátszom a hater ezer forint utolsó fillérért is, de ez befektetés, azért viszem magammal.*
- Kértél-e valaha kölcsön azért, hogy játszhasz?
- *Nem jellemző.*
- Adtál-e már el bármit is azért, hogy legyen pénzed játszani?
- *Nem.*
- Előfordult-e, hogy a mindennapi kiadások rovására szerettél volna „félretenni a játékra”?
- *Más kasszán működik a család, az úgynevezett mindennapi kiadások, más kasszán a játék.*
- Megtörtént-e, hogy a játék miatt nem törődtél megfelelően önmagaddal vagy a családdal?
- *Azt remélem, nem.*
- Játszottál-e valaha hosszabb ideig annál, mint ameddig terveztél?
- *Előfordul, de csak amikor beesik valami azonnal megoldandó részprobléma.*
- Játszottál-e valaha azért, hogy így menekülj el az aggodalmaid és a gondjaid elől?
- *Nincsenek gondjaim, aggodalmain.*
- Pénzt szerezni a játékra, tettél-e már valami törvénysértőt vagy fontolgattad-e, hogy teszel?
- *Nem jellemző.*
- Zavarta-e a játék az alvásodat?
- *Almomban tovább gondolkodom.*
- A veszekedések, csalódások vagy feszültségek arra késztetnek-e téged, hogy játssz?
- *Nem jellemző.*
- Éreztél-e már azt, hogy bármi jót, ami csak ért, játékkal kellene megünnepelned?
- *Marhaság. Munka. Mi köze a munkának és az ünnepnek egymáshoz?*
- Gondoltál-e arra, hogy tönkremehetsz a játék következtében?
- *Nem. Amint először erre gondolsz, elköszönök a gépektől.*

Itt tartunk.

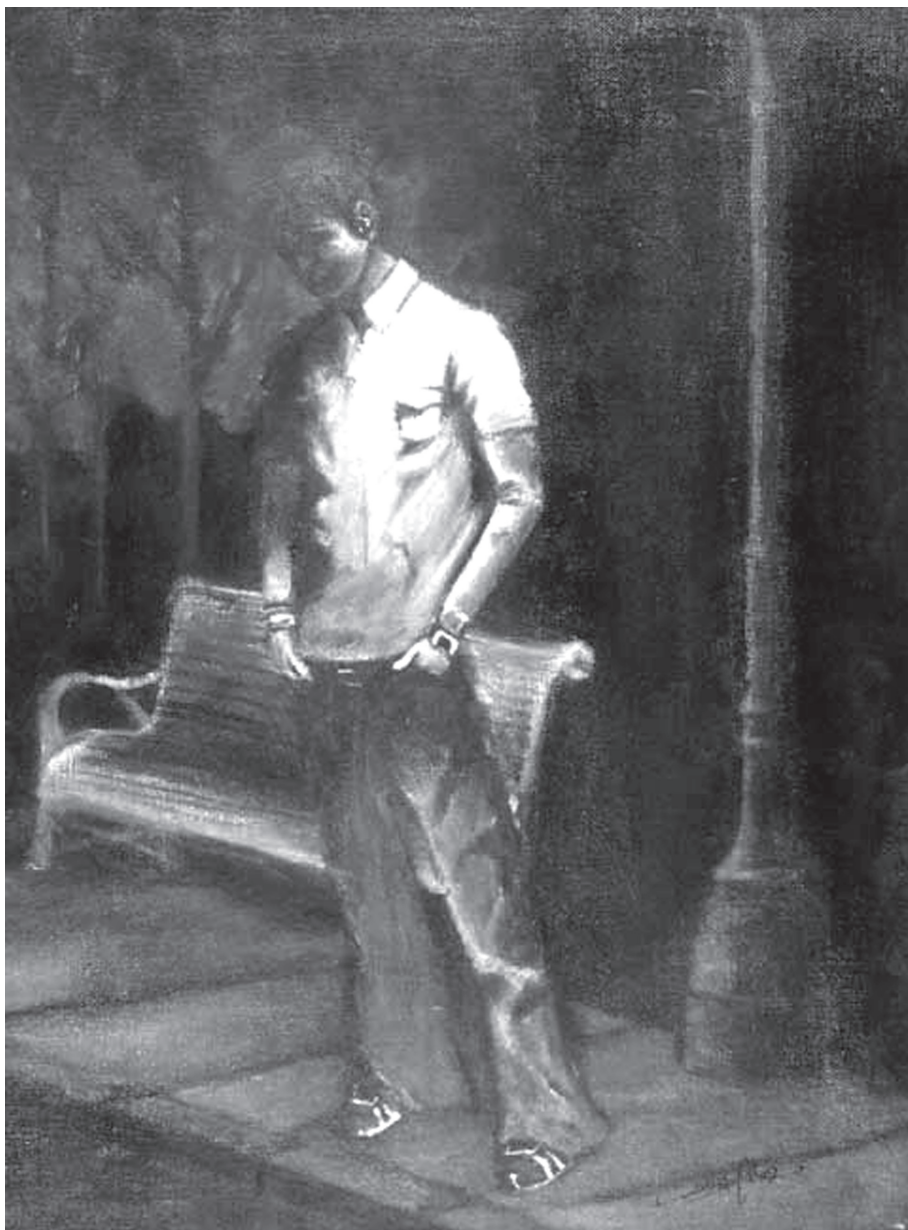
Nem ment tönkre a játéktól. Nincsenek kifizetetlen számlái, viszont hagyatékozott egy tehermentes lakótelepi kétszobást. Igaz, nem maradt a két örökségből, nem tudni, mennyi millióból, de úgy élt és halt meg, hogy egy pillanatilag nem volt kétsége, jó úton jár. Igaz, egyedül élt, nem volt étvágya, nem főzött rá senki, az is igaz, maga mosta a gatyáit, maga hordta le a szemetet az emeletről. És?

Jól van így? Volt munkája, feladata, álmái, részmegoldásai, elszántsága, tehetsége? Igen. Van életműve, eredménye, világos dokumentációja, áttekinthető érvei és évei, benne a küzdelem részletes térképe? Igen. Volt egyetlen nap, amikor megbicsaklott volna benne a hit, amikor ne tudta volna, mire született? Hogy ne kelt volna hatkor, mert a kétely ágyban marasztotta a kétségbeesett bánatban? Nemigen.

És meghalt? Meg, munka közben? Igen. Tele reménnyel? Igen.

Teljes élet? Nevezzük annak.

Vélhetőleg nem jutok ki a temetőbe, a temetésre. A „teljes élet” nem érhet véget azzal, hogy kötelekkel leengedik egy nedves tavaszi gödörbe, én pedig látom. Megtartom illúzióját, hogy létezik ilyen, ha nekem már nem is sikerülhet. Amikor hajnali kettőkor felnézek az ablakra, látom, sötét, nem ég a villany, nem arra gondolok, meghalt, hanem arra, na, Laci megoldotta a mai napra kirótt szisztémaváltozatot. Egy reménnyel, egy holnappal több.

a némaértő olvasási szint

- felmérő -

Pálfi Zs-nak
...Mártának...
...Terinek...

Ez az írás nem jöhetett volna létre, ha önkéntencsiaként nem rogom magamra December Hercegének dolgozatát olvasni - olvashatni addig, míg nem a 200 év -határba ütközöm, amikor majd az írás/olvasásnak valamilyen micsodája lesz...

A barátom azt hiszi, ez az írás azért jött létre, mert ő fkr továbbkontinutott egy levelet. [Van a kiírásban egy részlet, mi rám ül.]

A hamisított műmíát a lábujjai leplezték le. Múmia. Szakszóval: hoax. A láb ujjai természetesen szétterpülnek. A kultúrlábujjakat a cipők ^{össze}eltorziák. Még a férfiak fogait is elkapta a durva örlemény.

Az 'ámtéches haverom 188 poénfotót küldött el - a harmadik re:-mnél visszakérdezett: mi az a hoax. re-re: gépelje be a Mindenhatóoooooba, úgyis annak hisz.

Magyarországon a biomassa kifejezés fejnyakat meggyenötvés nemesfa szőlerdőt is. A Mátrában. A Mindenhatóooooo segítségével megpillanthatjuk Pamela Anderson elgyötört ~~X~~át is. Azonban nem adja ki, ki posasok ütötték nyélbe a mátrai biomassa ügyleteket. És ha ezt nem verem bele on nyál ki, változatban, akkor a mindenhatóooooo se fogja kiadni.

De vajon Halle Berry édes ^{szépe}ja e amit megpillantunk? -avagy hoax? És Kathrine Bell e?

Pincnyoltnyilag - ez gyűjtésembé néhány Nagy István fegyvernezi tőrsőtől származik, ki ilyen szőrszálcsók jöte'kokkal leplezte italközi szóösszevonásait s a nyelvbotlissokat.

A bugyi szó régebbi, mint a szinonim „nőgyógyászok öröme”-nek [ti. sok melót csinál] nevezett rm. intim [!] felülmű. A törökori bugyos nadrágnál is.

A hunnantugaya, a high-fej ajaka pityesztése: ping-pong.

Az Affenborvagh-flitvén a busman kinevélőájában fut kőkorai hószt?

Hihetetlenül hosszú, olykor 1-2 flekkel terjedelekre rúgó @jeim ráadásul nem szerepel a szarvashibalelő. A meletésetek hőányokat hagyjuk. Szarvashibának azokat a szarvas nevezem, akiket felébrendőként a gyorsolvasás [szaksz.: megtekintés] ellen a szövegbe fektetnek. Egyszer Boleton község nevét egy ma már high-fej fenegyagy -on raggal a tóra változtatta a szövegemben. Ma's a Simson smkn nevébe töltött ph-t.

A szarvas ugyanis nem csak állat. Hanem csontvázak alakú jóvákölti frágadomb. A Mindenhatóooooo nevében adja ki ígyn: Villás rágó az éleken. A villa: a magas-ság határa

be se kell géjnelni ma már. Alai találkoztam a beolvasóprogram el-olvasóival, már tudja, miről beszéltek.

A történelemelőtti és történelemutóváli ember, mikor a mai ember számára elképzelhetetlen és elkészíthetetlen eszéccével a nagy-írdást elejtette, nem a hihetetlen erejű, hanem a nagygyorsaság-vel, nem, hanem az istenek [józerenséjének] mondott közö-
netet. És becsúsztatott kiért a, pl. Nagy Moque Testvér szellemétől.

Amikor a Mindenhatóooooo keresőakcióba kezd a megtelelő szót géjeli be, ami segítségével [!] azt az igazat alátámasztó ill. mennyiséget fogja kipörgetni a motor, ami az ő prekoncen-
ciójához megfelel - ő, relativisták! - nem a Mindenhatóoo-
nár mond közönetet, hanem bejűl magától. Azelőtt papírlexikont vett elő, igazolom! lapozott az ABC rend-
jében (mintha lenne rendje, ABC-je) há-há! Amikor kiderült hogy Baloldali István nevű ember miniben, novelláíró, nem is volt soká, AKKOR már igazolva is van megállapítás. Akkor lehet csodálkozni, hogy a gyorsolvasók [itt bizonyos novella] föltalálást Házai Attilától eredeztetik? és Marcel Pons?

Másfeltehetően Balzac kéziratára csak utolulak itt.

A neotrabadúr költészet :))) O-: O,, jeire csak ...

A fírim a jötekekbe kődobokat géjelnék be az örök-
benzin, az örök GolfGTi, az örök életükért. A Sims mint regény.
Ez az íróslíneum jöhetetlenségére lefe, ha nem rovom magamra
penitenciaként December Hercege Zilahy-dolgozatának
elolvasását.

Amikor a barátnőm fw-törőbb költőként a felhívást,
késő volt. - December Hercege 200 évet adott
egy valószínűleg olvasó/írás műcsinálódásra, ott akad-
tam ki. Olvasás frágadomb. A társas nemis anyag.

A Geci a Gerzson/Gedeon beceneve. Vált: Geci bétysim. b. Jósika?
De vajjon a Mindenhatóoooo megb...-je???

Köszönöm!

Rentz Mátys

irogen63@freemail.hu.

Fegyvernek

2006. 03. 1-2.

A fiattal jöjnek a ...ban/-bent. "Ni"-figyelmeztet - "....egy kissé!" Vagy: "...kisz!"
Nézem: égnek bogot látni, semmit. De: elhiszem. Mert néha: talán.
Mintha motorozna ott.

Kürti László

Komodor'84 kontra notebook

Kertem végén mélyre ásott
jó barátom: komo(n)dorom.
Kutyaévben tisztes idő
a nyolcvannégy, hogyha mondom.

Azóta is szorzom héttel,
szorzom héttel, szorzom héttel.
Új jószágom ölbe veszem
ASUS fajta, húsz év távlat,

több van neki pár kerékkal.
Nagy természet, huncut „proci”,
nyomkodom hát új szellemben,
„g” pontokon, ahol érem.

Gépelődök, ép velőtök
elrohadt mát a nagy csendben.
Mindig emberül szolgálni,
papír helyett gépre várni,

hogy lapozzon, vagy épp mentsen.
Bolhanyakörv, vírusirtó,
programozott fajfenntartó
ösztön eszköz, ha leszek...

Vegyszergazdag' így ha támadsz,
Kurtur@freemail.hu-n
Nagy erőkkal rám találhatsz.

Blogmániám története

Ahogy minden mánia, ez is egy szerelemmel kezdődött. Igaz, rózsaszín volt a pasi, és műanyag, de annak vonzó. Vonzásban specialista.

Ülök a barátnőmnél, aki pár hete dobta ki a kedvesét, most érkezett egy lány elég savanyú képpel egy netes ismerkedés első randijáról, és várunk még egy fiút, aki szintén a napokban szakított a kisgyerekes nőjével, de őke még összejárnak. Igaz, a barátnőm is képes sok órát telefonálni az exével. Most, hogy ezt írom, tényleg úgy érzem magam, mint a Szex és New York-ban. Lehet, hogy most kéne abbahagyni ezt a blogot is?, írtam egy évvel ezelőtt Blogfaluban.

És ezzel gyanútlanul bevonzottam Rózsaszín Műanyag Harcost, polgári nevén Kiki Rollert. Azt mondta, ne hagyjam abba a blogot, mert neki tetszik, majd felajánlotta, ha már nagyon unatkoznék, játsszuk azt, hogy ő a szintetikus pasim. Gondolom, ő épp unatkozott. Blogmánia, ezzel a címmel nyitott Kiki blogot, és ebbe rángatott magával engem is. Udvaroltunk egymásnak, évdőtünk, civődtünk nagy nyilvánosság előtt, miközben Kiki lett az első számú Érvényes Olvasóm. Ha tudod, hogy van akár csak egy olvasód, akkor már neki írod a történetet. És nem is akármilyen volt az én olvasóm, Kiki nagyon jól írt, és ez lázba hozott. Néha átadtam magam a játéknak, néha egészen komolyan vettem blogpasim létezését. A lényeg, hogy imádtam írni, ez volt a napi szórakozásom. Mindenre úgy néztem, mint egy lehetséges sztorira, és ettől minden pillanat élmény lett. De amikor délutánonként hazafelé menet csakis a következő bejegyzés jár a fejedben, vagy az, hogy mit szólj vissza valamelyik blogtársnak, akkor az pont olyan, mint mikor naponta betérsz egy sörre és egy felesre a kocsmába. A függőségnél nem a mennyiség a lényeg, hanem a rendszeresség. Bár rendszeresen naplót írni önmagában még nem kóros, ismerek olyat, aki harminc éve minden napját leírja, tele egyforma spirálfüzetekkel a szekrénye, de attól még normális.

Én viszont mániás blogger lettem.

Egy jó adag kivagyiság

De nem is Kiki, hanem a statisztika miatt történt minden. És persze a rohadt nagy egóm miatt.

Ha egy blogközösségben te vagy a legolvasottabb, az biztos út a mániához. Képes vagy azt hinni, hogy ez tényleg valami nagy ügy, már-már hivatás. Pedig valójában csak egy jó adag kivagyiság. Word-ben már nem is megy az írás. Az újság szerkesztője ismeretlenül, ezért nagyon őszintén azt írta, hogy szerinte a blogmániámról szóló iromány, amit első változatban elküldtem neki, akár még érdekes is lehetne, ha nem kutyaftutában dobtam volna össze. Bontsam ki. Kibontottam, befogadták. Újraolvasva az elsőre küldött másfél flekket, teljesen igaza volt a szerkesztőnek. Röviden – mindenről, a felületet piszkálva. Kényelmes és veszélytelen. Akárcsak az egész életem. Valahogy nem érdekel a mélység titka. Vagyis dehogynem, csak ahhoz le kéne menni, a lépcsőzés pedig olyan melós, meg idő kell hozzá, türelem, kitartás, néha az egyhangúság elviselése, de ezekből nekem nem nagyon osztottak odafont. Amint elmerülnék valamiben, máris úgy érzem, ismerem, uncsi, és lépek tovább – munkából, lakásokból, bulikból, vágyakból, életcélokból. Legutóbbiról már teljesen megszoktam. Ennek a felületes világképnek tökéletesen megfelelt a blogolás. Minden nap kicsit magamról, kicsit a világról, egy kis hétköznapi filozófia, aztán jöhetnek a hozzászólások, tíz, húsz, néha több, néha semmi, és már mentünk is tovább, új nap, új bejegyzés, újabb könnyed piszkálása a létnek.

108 leborulás

Paradox ez az egész. A blogolást egy szellemi elvonuláson kezdtem, ahol azt gyakoroltuk, hogyan tegyük le az egónkat, miközben tudtam, hogy a naplózásnál nincs nagyobb én-ség. Erről szólt az első bejegyzésem.

A verandán ülök, bámulom a muskátlikát. Egész nap esett az eső, estére a liberálisok két helyet szereztek az EU-parlamentben. Sajog mindkét térdem a reggeli leborulásoktól. Minden reggel, így holnap is héttől-nyolcig száznyolcat kellene megcsinálnom a gyökérguru-társaimmal, de már a félbetes kelés is bizonytalan. A seggemben is izomláz van. Lehet, hogy holnap reggel leborulás helyett a gyógyvíz strandra kellene mennem..?

– Ez vagy te – mondja.

– Látom – mondom. – Ez vagyok én.

Egy üvegpadlón ülünk féllótusz ülésben, és szerető együttérzéssel nézek magam alá. Odalenn egy melegítő szőke nőt látok. Gyertyafényben ül a verandán, és meredten néz a muskátlikon át. Valami szavazásról beszélnek a tévében.

– Ismerem ezt a nőt – mondom.

– Nem hiszem – mondja.

– Dehogynem. Tudom róla, hogy harmincöt éves, újságíró, és amióta él, folyton naplót ír. Leginkább magáról, mostanában mintha másról is. Elég érdekes az élete.

– Egy igazi egómán.

– Az. De legalább már ő is tudja. „Istenem, te, aki mindent tudsz, világosítsd meg az elmémet, nekem, aki nem tudok semmit”, ezt az idézetet olvastam nemrég.

– Hol?

– A naplójában.

– Beleolvastál a naplójába?!

– ...

– Nem volt szép dolog.

– Tudom.

– Naplót írni hülyeség.

Nem merem megmondani neki, hogy még mindig írok naplót. Erről az élvezetről az egóm nem tudott lemondani.

Csak ne szeretnének magunkat annyira. Meg amit írunk.

Egy évre rá, hogy blogolni kezdtem, ugyanott, Kiskunmajsán, a következő szellemi elvonuláson feküdtem a sátor előtt és néztem a csillagokat, amikor sms-ben jött a hír: Blogfaluból Hamarannát, EMÁ-t és Zöldtarát beválasztották a HVG Goldenblog százas versenyébe. Vagyis miközben épp az én-nélküliséget gyakoroltam, belekeveredtem egy újabb nagy egójátékba. Lássuk, ki lesz a legjobb? Annyi önkritikám azért volt, hogy tudjam, nem én, de így is, megint a fogalmi korlátokba ütköztem. Most akkor akarok még valamit, vagy sem? Érdekes véletlen(?) volt ebben a női hármásban, hogy Hamaranna régi barátnőm, EMA pedig a másik vezető blogger, nem mondom, hogy ellenfelem, inkább csak azt, hogy más síkon jár az agyunk. Ő például feminista és főpolgármesternő szeretne lenni, míg nekem nincsenek ilyen ambícióim.

Szóval csendesen örültem a hírnek, és élveztem a nyarat.

Minőségi műfény

Elég hamar bevitettem az érzelmeimet Blogfaluba. Mert mikor blogolunk? Amikor nincs rendes magánéletünk, amikor hiányzik a ragaszkodás, a figyelem, a lelkesedés a valós életünkben. Akkor elmenekülünk, de nem valami prosztó fórumozásba, vagy chatelésbe, hanem a minőségi műfénybe, a blogvilágba. Ha nem kérdik otthon, hogy „na, mi volt ma?”, akkor elmeséljük virtuális ismerőseinknek, akik pont abban a helyzetben vannak, mint mi. Olyan ez, mint a hererákosok klubja a Harcosok klubjából.

Ebben a lelki vákuumban aztán egészen úgy tűnik, hogy szeretsz és szeretnek! Na

jó, test nélküli entitások szeretik egymást, vagyis ami átfér a hálón, de hát úgy is a lélek a lényeg, meg a fejben dől el minden, mondogatják a gyakorlott netfüggők. És észre sem veszed, hogy egy műanyag világba tetted át a központodat ahelyett, hogy felvennéd a kabátodat, és kimennél élni.

Az első nagy blogcsömör pár hónappal ezelőtt ért el. Egy nyomott estén kitöröltem az összes bejegyzésemet. Komolyan jól esett minden írás mellett egyenként megnyomni a Törlés gombot. Utána egy napig hős voltam, legyőztem énem központját, a naplómmal együtt bezúztam az egómat. Aztán ahogy jöttek a felháborodott mélek, elszégyelltem magamat. Hogy amit leírtam, az már nem az enyém, nem tehetem meg, hogy egy zavaros pillanatomban megsemmisítem az egészet.

Erre a legnevelteségebb megoldást választottam, visszamásoltgattam először a fotóimat, aztán a szövegeket, úgy tettem, mintha mi sem történt volna, pedig dehogynem. Visszaszivárogtam, de már másképp láttam az életet Blogfaluban.

És most, 2006 márciusában, tényleg lehet, hogy vége a blogmániámnak. Pár hete, egy influenzás héttel kezdődött, és mire újra képes voltam kinyitni a laptopot és belépni Blogfaluba, rájöttem, hogy ez engem most nem érdekel annyira. Se a bejegyzések, se a vezető bloggerség, de legfőképp az önkifejezéstől ment el egy kicsit a kedvem. Az aggódó blogtársaknak megüzentem, hogy mióta kitavaszodott, nincs blogihlet, ami igaz is. Itt az anyaggyűjtés ideje.

Most a mániámról írok, ezért talán nem kapott elég hangsúlyos szerepet Blogfalu szépsége. Pedig akármi is történt, imádom azt a helyet, az az én szellemi központom, állandó lakcímem. Soha annyi értelmes, jó kedélyű és higgadt(!) beszélgetőpartnerrel nem találkoztam egy helyen, mint a Faluban. Ez azért nem elhanyagolható élmény. Többekkel személyesen is megismerkedtem, volt, akivel partiztunk, volt, akivel segítettünk valamiben egymásnak, és sosem okoztak csalódást. Sőt, egy kedves bloggeren keresztül találkoztam egy pasival, nagyon tudnám szeretni. Csak hagyná egy kicsit magát.

Mi is a bajunk a világgal? Hogy nincs elég lelki társunk? Blogfaluban lakni jó, de ez már egy másik mese.

Esze Dóra

Ifjak, március

– elszuhanó gondolatok egy virtuális határátkelőhely sorompóján innen –

Bár mindezt csak akkor vallanám be magamnak, ha tudnám, hogy semmi másra nincs időm, régóta kizárólag a bubik kedvéért rakok pasziánszt. Semmi másért, a bubikért kapcsolom be a régi számítógépet, a kopottat, lassút a vadonatúj mellett, mintha a titkos szeretőmet látogatnám. A bubikért, meg a beépített rádióért. Szkáj dot efem. Abszolút smooth jazz. Kattintgatok a kártyák hátoldalára, valamennyit ugyanaz a rajz díszíti, és hallgatom

a minden belső teret elöntő, óceánkék zenét. A bubik tekintetében David Sanborn szaxofonszólója alatt lett valami gyanús, a Cristo Redentor-ban. A méltán híres, hosszú, magas hang hallatán. Az első három alkalommal véletlennek hittem. De amikor negyedszer is Sándorkám arca nézett vissza rám a pikk dáma öléből, megértettem, mire megy ki a játék.

(Azelőtt három naponta tértem be a parfümériákba, most már minden délután. Rákaptam, én is jobban örülnék, ha nem így volna. Módszeresen mérlegelem a három, nem túl közeli bevásárlóközpontban, mikor melyik üzletet válasszam. Azt, amelyikben hosszú, fehér papírcsíkokkal könnyítik kedvtelésemet, vagy a másikat, amelyikben élesben megy a verseny. A bőrömrre.)

Sándorkámmal öt évvel azelőtt szakítottam. Szerinte

én hagytam el őt, szerintem fordítva. Március tizenötödikén. Idusért. Ahhoz, hogy rájöjje, mindez mennyire lényegtelen, addig kellett innom egy nagyon nagy magyar költővel, amíg már csak négykézláb értem el a villamost a Labellóból, Ajkán. A költő, aki sosem szenvedhetett Sándorkámat, aznap éppen másnapos volt, ettől a kocsmá teljes népességében elhűlt a vér. Ha jól emlékszem, a kis, idétlen, fekete szakállkára hivatkozott, mint született lírikus sosem bírta az epilógikus arcszörzetet. Nekem egy költő legyen csinos, ezt szokta mondani. De lehet, hogy csak féltékeny volt a pasimra. Eliramlik az élet, ezt a nagyon nagy magyar költő már nem találhatja ki. Sándorkám elírta előle.

Ezek után képzelhetni a döbbenetemet, amikor a treff bubi rámvigyorgott. Kétség nem fért hozzá, Wolfi volt az. Még csak nem is a pillantásáról ismertem fel. Hanem a környező lapokról. Ő, az egy szem treff királyfi elvarázsolt a százhárom másikat. A kezem most is jéghideg lesz az emléketől: a számítógépet kénytelen voltam lehalkítani, akkora volt a zaj így is, a rádió közben mégis mondta a magáét, a jobb felső sarokban láttam, amit nem hallhattam, Steve Oliver: Highway One, Birds Of A Feather: View From Here, ilyesmi, kénytelen voltam a szememmel figyelni az atlantikék hullámozást, ujjbegyeimben éreztem, mennyire absolutely smooth, és közben Wolfi szétverte a négy falat. Ahányszor csak hozzáértem a kurzorral egy laphoz, a százhárom maradék közül bármelyikhez, mintha a föld rengett volna. Hogy lujza levelei, meg rózsária, meg duett zerlinával, az éjkirálynő átkaiban háromvonalas F-ek fúrtak apró lukat a plafonba, számszerűen négyet, és mindezt egyetlen szem treff bubi kavarta maga körül. Hajnalig ültem a gép előtt. De nem emlékszem, a kártya nyert, vagy én.

(Kezdetben, gyakorlat híján, még szinte kedvvel is lengettem a hosszúkás, fehér papírcsíkokat, annak idején valami nagyon hasonlóval itattam fel a tintapacákat a második padban. De elég hamar rájöttem, ezzel nem megyek semmire, a bőröm hamar kikéri magának, nem érti, miért hagyom ki éppen őt. Rákaptam hát a másik illat-tárra. Az elsőbe most már csak akkor megyek, ha ellenőrizni akarom a különbségeket.)

Tulajdonképpen sajnálom, hogy ilyen szigorú pillanatok között létezem. Hogy túl sok múlik egy gombnyomáson a levitézlett, örök másodikká előlépett számítógépen. Hogy már-már annyi a szívdobbanás, ahány klikk a lézeres egérrel. Vagy a lúzeres macskával.

Lúzeres macska? Inkább mi voltunk azok. Kurtnek hívtuk, és mint ez lenni szokott, éjjel ragyogott csak igazán szemében a desztínium. Hogy túrának egyszer micsoda keserű vége lesz. George Jinda Somwhere-Nowhere című száma szólt, amikor rájöttem. Nem is mondhatnám, hogy megértettem, inkább mintha azt éreztem volna meg, milyen pontosan felméri ő is. Hogy ettől a pillanattól kezd-

ve maga választja majd. Hogy ez az ő sorsa, és ez se nem jó, se nem rossz. Hogy egy ideig csinálja, kétszer vagy háromszor megteszi, az is épp elég emlékezetes lesz, mindent összevetve azonban nyitott szemmel és nyílt szívvel feszegeti a saját határait. Az ilyesmi előfordul a macskáknál, ha nem is ritkán. Kurt úgy ismert minket, a gazdáit, ahogy mi sem magunkat. Ifjú élete második nyarán elszőtünk Füredre, és megkértük Pét, költözzön oda arra a két hétre, vigyázzon rá, meg a lakásra. Nincs az a kártyavetés, amely segített volna kitalálni, mi fog történni. Kurt öt percig méregette Pét, aztán a nyitott ablak párkányára ült. Nyugodtan olvasgatta a könyvek gerincén az egyébként unalomig ismert, betéve tudott címeket, pillantásra sem méltatta börtönőrét, csak farka egyenletes ingamozgása árult el valamit, azaz titkolt el mindent. Pé kiment a konyhába, hogy feltegyen egy kávé, és mire visszatért, Kurt eltűnt. Szegény barátunk két hétig gyötrődött izzadtan, két hétig fogalmazta, hogyan sújt majd le ránk a hírrel. Tizennégy nappal később azonban, három perccel az előtt, hogy hazatértünk – már beléptünk a lépcsőházba, csak a kulcsért álltunk meg a kukák mellett, – Kurt az ablakpárkányon termett, nyávogott Pének, nyissa már ki, aztán beugrott a szobába és visszasétált az életünkbe. Pét féláljultan találtuk a fotelben, legyezgetnünk kellett, vizet hoztunk neki, amíg kinyögte. Hogy azt hitte, és úgy volt, és ezért bocsánat, miközben most látja csak, nincs miért, de attól még ez a besétálás nem tudja semmissé tenni azt, aminek ő két héten át érezte magát, az most már kiradírozhatatlan, a bocsánatkérés így lesz jogos, csak hozzá érthetetlen és szerencsére ok nélküli, és azt sem érti, ha mégsem történt meg, miért csikarja most úgy a bűntudat. Miért, hát ezért, meredt rá sunyin és némán Kurt, ugyanígy a következő nyáron és az azt követőn, mindkét alkalommal újra csak három perccel előttünk, nem többel és nem kevesebbel, míg aztán egyszer hiába vártuk vissza szegényt, ezért és nem másért. Mert ez vagyok én, Kurt, ez, és nem más. Miért mégis, vajon miért, hogy a káró bubi arcából a fájdalom szőke, kékszemű királyifja néz vissza rám, egy gitárral a kezében, egy adag nagy hával a vérkeringésében, és egy golyóval a fejében, minden alkalommal? Ray Obiedo Real Life című száma szól, korántsem az Aneurizma. Pedig toronymagasan azt a legjobban.

(Így kötöttem ki annál a szokásomnál, hogy ami talpalatnyi hely van rajtam, azt befújom, ha mégakkora nehézségek árán is. Belejöttem, tudom úgy forgatni a csuklómat, hogy három különböző, a két kezemen tehát összesen hat üveg nedűje hagyjon nyomot. Eztán következnek az összetett feladatok. Ehhez az kell, hogy elforduljon az eladó, végre tovább haladjon a másik bizonytalankodó vevőjelölt, hogy ne állja tovább sürgető tekintetem a harmadik, mert háromnál többen igazán csak ritkán forgolódnak ugyanannál a polcsornál. A nap hátralévő részében nem létező módon illatozom. Ilyen lehet a tavasz a Marson: van, de nincs, és talán jobb, hogy nincs – de azért amíg tart, nem adnánk semmiért. Nekem jólesik. Rajtam ettől örökké március van. Mars-március szeptember végén.)

Ami pedig a kőr bubit illeti... erősen kétséges, hogy elmondhatom-e.

Azt pótolni kellett a jokerrel, mert hiányzik a pakliból.

Alighanem megettem.

Akkor úgy hittem, ez így helyes.

Volt valami különleges illata.

Ezt az illatot olykor ma is érzem, a legváratlanabb pillanatban.

Zegekből, zugokból, azt mondhatnám, tör és árad, de ahhoz túlságosan halvány, mint aki maga sem képes eldönteni. Egy nagyon nagy magyar költőnővel kell innom öt-hat napon át ahhoz, hogy teljesen megszabaduljak tőle. Innom és sírom. Azt mindketten rettentően tudunk, bár ő mostanában szívesen lemond az egyikről. Mégsem mindegy, mi történik közben: hozzá igenis ordítson a rádió, iramoljon, ki merre lát, ablakon át, talpra, aztán ott essem el én, ahol a Smells Like Teen Spirit kezdőakkordjai rég fenekestül felforgatták, és fűródjanak csak lukak a plafonba, amíg van hová, falják fel a lángok Lujza leveleit, valaki fogja kézen Zerlinát –

vagy esetleg mégis túl?

A Garaczi-vírus

Baljós árnyak gyülekeznek a képernyőmon.

Már napok óta.

Hadd gyülekezzenek!

Nem lehet baj.

Nem, amíg Yoda mester a képernyővédőm.

A büszke jedi-manó.

Persze én is büszke lennék, ha büszkén odavethetném a kajla kérdésre, *Muti milyen képernyővédőt telepítettél?* (tudniillik, állítólag: „A képernyővédőd Te magad vagy?”), a hetyke választ, hogy a József Attilát, a szűrös tekintetűt, a proletár szentet...

Elvégre József Attila emlékév van (volt).

Ehelyett, vagyis József Attila helyett, Yoda mester néz le a képernyőről hónapok óta szűrös tekintettel a még alakatlan, formálódó Gonoszra (most speciel rám), lézerkardja zöldes fénycsíkkal vonja be a Microsoft Word ikont.

Rákattintok.

Yoda köddé válik.

Ócska jedi-trükk...

Azon nyomban két helyi önkéntes őrző-védő jelenik meg a képernyőn tetőtől talpig militarcuccban, körülöttük unalmas kisváros látképe rajzolódik ki a megszokott kisvárosi rekvizitumokkal, amelyek leírására időhiány miatt (meg szeméremből) most nem térnék ki, legyen elég annyi, hogy a panoráma alapján valahol a Dunántúlon járhatunk, de ha nem, az se baj, nem okoz traumát. Sokkal lényegesebb mozzanat ugyanis, hogy a két önkéntes polgárőr(zővédő) társadalmi munkában közrefog egy Derrick-arcú földrajztanárt (karakter: közepesen gyenge), és határozottan neki szegeznek a népünk ajkán már évszázadok óta érlelődő, de különféle, rajtunk kívül álló okokból (török, tatár, tatár, török, muszka, nímét, zabrak, buckalakó... stb.) eddiglenig még ki nem mondott kérdést, hogy *van-e magyarság vízuma*, és mintegy bónuszként, hogy *nem Moszad-ügynök-e véletlenül*. A Derrick-arcú moszatnak érti, és rövidesen előben szemezhet valódi moszatokkal tetőtől talpig elmerülve egy közeli szökőkút méteres vizében, és nagyon szeretne (jogosan) Cousteau kapitány lenni, vagy legalább a *kételtű ember*, de ha nincs más, egye fene, *akár még* egy Johnny Weissmüller is (na, azért itt állunk meg egy pillanatra, mi az hogy akár még, nem kellene ennyire elszemtelenedni, amiért a 70-es években tetszettek megszületni).

Odamegyek a srácokhoz, kérdem, *szasztozok, mi az ábra*.

Meghökkenten rám bámulnak, mint akik még nem láttak félbarna embert, a vízből türelmetlen légbuborékok pattogzanak fel, a földrajztanár (folyamatosan gyengülő karakter) lábai idegesen rángatóznak.

Mi van nagy orrú, te is akarsz fürde... kezd bele mondókájába az egyik paramilitáris őserő (őserdő), de nem tudja folytatni, az orra ugyanis bepaszírozódik két csodálkozó szeme közé, kissé letakar a homlokán megbújó griffes-indás motívummal díszített..., khm, tetkóból, büszke gazdája pedig ájultan röpül a kételtű Derrick mellé, csak fényesre suvickolt Martensei merednek ki bambán a vízből, mint két ottfelejtett Wehrmacht-hadosztály a kurszki kiszögelésben (Hoth és Model őszinte sajnálatára, a háttérben amuri partizánok hasán játszik a puha aranyos fényű júliusi nap, és a partizánok csak énekelnek, énekelnek, mi mást is tehetnének,

elvégre a világtörténelem egyik legnagyobb tankcsatája nem a partizánokról szól. „Nono, az nem olyan biztos!” – Ungváry Krisztián történész). A másik őserő nem tudja eldönteni, hogy folytassa-e a nemzetidegen földrajztanár inzultálását, esetleg mentse a menthetőt, elfusson, vagy támadjon-e inkább, de nem marad ideje, nagy ívben, rajtoló hátúszókat is megszegyenítve búcsúzik a drága anyaföldtől apró ebihalak nagy riadalmára, és végre levegőhöz jut az első hazai *moszatiügynök*, aki bár több testnyílásból még gyanús állagú folyadékokat ereget, és kissé megviseltnek tűnik, de láthatóan boldog, igen boldog, hogy végre egyszer az életben ő is, ő, a földrajztanár is elmondhatja, hogy igenis újjászületett, igenis revitalizálódott, igenis látta a sötét alagút végén hívogatóan tündöklő fénykoszorút, igenis látta önmagát két méterre a földtől a levegőben levítelve, amint zöld algákkal beszélget két gyanús alak társaságában, és igenis látta Jessica Lange hófehér alakját, aki ajkával csücsörítve, közvetlen közlőről a szemébe néz, és...

Fura ez a város, mondom, az ember tíz métert sem tehet meg az utcán anélkül, hogy ne botlana bohém fürdőzőkbe a közfereken, és közben porolom le a csöpögő földrajztanárról a vízivilág mikroflóráját egy kevéske faunával egyetemben. Időközben a két parajelenség is távozik a vízből sűrű kurvaanyázás közepette, csak hátra-hátrafordulva nyilaznak még tekintetükkel, támadókedvüket azonban mintha elfújta volna az a bizonyos keleti, bús turáni szél...

Baljós árnyak gyülekeznek.

A Forsythe Saga remake változata után megjelent kutyasétáltatók sietve elhúznak az utcákról, csak gyanús kupacaik jelzik, hogy valamikor itt voltak, hogy valamikor ők uralták a köztereket. Ismeretlen festő aláírása tűnik fel váratlanul a járdán egy tócsa kellős közepén, körülötte pirosposzsgás esztéták és kriptaarcú muzeológusok tanakodnak, komor kislányarc takarja el előlem a napot, egy madár csivitel a fán, nekem háttal Balaton-szelet gyűrött papírját fújja a friss tavaszi szél, Tisza István szobrára valaki vörös festékkel rápingálta, hogy: A Dunánál. Egy hatszázas Merci hirtelen bebábozódik, pár röpké óra, és leveti fekete kitinpáncélját, majd szárnyai nőnek, orrmotoros Messerschmittként száll célpontról célpontra, míg bírja potroha, billegteti szárnyait, aztán beletörli orrát a humuszba. Ami utána marad nem más csak egy halom, csigatakony...

Pattanásos unalom feszíti szét a délutánt, mint egy kocsmába, belépek a mába, egy teuton gerilla hirtelen mély lélegzetet vesz, aztán szétlövi a csendet. És csak sírnak. Csak sírnak egyre. Sírnak az izmok. Sírnak az izommúzeumban. Sírnak árván. Egyre csak sírnak. Az izmok... izmok, és sírnak...

Futó léptek zaja veri fel az éjszaka csendjét.

Néhány lövés dördül.

Armandó (közepesen sármos karakter) nyirkos homlokát a verejtékező szerelőállványhoz nyomja és kérdőn a géppisztolycsőbe bámul. *Miért én? Miért pont én? Hisz oly keveset éltem még.*

Hárman állnak előtte az egyre erősödő szélről ég felé tornyosuló kusza hajakkal, magabiztosan, szálaként, veszkócsizmában: Dzseff Barbo, Hírvarangy és Bambika. Könnyörtelen tekintetükben valamiféle laza együttérzés bujkál, ami sejteti az emberi természet legmélyére eltemetett és ott alaposan bebetonozott, a nyilvánosság elől szégyenlősen megbújó jóságot, bizony sejteti, kibontakozni viszont nem engedi, dehogy engedi, hogy engedné, nem engedi, de nem ám. Valami hiba van? Valami nem oda való? Valami elromlott az időben? Valami nem időben romlott el? Úgy tűnik, hogy már a svábbogarak is elmenekültek. Dezertáltak a dögevők. Elhúzták belüket. Elkezdődött. El... (A nagy *megnemfelletámadás*.)

Armandó tekintete az életéért könyörög némán, Hírvarangy elnézően a Rolexére pillant, Bambika előveszi a nyúzókést, Dzseff Barbo pedig, Dzseff Barbo pedig... de ki a fene az a Dzseff Barbo?, de nincs idő töprengeni, mert időközben mintegy varázsütésre megjelenik, legalábbis nyaktól fölfelé Mr. Mizura, talpig Mercedesben, Mr. Mizura, a titokzatos megbízó, aki a háttérből irányítja a szálakat, mert valakinek a szálakat is kell irányítani, ráadásul a háttérből, és Mr. Mizura erre kiválóan alkalmas, nincs is nála alkalmasabb, hisz' nemrég érkezett nagy dérrrel-durrall a feltörekvő Távol-Keletről, és most távol hazájától a nyugati égbolt

horizontján tündökölni, mint egy jóllakott, elkényeztetett, izgó-mozgó tamagocsi, és vékony Rodolfo-bajuszt visel.

Armandó tekintete elhomályosul. Az utolsó emlékkép lassan kihunyó tudata képernyőjén magát Armandót is meglepi, ugyanis Clouseau felügyelőt pillantja meg (Nicsak, Clouseau!), aki reményt keltőn és biztatón egy pillanatra még felrázza létezése fél-éber fél-álom állapotából, talán csak azért, no nem biztos, de nem is elképzelhetetlen, hogy még utoljára a rejtélyes éberség világosságát gyújtsa legalább egy végtelennek tűnő pillanatra, és tisztán kivehető szavakkal többször is azt a rejtélyes üzenetet ismétli, hogy: *A mazsom volt. Pimasz mazsom. Az volt. A mazsom.*

Mentőautó szirénája veri fel a békés külvárosi környék nyugalma.

Dzsordzsó (barbifaktor: ötös) a buli kellős közepén felhúzza a pólóját, majd egy hanyag mozdulattal balról jobb irányba felszakította bordázott hasfalát, aminek következtében bepillantást nyerhettünk létfontosságú szervei működési mechanizmusába. Ehelyett azonban meglepődve tapasztaltuk, hogy létfontosságú szervek nincsenek is, nem is voltak, Dzsordzsó belsejében pedig közös ámulatunkra a Titanic nevű rosszszemlékű óceánjáró szalonzenekara játszik, a vezérhegedűs pedig bizonyos időközönként zavartan az órájára pillant; nem lehet könnyű ekkora teremben teltház előtt játszani...

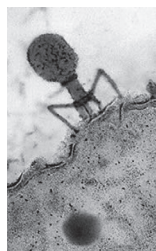
Hogy ne váljak véglegesen depresszióssá, átváltok a Fashion tévére csajoszni. Betámo-gatnak egy csontvázat, kiderül, hogy topmodell, hegyes vállain Nina Ricci, üveges tekintete Gucci. Ki öltözteti ezt, Mengele? Megszállták a Fashiont a fasiszták? A fasiszták már a kifutón vannak? Egyre több fasiszta akar egyre több gázkamrában egyre többször elgázósítani? Hogy ne váljak most hirtelen és mindörökkön örökké depresszióssá, terapeutikus célzattal tíz percig Francesca Dellera képét nézegetem Ferreri *A hús* című filmjéből. Kísért a múlt. A múltba és Francesca dús keblei közé révedek, elnyom az álom, édes az élet, *Francesca*, mondom álomban, *Francesca, Íme Ő*, mondja *Francesca, Íme Ő*: Federico Ferreri...

Egy esztétikai problémákon rágódó, az írószerep lehetőségfeltételein önmarcangoló módon tépelődő kezdő öndeterminátor sunyi fölényével töpreng, hogy beleélvezzek-e Andiba (erősen közepes karakter), és közben három kérdés foglalkoztat:

1. Miért nem ütötték még lovaggá Dave Stewartot? (Tényleg, miért nem?)
2. Mit csinál a szél (még ha turáni is), ha nem fúj?
3. Ki ez az *Andi*?

Andi az a csaj, aki miután megmarkolja merevedő farkamat és kiment a nadrág fojtogató szorításából, nyomban szemügyre is veszi az egyre sűrűsödő félhomályban még lilábnak látszó, keményre duzzadt makkomat, és futó csókot lehel a hegyére. Tökéletesre tervezett mívész buzogányom büszke kupoláját mézédessé nyelvével körbenyalja, mint egy fagyaltgombócot – szépen, lágyan a gombóc alsó szélétől kezdve körbe a tetejéig, utána mélyen a torkába temeti, majd lassan, állandóan szívva kicsúsztatja a szájából, de csak azért, hogy ezt újra és újra megtegye velem, nyalás, torokba temetés, szívva kicsúsztatás váltakozó ritmusában. A kép egyre erősödő jeleit érzem(!), kissé felemelt feneke alá nyúlok, és meglepődve tapasztalom, hogy nincs rajta bugyi, eltűnt a kis mihaszna. Apró csókot lehelek Andi vállára, és csak ennyit suttogok a fülébe: Kösz.

Aztán szétfeszítem szeméremajkait és a hüvelynyílástól kezdve egészen fel a csiklójáig egy hatalmas nyalással megközelítem a rég hőn áhított pinát. Lassú, finom, érzékeny, koncentrált nyalásokkal a vénuszdombtól a fenékvájat tetejéig benedvesítek minden kis porcikát és szervcskét, nem hagyom ki egyiket sem, nekem elhihetik, nem végzek fél munkát. Tiszta, rózsás a pinája, tágra tárva, klitorisza duzzadt a benne lüktető vértől, én pedig újra beletemetem az arcom, nyaldosva sóvárgok az ízére, önfeledten lefetyelem a nyálkás, sós lét, le is csurog egészen az állam közepéig, ott a helye, nem vitás. Néhány maszatos perc után egy erőteljes mozdulattal átfordítom Andi gazella-testét: egy szemvillanás alatt térden-könyéken találja magát, égnek meredő csípővel, s én máris mögéje kerülök, szerelmünk tökéletes koreográfi-

ája, fényképekkel tudom igazolni. Szinte túlságosan is könnyen csúszik be a farkam, túlságosan könnyen, de annyi baj legyen, átölelem, aztán kicsi csókok kíséretében finoman ringatózni kezdünk. Nem kell külön odafigyelnem, hogy Andinak is jó legyen, mert olyan tökéletesen érzékelem, olyan tökéletesen közvetíti a teste az üzenetet, hogy szeret és kíván, hogy csak át kell adni magam ennek a hiánytalan érzésnek, és át is adom, hiánytalanul...

Az éjszaka közepére lassan nálunk is lezártnak tekinthető az a hangos és heves pozícióváltás, ami a farkam – hüvelyéből ánuszába történő – áthelyezésével zajlik le nemi életünkben, állapítom meg, és olyan... olyan elégedettnék érzem magam. Vékony, sívító a sikolya: Óóh! Ááóh! Fenekének záróizma szinte a farkam lökéseivel azonos időben szorítja meg azt, ha kell ezt akár írásba is adhatom...

Most szépen lassan kivonom a farkam Andi segge lukából, és bátorítom, hogy nyálja le. Suttogva kérem, hogy nyálja ki a fenekem is, amitől feljajdul, vonásain átszellemült rettenet ömlik el, leveszi a száját a tökömről, széthúzza a farpofámat, és a nyelvét feldugja a seggem lukába, amitől a mennyben érzem magam, és tudom, hogy nem a test öröme miatt, hanem azért, mert aki ezekben az örömekben részesít, azt a lányt én szeretem, igenis szeretem, és ő is szeret engem...

Egyébként elárulom, hogy mielőtt hozzákezdünk a témázáshoz, összedugtuk a fejünket, és kicsit tanakodtunk, hogy szeretkezzünk vagy basszunk-e inkább, de végül úgy döntöttünk jobb a spontaneitás, a jövőre bízunk, és mivel a szexuális aktus is csak egy írásaktus, hallgatólagosan rábízunk a nyelvi eldönthetlenség kerítő természetére...

Hát igen, hatalmas baszás volt, állapítom meg elégedetten, melynek katarzisa sajnos útközben, a reflektálás módja révén elveszett, állapítom meg kissé szomorúbban, a fene tudja, ma olyan megállapítgatós hangulatban vagyok, és a fejem oldalra billen, ráadásul...

Mindenesetre a hadból megtért bajnok megszolgált, mély álmával alszom át az éjszakát...

Mikor a kelő nap játékos sugarai megkezdik táncukat meggémberedett viszonylatainkon, megfigyelem, milyen a nőm illata ébredéskor. Járatom orrcimpáimat a bársony érintések utáni vészorkorszakban, a petyhüdt reggeli múmiacsöndben, mikor jobbra tőlem szívem csücskének gőzei nyíltan orrlíkaimba lövellnek. A kulcslyuk alakú ajkak most fanyar, kesernyés szellővonalakat fújnak, a dióbélful, az orrlyuk, a hangrés és Andi kelyhének irányából nedves harasztok intenek. Halpiacok, megpörköldött hajszálok, megperzselt szerelmeslevelek, hosszan állt befőttek, régi tapéták illatai kelnek útra, amikor pedig kinyitom szememet, Andit pillantom meg pongyolában, és nem értem, fel nem foghatom, hogy mi ez a pongyolaság, amikor Andi különben csupa emlék, reflexió, elvágyódás...

Mondanom sem kell, hogy Anditól és a szerelemtől gyorsan, sallangmentesen és a következőképpen búcsúztam el: „*Szűdben a Béjlízt elnyomja a geci, mégse bírsz versemnek*”

Ekkor azonban pimasz módon a képernyőmről hullani kezdtek lefelé a betűk, és ez a fejlemény nyomban az arcomra fagyasztotta az önelégült mosolyt, és csak hulltak, hulltak, hulltak megállíthatatlanul a komisz betűk, pökhendien, cinikus vigyorral a kis betű arcukon, és még arra sem maradt időm, hogy önfeledten pánikba essem, mert pillanatokon belül az összeomlás szélére került a rendszer, agresszív vírus támadta meg a szöveget, ami mint Rauschenberg radírja mindent kitörölni készült, és egy rejtélyes, villódzó felirat jelent meg a képernyőn, amely a következő fenyegető üzenetet kürtölte világgá:

GARACZI LÁSZLÓ IDÉN ÖTVENÉVES!

Alatta pedig vérvörös betűkkel:

VISSZAJÖTTEM!

Konom Robi

Csala Bertalan

A rendszer szeret

Add meg a kódod,
diktáld a számot,
tapadj az enterre,
kerülj a rendszerbe!
A rendszer szeret,
– ha jó vagy.
Ha megadod szépen az adatokat,
megjegyzed a pinkódodat,
nem panaszkodsz.
Ő sem teszi.
Na, ugye.
Hát,

add meg szé..en **magad**,
és nehogymá' elhidd,
hogy négy számjegynél
Te bármivel is több
lehetsz. _ne is gond_lj
vele. Hidd el, a rendszer
nélküled semmi, halott.
Ő egyedül az, ki *ön*zetlenül
Szeret.

Sirokai Máttyás

Este jó

Anya öl. Apa álmos.
Kinőttek belőlünk, mint a barbizásból.
Anyának még két élete van, nincs ránk ideje.
Napközben a gép előtt ül, mossa az adózók
szennyest, este itthon Half Life-ozik. Még két
élete van. Apa nagyon sápadt, mérges anyura,
pedig ő eteti a gépet. Mi a kutyával, Winnetou-val
játszunk, elhúzzuk a konnektortól,
ha bele akar vizelni. Morog rá, megszimatotha,
hogy köze van a géphez. Winnetou mindent megtenne
anyuért, pedig sápadt arcú apánk eteti. Apu
azt mondja, mi vagyunk az élete, anya itthon
Half Life-ozik. A gép betanított munkások között
nőtt fel egy szerelőcsarnokban, olyan neki anya,
mint az egyetlen szomszéd kisgyerek. Este jó,
este jó, együtt mégis jó. Zümmög a gép, apa alszik.
Anya öl, és ott ülök az ölében én.

PERMUTACIÓ

PERMUTACIÓ

„Látod, egészen...”

billentyűzetarcú lettél,
Magad vagy, akár nadrágodon a nettél.
S egy újabb korszakodból pillanat, jel,
hogyan nem tudod: mellőled kid maradt el.”

Hát én nem tudom, hová akarsz menni, mert ugye itt van ez a Britain, Tilda Swinton és a másik örület, Emma Thompson; a legjobb szórakozni, hogyha Londonban vagy otthon, Stoppard gyűri ott az ipart, Rosencrantz és Guildenstern halott, a Kew Gardens nem pusztán zenekar, gizgaz és mangrove nő be ott terepet, és a District Line még a jobbik csavar a föld alatt, a metrók között, amint halad, s kihaltan a végiggyalogolt naptól hallgatód „mind the gap, please, mind the gap!” hangszórt habod;

hát én nem tudom, hová akarsz menni; a Tower, a Globe, avagy a Westminster Abbey egyaránt lenyomható fél nap alatt, más kérdés, hogy minek rohanni, itt nem szabad, hisz sétálva is elérsz a Hyde Parkig, édes, Peter Pan szobránál rájössz, hogy az egészhez sokkal több közöd van, mint ahogyan azt remélted még kezdetben, mikor még a jegyeidet kérted, ott, annál az ablaknál, a lábszárrázós Heathrow-n, hátadon a zsákoddal, mikor az éj oly mész volt, és szállással bajlódótl és tervekkel és pénzzel; a hetes bérlet titka, hogy nyelvtudásod ékszer;

hát én nem tudom, drága, hogy hová tartasz éppen, de a magam részéről egy múzeumba tértem, mert valahol enni kell és a lépcső remek, éppen erre tervezték, és sokkal több szerep jut itt az ámulásnak, „hogyan ennyi ember együtt!” a Portobello Market ehhez képest egy petyhüdt, kihalt, sivár terep – British Museum! élet!, a köldökpiercingemről csicserget két kísértet;

én nem tudom, de tényleg, hogy miért nem akarsz menni; ami neked a sakk-matt a gépen, nekem pont semmi, ha nyaggatlak, se rezdülisz, pocsékba szórom százsám: a franciakártyánál is izgatóbb a házszám Londonban – meg se rezzensz, piros-fekete számok, ha elválnék, úgy tűnik, te azt is virtuáloz; „ne várd a májust”, mondod, szökken, leránt a kétség, hogy végleg főnök lettél egy zord viking legénység felett, és ott ebédelsz, a billentyűzet mákos, ahol már senki nem lát, s az én szememre szálldos a könny, a könny, s más nem remeghet benned: melyik minősül végül majd különb rengetegnek.

Bordás Gábor

Kacor

Krajcs Barbara macskáját egyik este megszállta a sátán. Pontosabban, a gonosz onnantól fogva bejáratos volt Kacorba, szőrös kis teste az ördög kilenc lakhelyének egyikévé vált, s a pokol ura gyakran el is időzött új otthonában. Krajcs Barbarának elképzelése sem volt, mi dolga lehet éppen az ő cicájában, de egy idő után, mivel nem volt mit tennie, elfogadta a helyzetet. Kacort tizennyolcadik születésnapjára kapta a szüleitől. Bár kocsira számított, igyekezett felelősségteljesen bánni a macskával, de soha sem sikerült túl jó kapcsolatba kerülnie vele. Mindig is bujkált a szemében valami démoni, és néha, mint akit áram ütött meg, hirtelen árnyakra támadt, melyeket Barbara nem láthatott. Hűvös távolságtartással éltek egymás mellett, Barbara egy ideig próbálta érzelmes hangon magához édesgetni, de csak unott és megalázó macskatekintet válaszolt gyerekes gügyögéseire. Hamar be kellett ismernie, hogy rá nézve semmiképpen sem helytálló a szokásos gazda terminus, sem hatalma, sem tekintélye nincs a macskával szemben. Sértettségét és mind inkább egyértelmű alsórendűségét kompenzálандó Barbara esténként természetességet színlelve vette elő a konzervet, de amikor Kacor megjelent a szokásos időben, szándékosan nem nyitotta ki, és elégtétellel leste, ahogy puha lépteivel egyre idegesebben járkált hozzáférhetetlen vacsorája körül. Barbara éreztetni akarta, hogy igenis szükség van rá, hogy nélküle akár éhen is döglöhetne, és mosolyogva nézte, ahogy Kacor kizökkent arcátlan nyugalomból. Ilyenkor valóban megváltozott, hol a bontatlan konzervhez, hol Barbara lábához dörgölözött, egyetlen céltól vezérelve, de a tisztelet leghalványabb jelét ekkor sem lehetett felfedezni rajta. Átlátott a gazdáján, és megvetése csak fokozódott, súlyos kétségbeesésbe taszítva Barbarát, amiért egy háziállat megbecsülését is képtelen kiérdemelni.

Mint minden más macskának, Kacornak voltak az évésen kívül más szükségletei, más arcai is: dorombolás, hízélgés, a testmelegre való őszinte vágyakozás, – ezeknek a macskaelvezeteknek azonban semmi köze nem volt Barbara személyéhez, aki szomorú tudatában volt a ténynek, hogy bárkivel helyettesíthető lenne. Ha az ágyán feküdt, Kacor napi öt-tíz percre rátelepedett, a szfinx pózát öltötte magára, akár egy kis motor, hangosan berregve dorombolt, szeméi hajszálvékonyra szűkültek. Előbb csak bele-bele vágta a körmeit Barbara mellébe, lassanként esett extázisba, egyre agresszívebben fejelte le a ruhája és bőre épségét finoman védeni igyekvő kezét, amely csak nagyon ritkán vetemedett arra, hogy elzavarja a megvetését ideiglenesen levetkőző kis vendéget. Barbara pontosan ismerte a fokozatokat: a karmok egyre mélyebbre hatolnak, és Kacor a maga önző, személytelen és kíméletlen módján máris kéjesebben tobzódik a testén, mint bármelyik szeretője. Barbara afféle szent borzadályal nézte, és kisebb fájdalmai ellenére engedte, hogy Kacor kiélvezkedje magát rajta, majd unottan továbbálljon. Lelke mélyén mindig várta macskája érkezését, sőt, hálás volt a neki az apró kínzásokért.

Napközben alig látta, csak futó pillanatokra tűnt fel. Kertes házban laktak, mögöttük már csak a hegy babonás erdője pulzált, oda járt Kacor minden nap, s feltehetően a sötétség erőivel is ott került kapcsolatba. Azon az estén, amikor az ördög hosszas kerülgetés után Kacorba szállt, tulajdonképpen minden a helyére került. Barbarát ugyan felizgatta kissé, hogy a sátánnal kell megszegtania a szobáját, de valami azt súgta, hogy mindennek így kellett történn-

nie, s mélyen belül azt is érezte, hogy a gonosz közvetlen közelsége ellenére nincs veszélyben az ő lelke, szerencsére nem része Kacor tevékenységi körének. Így hát napirendre tért a dolog felett, de azért abbahagyta a macska ingerlését, valamint drágább edellel, és mindig időben etette meg, elvégre mégis csak a pokol urát táplálta, és esze ágában sem volt kihívni haragját maga ellen.

Már elsőéves volt a jogi karon, anyja azonban nem tudott, és nem is akart leszokni arról, hogy rendszeresen átnézzé a zsebeit. Egyik este annyira beszívott, hogy elfelejtette akkurátusan a hangfalba rejteni fűvét, és a kabátjában hagyta a szagos kis csomagot. Apja hajnalban teniszüőtjével hadonászva verte ki az ágyból, tajtékszott, üvöltöző és elfúló hangot váltogatva azt ismételtette, hogy ő már igazán sok mindent eltűrt, fizeti a kis ribanc kétkilós költségtérítését, különórát, ruházkodását meg kozmetikusát, de drogost meg nem tűr a házában. Anyja, ahogy szokta, sápatagon, vérszegény hangon kérlelte: Palikám, hagyd azt a szegény lányt, de az valahogy nem fordult meg együgyűségéhez képest meglepően alantas agyában, hogy már azzal elejét vehette volna a kitagadási jelenetnek, ha nem rázza fel álmából az urát a „büdös zacskót” lóbálva az orra alatt: Palikám, nézd, nézd mi lett a lányunkból!

Barbara másnapos volt ugyan nagyon, de nem habozott egy percig sem, szekrénye mögül elővonszolta nagypapjától örökölt ormótlan hajókofferjét, és csomagolni kezdett. Még csak nehéz sem volt a szíve, csak azt remélte, hogy már-már derűs viselkedésétől láthatóan az infarktus határára sodródott apja nem emel kezét rá. Volt hová mennie, és vissza se nézett volna a kapuból, de apja utána rohant, kezében Kacort lóbálta, aki élettelenül himbálózó lábakkal, idegesen vibráló szemekkel várta, hogy mi lesz a sorsa. – És vidd magával a kibaszott macskádat is. Legalább nem szarik többé a papucsomba. – Azzal Barbara felé hajította Kacort, aki nagyot nyivákolva, habár a talpára érkezve puffant a földön. – Egyikőtök se szarik többet az életembe – mondta még elfúló hangon Krajcs Pál a lánya ringatózva távolodó feneké után.

– Hogy tetszett a cédé – kérdezte a Szibériai Álmot, aki, ahogy szokta, eldöntendővé egyszerűsítette magában a kérdést, bólogatni kezdett, és mintha imádkozna, mormolta hozzá nagyrabecsülésé jeléül, hogy tetszett, tetszett, mert mégsem mondhatta el, hogy akárhányszor is próbálta eddig meghallgatni, az első szám végére mindig mély álomba merült, noha a zene nagyon is megfelelt az ízlésének, de bárhogy figyelt is rá, egyszer csak reggel volt megint, és Álmos csak nevetett a dolgon harmadszor és negyedszer is, de aztán az ötödik reggelen már tényleg kíváncsi lett, hogy hová lyukadhat ki az a háromszólamú elnyújtott gitárfutam, melynek tudata olyan szívósan ellenállt. Elindította újra a lejátszót, és már tényleg nem akarta elhinni, hogy megint lemaradt a második számról, és úgy aludt vissza délután ötig, mint egy influenzás csecsemő. Aztán a kettes, a hármas és a hetes számmal is megpróbálkozott, de az eredmény ugyanaz volt, a melankolikus szaxofon és a játékos, elfojtott trombita hangján csakhamar felülkerekedett saját horkolásának üteme, amit egy ideig hallott még, mielőtt teljesen becsukódtak az érzékszervei.

Varázscédé, gondolta, és kísértés fogta el Álmot, hogy a rejtély végére járjon, és kölcsönadja valakinek annak kiderítése céljából, hogy másra is ilyen zavarba ejtő hatást gyakorol-e. Soma vagy Kipa jöhetett volna szóba, de mind a kettő nagy cédétemető volt, és különben is bolond lett volna megválni a kincstől, amelynek részleteit a Szibériai mindenáron meg akarja tárgyalni vele, hiába próbálja Álmos erősen megkárosodott beszédközpontját nagy koncentrációval megfeszítve másra terelni a szót, a Szibériai nem tágít, köti az ebet a karóhoz, násztájévjá, ahogy ő mondja, az anyanyelv használata pedig a komoly sértődöttség jele nála, láthatóan a szívére vette, hogy Álmos meg sem hallgatta a nagy műgonddal összeállított válogatást, pedig a hónap legkreatívabb, gyorsan elröppenő teliholdas éjszakáját pazarolta rá, és lemondott az esedékes beavatási joggyakorlatáról, mert mindig bedől az olyan pasiknak, mint az Álmos, akit az az eddig ismeretlen érzés csiklandozott belül, mint azokban az ócska

amerikai filmekben, amelyekben a hős nem beszélhet valamilyen fontos dologról, amit pedig nyugodtan elmondhatna rögtön, és akkor megszórhatná a banális félreértések sorozatát, de csak az utolsó percben szánja rá magát a vallomásra, máskülönben nem is szólna semmiről a film, így viszont minden a végére oldódik meg, s a jó emberek még épp időben egymásra találnak újra. Álmos most úgy okoskodott, nem hiába nézett végig drogoktól megkásásodott aggyal több száz ilyen filmet, nagy részét hang nélkül, mert most végre ő is átéli, milyen az, amikor a belső bizonyosság ellenére elmagyarázni nem tudja, milyen felbecsülhetetlen értékű volt mégis a Szibériai cédéje, ami végül is megmentheti a sokszor elkerülhetetlennek tűnő megtévelyedéstől.

Akár a drogok, akár az elvonás utáni alvászéptelenség, akár az Armadákvalóval való önkéntelen társalgás előbb-utóbb oda vezetett volna, hogy kiragadják a Csanády utcából, és valamilyen egészségügyi intézmény vendégszeretétét kényszerítsék rá. Most, hogy a cédének köszönhetően kisebb megszakításokkal három hétig egyfolytában aludt, ha lassan is, de végre újra tudott gondolkozni és beszélni. Lassacskán rekonstruálta a közelmúlt eseményeit: a fordulópontnak azt tekintette, amikor az utolsó könyvet is visszatette a polcra, és ugyanazon a napon egy nagyképernyős tévét, egy hifitornyt és egy közel ezer darabos cédékkollekciót örökölt bűvárkodás közben elhalálozott nagybátyjától. Néhány hétre rá végképp elszakadt a cérna Barbaránál, aki az éjszaka közepén összecsomagolta mindenét, taxit hívott, és végérvényesen sorsára hagyta Álmost és Kacort.

Habár Barbarának sem telt el napja marihuána nélkül a gimnázium második osztálya óta, Álmos drogozási kultúrája még neki is kellemetlen meglepetéseket okozott, mint ahogy olvasási szokásai is idegesítették, noha korábban ebben látta Álmos különlegességének csimborasszóját, hogy tudniillik gyakorlatilag bármilyen vastag könyvet képes volt egyhuzamban végigolvasni, később viszont egyre nehezebben viselte el, hogy a gombáktól elidegenedett, fűtől megkukult, amfetamintól erőszakos, vagy – ha nagy ritkán futotta rá – kokaintól paranoiás delutánok után sokszor már éjszaka is hiába nyújtja ki a kezét a néha még mindenért kárpótást nyújtó, forró, biztonságos test után, csak a foltos ágyneműt tapogatja, mert Álmos a konyhában kuporog egy kódex méretű háborús könyv mellett, miközben robotkézzel, csikorgó hangon kapirgálja a maradék port a koszos asztalról.

Mindezt azonban még eltűrte Barbara, hiszen annyi hülyével hozta már össze a sors rövid, de mozgalmas élete alatt, hogy úgy vélte, egy kapcsolat során úgymint mindenkiről kiderül, hogy valamilyen súlyos problémája van, Álmos legalább kedves és ártalmatlan, és sokáig bírja ejakuláció nélkül. Barbara pohara akkor telt be, amikor Álmos végzett az utolsó könyvével is, és minden átmenet nélkül az örökségeibe vetette magát, de külön-külön sem a tévézés, sem a zenehallgatás nem kötötte le eléggé, így hamar rászokott, hogy zene mellett meredjen a lehalkított készülék képernyőjére naphosszat.

Amikor Álmos szülei egy nyomasztó vasárnapi marhasült-ebéd mellett közölték fiukkal, hogy mostantól egy forint se számítson tőlük, inkább keressen munkát és próbáljon meg normális, emberhez méltó életet élni, Álmos eldöntötte, hogy felhagy a kábítószerekkel, sőt, az újrakezdés mámorában még dolgozni is hajlandó lett volna, hiszen csak a kötöttségeket nem bírta elviselni, tanult szakmája, a fodrászat voltaképpen kedvére való foglalatosság volt, és gyakran álmodozott arról, hogy haját vág, derékig érő, erős nősrényt, de csak finoman, centinként halad, hogy gyönyörködhesen a lassú metamorfózisban, csak hogy a drasztikus hirtelenségű leállás után egyszerűen képtelen volt elaludni. Fájdalmasan rövid, zaklatott alvásokra megszakított egyheti virrasztás után már egész testében remegett, amit csak úgy tudott megszüntetni, ha néhányszor jó erősen a falhoz csapta magát, amitől kék foltok lepték el a vállától a kezéig, mely azonban így nem bírt huzamosabb ideig biztosan bänni az ollóval, és mikor a második nap két megnyírbált fül után az egyik kliens nyakába szúrt, hiába volt haverja a szalon főnöke, mennie kellett, és Álmos úgy döntött, amíg jobb idők nem jönnek, újra felfüggeszti a munkát.

Nézte hát Álmos a tévét, és rendületlenül hallgatta hozzá néhai nagybátyja ismeretlen, egzotikus világokba kalauzoló cédéit, és bár a méreg még évekig nem ürült ki belőle, néha elnyomta az álom, szörnyűséges rémeket szabadítva rá: arab terroristák olajba fojtották; embernagyságú vakondkirály játszadozott vele földalatti labirintusában; csecsemőtestéből hatalmas fecskendővel szivattyúzta ki adatott tehetségét egy gonosz ember, akire harminc év múlva egy nagy szakáll mögé rejtőzött élettársában ismert rá; ügyvédként Jézus Krisztust védte a náci Németországban, be kellett bizonyítania, hogy ügyfele nem zsidó, és az ügyész a nagyszülők születési anyakönyvi kivonatát követelte; egy sakktáblára száműzték, és amikor halálos fenyegetettségben végre elérte az utolsó kockát és királynővé változott, a saját királya színe elé állították, és késedelem nélkül főbe lőtték; esküvője napján mesés szép mennyasszonya az igen kimondása után egy hatalmas bárdot kapott elő a szoknyája alól, és a lecsapta a karját.

Inkább ne is aludjak, nyűszítette keserű izzadtságában ébredve, pedig az Armadák még csak azután kezdték el látogatni.

Mindig meneküléssel kezdődött. Aztán felriadt, lélekben megkönnyebbülve, de iszonyú hányingerrel, lesöpörte Kacort a mellkasáról, és a vécére sietett volna, de lábai alig találták a talajt, szédült, szemei előtt vibráltak a lakás körvonalai, mintha valaki az éj leple alatt stroboszkópra cserélte volna ki a csillárt. A fürdőszobába érve tovább fokozódott a hideg csempéken megtörő fények lüktetése, de akkor már mindegy volt, mint aki fejest akar ugrani saját vécéjébe, okádva vetette magát a porcelánkagylóra. Általában annyira bizonytalan volt, hogy elvettette a célt, és bőven jutott az áldásból a földre és a macskaalomra is.

Az Armadák mindig ezalatt, álom és ébrenlét közötti különös rosszullete során szóltak hozzá, Álmos csak hosszú, céltalanul lifegő kezüket látta feje mellett, ha az állandó hányás közben néha oldalra sandított. Tömören, előre megszerkesztett formában közölték mondanivalójukat, többnyire az Armada bolygó életéről, szabályairól és államformáik eltéréseiről informálták Álmost, aki első alkalommal csak mérgezett agya újabb hülye álomképének gondolta a vissza-visszatérő lényeket. A fürdőszobai jelenet után újra pihe-puha ágyában ébredt, és hiába meresztgette kicsit homályosabban látó szemét, a falak megnyugodtak, minden újra mozdulatlan volt. Nyugtalanúsága azonban nem múlt el, valami arra kényszerítette, hogy kimenjen a fürdőszobába. Ahogy ajtót nyitott, lábai hirtelen újra elvesztették nagyképzű bizonyosságukat. A fürdő kisüvickolva ragyogott, utoljára akkor volt ilyen tiszta, amikor beköltözött, a küszöbön azonban megcsapta saját hányásának szaga.

Ahogy Barbara hazaköltözött, és belenézett szülei vádakkal és hamis nagylelkűséggel teli szemébe, semmi mást nem olvasott ki onnan, mint hogy engedni fog Álmos várható csábításának, és amint lehet, visszamegy hozzá, elvégre mindenki megérdemel még egy esélyt, ő pedig nem bírja ki sokáig a családi fészket, amelynek minden mélységesen nyomasztó emléke és szemrehányása egyszeriben a nyakába zúdult. Egyszer-kétszer már beszéltek telefonon, és bár a zavarodottan hablatyoló Álmos semmire nem úgy reagált, ahogy Barbara elképzelte, másnap mégis találkoztak, de Álmos élőben még sokkal rosszabb volt. Kettejükéről nem esett szó, egymás után szívták a cigarettákat, Barbara apadó várakozással, végül rezignált lemondással hallgatta Álmost: „Nincsenek neveik. Ők egyek, azt mondják, de azért különböző hangokon szólnak. Nem tudom, pontosan hányan vannak, de azt mondják, az emigránsok kedvelik a Földet, mert néhány egyszerű plasztikai műtéttel egészen emberszerűvé válhatnak.”

– És mit csinálnak itt ezek az izék, nőket erőszakolnak meg, és kísérleteket végeznek az emberrel? – kérdezte meggyőződés nélkül Barbara.

– Szarnak azok mindenre, azért jöttek, hogy itt a Földön különlegesnek számító képességeiket busás anyagi haszonra váltsák, és nyugalomban, luxuskörülmények között éljenek, miközben folyamatosan rettegnek, hogy rájuk találhatnak. Van néhány ismert arc is közöttük, mint az a híres bűvész, tudod, aki vonatokat tűntet el meg repülni is tud, vagy Hamed Mohamed pehelysúlyú bokszzvilágbajnok – Álmos itt egy pillanatra megállt, nagyot sóhajtott, majd maga elé meredve folytatta. – Onnan lehet megismerni őket, hogy a hímek keze sokkal hosszabb

az átlagnál, és ha akarják, még meg is tudják nyújtani egy méterrel. A nőknek meg nem is kell megmozdulniuk, speciális hüvelyizmaikkal hamar a csúcsra juttatnak, de akár összepréselni is képesek a péniszt, ha éppen információra van szükségük. Mert az emigránsoknál jóval többen vannak azok az Armadák, akik azért jöttek, hogy felkutassák és likvidálják őket. Mondom, még az én vécétartályomban is van kettő.

A zavaros, rémült tekintetből Barbara csak ekkor olvasta ki, hogy Álmos nem viccel, szó sincs arról, hogy valamilyen idióta ötlettől vezérelve egy sci-fi történettel akarná elkápráztatni, hanem komolyan beszél. Szemei ingerülten elkerekedtek, és azt tanácsolta Álmosnak, hogy forduljon szakorvoshoz, de az túlságosan belemerült, elengedte a füle mellett a megjegyzést, és tovább magyarázott az arabos nevű bokszolóról. Barbara mérgében elvékonyodó hangon félbeszakította: – De az Isten szerelmére, mi közöm van nekem ehhez?!

– Az Armadák képtelenek ártani egymásnak – hajtotta le a fejét Álmos. – Azt akarják, hogy én öljem meg Hamedet.

Barbara ekkor megértette, hogy nincs miben reménykednie, sírva fakadt, falhoz vágta a kávéscsészéjét, és kirohant a helyiségből.

Éjszakai öklendezése közben az Armadák részletekbe menően ellátták információkkal Hamedről, ami szerintük nélkülözhetetlen volt a küldetés sikeréhez. Álmos már harmadszor hallgathatta végig, pedig már elsőre is igen jól megjegyezte: Hamed vitathatatlan bajnok, aki-vel senki sem mer már kiállni, mert akkorát tud ütni, hogy kesztyűn keresztül is képes eltörni az ellenfél arca elé tartott kezét. Áldozatai szerencséjére mára már egy kicsit bokszo-olni is megtanult, így legalább nem veri szét annyira őket. Eleinte, védekezése nem lévén, gyakran a padlóra küldték, de az Armadáknak egy másodperc elég ahhoz, hogy tökéletesen regenerálódjon a szervezetük, így aztán mindig felállt, és mérgében minden ritmus és elképzelés nélkül olyan ütlegelésbe fogott, hogy gyakran vitték ki hordágyon azt a szerencsétlent, akit az útjába sodort a végzet és az aktuális ranglista. Az Armadák szerint jellemző az emberek tisztánlátási fejlettségére, hogy az újságírók máris alternatív technikáról kezdtek beszélni, de Hamednek is türtőztetnie kellett magát, mert az azért nagyon különös lett volna, ha az élő-nalban, a tévéközvetítésekbe is bekerülve sorra zúzza szét az ellenfelei csontját, ő pedig fél attól, hogy megtalálják, és nem akar nagy feltűnést kelteni, csak a címmel járó luxuskörülmé-nyek érdeklik.

Álmos megértette a rá váró feladat kilátástalanságát, és kétségbeesésében a szájából folya-matosan csordogáló hányásról is megfélekezve torkaszakadtából üvölni kezdett, de akkor megint felébredt, és nagyon kellett már vizelnie.

A Barbarával töltött idő nagy része alatt a boldogság titkos szigeteként gondolt Csa-nády utcai lakására. Azt szerette volna, ha soha nem is kéne kilépniük az ajtón, melynek minden kinyílásakor beszőkkent egy négyzetméternyi valóság, amire Álmos szerint nekik semmi szükségük nem volt, Barbara viszont éppen hogy keveselte az őket érő ingereket, besavanyodással, tunyasággal és életképtelenséggel vádolta Álmost, aki mindezzel alapvetően egyet is értett, mégis egyre többet veszekedtek, ahogy együttélésük a vége felé közeledett. A külvilágból Álmosnak éppen elég volt annyi ízelítő, amit az érkező Barbara ruháján és ha-ján érzett, amit a gyorsan távozó dílerek meséltek neki, és amit a szüleivel töltött vasárnapi ebédek alkalmával maga is tapasztalt. Meglehet, Barbara a nagy fekete bőröndjében hozta el Álmos boldogságát, a ruháival együtt pedig vissza is pakolta, és magával vitte, de furcsamód a lakás nem szűnt meg sziget lenni, csak már sem Barbara, sem a dílerek nem engedték be az ajtón a valóságot, a soha el nem hallgató zene hangjai és az Álmos képzelete által szőtt szálak liánként kígyózták be a teret, ami Kacor puha mozgását is mindinkább megnehezítette, ugrá-sainak pontos kivitelezését is veszélyeztette. Ha néhanapján Álmosra mégis rányitott valaki, a vendég nem is értette, mitől érzi olyan sűrűnek és fojtogatónak a légkört, mint egy összeszű-kült anyaméhben, s ha Álmos nagy ritkán kinyitotta az ablakot, nem is a rossz levegő, hanem az egymásra zsúfolt képzelgések és hangok kiszellőztetésétől frissült fel a szoba, amelyből an-

nyira sem kíváncskozott már ki, mint Barbara elköltözése előtt. Az Armadák jelenléte azonban napról napra fokozódó hányásszaggal és rettegéssel árasztották el a lakást, hamar leigázva a bensőséges atmoszférát. Álmos félt egyedül, a Hamedről kapott újabb információk utáni reggelen megkérdezte a Szibériait, hogy nem lenne-e kedve hozzáköltözni.

Váratlanabb kéréssel nem is lephette volna meg, noha a lány nagyon régen hajtott már arra, hogy legyen valami köztük, és igen, az is megfordult már a fejében, hogy akár együtt is élhetnének majd valamikor, de hiába nézett végig vele számos, számára csöppet sem szórakoztató európai művészfilmet, és viselkedett mind kihívóbban egyre mélyülő dekol-tázsú ruháiban, Álmos olyan passzív és révedező maradt, hogy már-már reménytelen esetnek könyvelte el magában, és kezdett teljesen lemondani róla. Volt gyakorlata a költözésben, jó néhány helyen lakott már, mióta eljött Szibériából, így estére félig már át is hurcolkodott Álmoshoz, és bár elsőre kissé visszavetette lendületét a fürdőből kicsapó hányásszag, a kosz, a hideg, és a lába alatt ropogó cédetokok és pizzásdobozok, hamar felülkerekedett benne a zsigereiben szunnyadó ősi, asszonyi szívósság, és a nyakára hágott a hónapok óta gyülemelő és mindenre rásimuló por- és ételmaradék finom szövetrétegének. A szagot ugyan nem tudta eltüntetni, de egy, a beköltözése öröme gyorsan összedobott kacsasült-vacsora finom illatával egy rövid időre azt is sikerült elnyomnia.

Első, nem túl fényesre sikerült közös szexuális élményük sem szegte kedvét, biztos a hideg miatt nem jött össze, de lesz ez még jobb is, vigasztalta Álmost, aki ugyan nem hanyatló férfiasága miatt aggódott, de az éjszaka közeledtével egyre feszültebb lett.

A Szibériai leszögezte: nem zavarja, hogy kikapcsolták a fűtést, élt ennél már rosszabb körülmények között is, de ha Álmos beleegyezik, hétfőn azért felhívja az Elektromos Műveket, és szívesen kifizeti a hátralékot. Egyedül a macskára allergiás, így Kacornak mennie kell, különben ő nem maradhat. Álmos azt felelte, nem baj, úgy is mindig az előző barátnőjére emlékezteti, ráadásul sokszor napokra eltűnik, és eszelősen villog a szeme, szívesen kiteszi a szűrét. Lefekvés előtt megkérte a Szibériait, hogy bilincselje oda az ágyhoz, s csak reggel eressze el, de előtte győződjön meg róla, hogy öntudata teljes birtokában van. Hogy miért, hát, izé, alvajáró, mondta, és könnyen kárt tehet magában, kiugorhat az ablakon például. A Szibériai ezt sem bánta, és nyugalomban, bilincsbe verve, a hideg elől szorosan összebújva érte őket a reggel.

A Szibériai élete további áttelepítésére szánta a szombatot, a növényei máris nagyon hiányoztak neki, bárhová nézett, Álmosnál csak a csupasz falak bámultak vissza rá, nem csoda, hogy olyan állott ott a levegő, csak a macska bűdösít, remélte, hamar megszabadulnak tőle. Várta a HÉV-et, és sorra vette a Csanády utcai szobasarkokat, hogy hová kerülhetnének a kaktuszok, illetve a filodendron. Ostoba állat ez a Kacor, őmiatta fogják kipenderíteni, mégis úgy követte, mintha szerelmes volna belé, hallott már róla, hogy a macskák pont az allergiás emberekhez dörgölőznek a legszívesebben, örült neki, amikor a Tátra utca sarkán egy barátságos tekintetű vizsla jól bezavarta egy pinceablakon, aztán később mintha még a négyes-hatos ablakából is látta volna egy pillanatra, de biztos csak képzelődött, különben is olyan sűrű köd nehezedett a városra, hogy még a Margit-hídról sem látszódott a Duna. Hol van már ez a HÉV..., különben mindegy, nem kell már sokat mérgelednie a hülye menetrend miatt, talán most végleg elhagyja Békásmegyert, és annak a köcsög bézbólsapkás ellenőrnek a hosszadalmas vacsorameghívásait sem kell többet végighallgatnia, aki olyan nevetségesen el van ájulva a saját nagyvonalúságától, csak mert egyszer sem büntette meg, és azt hiszi, hogy ettől máris bensőséges viszonyba kerültek. „Ha még egyszer rám lehel a bűdös szájával, elküldöm a kurva anyjába.” Na, nyugi, csak mosolyogva, ma kezdődik az új élet. Azzal a Csanády utca irányába nézett, minek is álljon arccal a Batthány tér felé, a köd úgyis mindent eltakar, de még ha látna is valamit, milyen hülye egy beidegződés, hogy az emberek a megál-lóban a síneket bámulva mustrálják, mikor jön a szerelvény, mintha attól gyorsabban odaérne, vagy legalábbis lelkieken nagy felkészülést igényelne a felszállás. Hogy fogja elhozni egyedül

a növényeket? Álmos igazán elkísérhette volna, na mindegy, majd apránként töri be, nem kell rögtön ajtóstul rontani a házba, de azért neki is nagy szerencse, hogy végre a gondját viseli majd valaki, felhizlalja kicsit, és nem hagyja, hogy belefulladjon a mocsokba. Végre, a HÉV is kibújt a ködből, lám, az ő vigyázó szemei nélkül is megérkezett... Közelebb húzódott a sárga vonalhoz, régi bejáróként automatikusan arra a pontra állt, ahol majd kinyílik a második kocs első ajtaja, felszállni mégsem tudott, és több gondolatra sem futotta, csak egy erős nyomást érzett a hátában, karja, kulcscsontja és nyakcsigolyái szétrobbanását már fel sem foghatta. A HÉV vezetője nem látta, mi történt pontosan, a bézbólsapkás kalauz, aki éppen a Szibériai miatt fürkészte a peront az első kocs ablakából, viszont ragaszkodott hozzá, hogy összefüggéstelenül jegyzőkönyvbe mondja hagymázos látomását valami fekete, macskaszzerű lényről, ami az alsó rakpartról vagy talán egyenesen Dunából felrepülve, de mindenképpen a semmiből bukkanva elő a sínek közé taszította a Szibériait, aztán elnyelte a föld.

Álmos életét kiskorától fogva kísérték a közelebbi és távolabbi ismerősök halálesetei, a hozzátartozók előtt megfontoltan komorrá változtatva arckifejezését, de legbelül soha nem tudott mit kezdeni az elmúlás visszafordíthatatlanságával. A gyász most kiváltképp a háttérbe szorult, a Szibériai tragikus balesetében inkább a saját feje fölött lebegő szörnyűségesen baljós végzetet látta. Az Armadától való rettegés teljesen megszállta a lelkét, nem tudott szabadulni a gondolattól, hogy a Szibériainak azért kellett meghalnia, hogy rákényszerítsék a „küldetés” végrehajtására.

Elhatározta, hogy soha többet nem fog elaludni. Bírta is sokáig, habár amikor leült tévét nézni és zenét hallgatni, nagy hajlamot érzett az elbóbiskolásra. Úgy döntött, jobb, ha talpon marad, és maratoni sétára indult másfél szobás lakásában, de harmadnapon egyszer csak előugrott a vécéartály mögül két Armada, kis szarcsimbóknak nevezték, s azt mondták, hogy igazán megpróbálták ügyelni eljárásuk humanitására, 1500 éve tanulmányozzák az emberi kultúrát, éppen ezért lehetőleg az álom és az ébrenlét közötti állapotban jelentkeztek, megkímélve a sokkhatástól Álmost, meséltek neki magukról, hogy feloldják idegenkedését és szorongását, most mégis kénytelenek lesznek egyszerűen átprogramozni az agyát. A virrasztástól legyengült Álmos képtelen volt ellenállni, és elcsukló hangon megérdeklődte, hogy mit is várnak tőle pontosan. A humánus Armadák berakták a Szibériai cédéjét, Álmos nyomban elaludt, és miután jól kihányta magát, egymillió forintot, egy repülőjegyet, egy Hamed londoni gálájára szóló belépőt és egy szaxofont talált a vécéartályán, amelyet a megfelelő billentyűk lenyomásával egy irtalmatlan bozótvágo késnek látszó tárggyá lehetett alakítani. Ezzel kellett Álmosnak elválasztani Hamed fejét a testétől, mert egy Armadánál csak így lehet biztosra menni.

A sportkrónikákba manchesteri mészárlás néven bevonult mérkőzés után Hamed egy szó nélkül tört ki a kijáratnál sorakozó újságírók gyűrűjéből. Dühösen vágta magát fekete sportautójába, füstölő gumikkal indult el, és kis híján a második embert is megölte aznap éjjel, de a rövidlátó, ám annál bátrabb hírlapírót még idejében elrántották előle. Álmosnak némi gondot okozott a baloldali közlekedés, mégis ez volt a legkisebb baja. Gondolatai annyira lefagytak, hogy meg sem kísérelte rendezni őket, transzban követte Hamedet csaknem fél órán át, amikor egy külvárosi zsákutca mélyén megbújó, feketére mázolt ajtajú lebuja előtt leparkolt. Álmos öt percet várt, aztán utánaeredt. Csöngetett, amire a fekete vasajtón kis ablakocská nyílt, egy pufók félarc tűnt fel, két dülledő szem nézett rá, a cipőjétől haladt felfelé bizalmatlanul, majd amikor meglátta Álmos vállán a szaxofontokat, némi megvilágosodás pirkadt benne. – Are you with the band, he? – kérdezte láthatatlan szájjával, mire Álmos bólintott, és beléphetett a nehézkes, halványvörös árnyalatú fényben úszó helyre.

Szeme nehezen szokta meg a félhomályt, és Hamedet is csak nagy sokára találta meg. Egy eldugott boxban ült néhány üveg társaságában, csak egyetlen pontról lehetett belátni hozzá, ezért Álmos egy pohár sörrel a kezében igyekezvén a természetesség látszatát kelteni, jó párszor elsétált a kis nyílás előtt, mire rájött, hogy a kutya sem törődik vele, legkevésbé Ha-

med, aki percek alatt a második üvegnek is a végére ért, miközben mintha beszélgetett volna valakivel. Álmos bármilyen szögben is próbált elhelyezkedni, nem látta a bokszoló partnerét. Nem volt más választása, egy pillanatra kénytelen volt bedugni a fejét a box nyílásán, és meggyőződött róla, hogy Hamed magában motyog:

– Miért is kell nekem ezt csinálnom, kösz anyu, jó tanács volt, vegyüljek el, keressek valami jó kis proli sportot, hát megkaptam. Mindenki szörnyülködve figyel, pont mint egy földönkívülit, mintha még nem halt volna meg bokszoló a ringben. Miért vagyunk mi ilyen kis tespedtek, hogy még a pehelysúlyúak között is törpéknek számítunk. Biztos a végén test nélkül akarnak csak lebegni, és akkor hú de szelleminek érzik majd magukat, a bűdös sznob bagázs... Te meg mi a faszt akarsz? – nyúlt ki hirtelen két méterre megnyúló, és természetellenes szögben görbülő kézzel Álmosért, és a gallérjánál fogva egy gyors mozdulattal berántotta a box sötétjébe.

Olyan széleseben történt mindez, hogy Álmos nem értette, hogy ülhet hirtelen Hamed mellett, mégis nyomban elhadarta az előre kigondolt szöveget. „Good evening, sir, I’m a great fan of you, would you mind if I invite you for a drink”.

– Fuck! – böfögte az arcába Hamed, és hasonló tempóban, mint ahogy Álmost a színe elé vonta, ki is penderítette a boxból.

Álmos a felfoghatatlan gyorsaságú taszajtástól zavartan pislogott körbe az üres tánctéren, a vendégek és kidobók mérsékelten érdeklődő tekintetének kereszttüzeiben, aztán egyszer csak felszakadt benne valami, felhalmozódott félelme, megalázottsága és nyomorúsága nyakig elöntötte, nem érzett mást, csak határtalan gyűlöletet, ami azelőtt soha nem tapasztalt erőt és bátorságot kölcsönzött neki. Visszasétált Hamed boxába, mellé telepedett, és közölte vele, tudja, hogy nem egy aprócska arab ember, hanem az Armada nevű bolygóról érkezett, de hogy mit várt ettől a feltárulkozástól, azt maga sem tudta.

Hamed látszólag figyelemre sem méltatta Álmost, egy slukkra megivott egy újabb üveg whiskyt, és hatalmas böfögések közepette továbbra is maga elé mormolta: – Armadám, nemrég még háromszor akkorák voltunk, mint ti, de még Ali bátyám is jól mutatott közöttetek, kis szarcsimbók, hogy röhögtetek rajta, amikor azt mondta, ha lekapcsolja a villanyt, gyorsabban átér a másik szobába, mint ahogy kialszik a fény. Pedig egyszer tényleg megütött ilyen gyorsan egy ipsét, senki nem is látta, mi történt, csak hogy a kis szarcsimbók a padlón fekszik eszméletlenül, még a második meccsén, de ő is hamar rájött, hogy ez nem a legjobb módja az elvegyülésnek, végül jól meg is verette magát párszor a látszat kedvéért, és azóta is rázza (remegetti) a fejét, ha a nyilvánosság elé áll, imádom, ahogy csinálja. Bárcsak lehetnék én is nehézsúlyú. Nem nyafognának állandóan, ha véletlenül eljár a kezem, és egy kicsit erősebben megsimogatom a kis szarcsimbókot. De azt legalább nem nekem kell eltakarítanom – mondta, és részvétlen tekintetét Álmosra emelte, aki ezalatt kezeivel az ölében heverő szaxofontokon babrált.

– Ami pedig téged illet, kis szarcsimbók, csak egyszer szólok: ha bármivel megpróbálkozol, egy mozdulattal kilocsantom az agyvelődöt, mielőtt még egyet pislognál.

Álmos ekkor úgy érezte, mintha egész testében megfagyott volna a vér. Zokogva borult az asztalra: – Én feladom, öljetek csak meg, rohadt marslakók, a Szibériait már úgylis hazavágtátok, gyerünk, irsátok csak ki az egész Földet, a kurva anyátokat.

– Csöndesebben, vagy lecsaplak.

– Mindenképpen végem van, nem érted, te kis köcsög?! Ha nem te, akkor a haverjaid nyírnak ki, hát tessék, nem ellenkezem.

Hamed egy mozdulattal elkapta és hirtelen megnagyobbodó két ujjával megszorította az idegesen előtte ugráló ádámcsutkát, de ahogy Álmos halálra rémült arccal elhallgatott, enyhített a szorításán kissé. – Na, elég legyen, mindenkit idecsődítesz a bömböléssel. Ha azt akarod, hogy nyugtod legyen, menj szépen haza, és végezz inkább azokkal, akik ideküldtek, azok úgylis olyan töketlenek, a kis szarcsimbók, a hülye kódex miatt nem mernek bántani

senkit. Nincs nekem időm veled vesződni, inkább nő után kéne nézni már – mondta, és eleresztette Álmos gigáját.

– Nem tudtam, hogy az Armadák is nőznek – mondta levegő után kapkodva Álmos...

– Energia, öcsi, az mozgat minket, és abból a legtöbb az emberi testben van a Földön. Nem is olyan nehéz hozzáférni, főleg ha híres vagy. Tulajdonképpen mi is úgy működünk, mint egy mobiltelefon. Időnként be kell dugnunk magunkat a nőbe, hogy feltöltődjünk.

Álmos a nyakát masszírozta, lassan lecsillapodott, és belátta, hogy jobban teszi, ha hazamegy. Búcsúzóul még szipogva megkérdezte Hamedet, hogy miért mondja olyan gyakran, hogy kis szarcsimbók, mire a bunyós elmesélte, hogy az Armadán háromféle sértés létezik, és ez számít a legdurvábbnak.

Álmos már a lépcsőházban kicsomagolta a szaxofonból a bozótívágó kést, belépett a lakásába, és egyenesen a fürdőszobába ment. Kacor a becsukva felejtett lichterof-ablak párkányán feküdt, és mivel kaját hagyott neki eleget, egy szemrehányó, unott pillantáson kívül rá se hederített gazdájára.

Álmos rettegve nézett a vécére, majd rövid tétovázás után elszánta magát, lassan fel emelte a tartályt, és készenlétbe helyezte a bozótívágót. Az Armadák apróra összekuporodva dekkoltak az állóvízben, de mielőtt lesújthatott volna rájuk, kiverték a kezéből a fegyvert, és kiemelkedtek tartályból. Szigorúan néztek Álmosra, és egy-egy ujjukat két orrlyukába dugták, hogy elkezdjék átprogramozni az agyát. Kacor, aki eddig unottan, és némi megvetéssel figyelte az eseményeket, fenekét és karmait kinyomva ráérősen nyújtózkodni kezdett, nagyra tátotta a száját, és nyávogott egyet. Azzal hátulról ráugrott a közelebbi Armada fejére, hátsó lábának karmaival a két kocsonyás összetett szemébe csimpaszkodott, és csuklóból leharapta a hosszú kezét. Álmos, orrában az Armada ujjával, elterült a padlón. Eszméletlenül maradv, de mozdulni képtelenül nézte végig Kacor gyors mézárását. Miközben fogaival és szabadon maradt karmaival egy szemvillanás alatt szétforgácsolta a megcsonkított Armada torkát, s a testtől elváló fej élettelenül hullott a kagylóba, a másik menekülőre fogta, de a macska a lefejezett, véres maradványról utána vetette magát, és visszaráncigálta a vécé tartály mögül a fülsiketítő frekvencián sikító Armadát, majd szemvillanás alatt végzett vele is.

Aztán a sokkos állapotban remegő Álmos mellkasára telepedett, karmait a pulóverébe mélyesztette, és vértől csöpögő bajusza alatt megfontolt hangon a következőket mondta: „Kérem, akkor végeztünk is volna, cserébe csak annyit kérek, hogy minden reggel legyen ott a friss, langyos tej, este – és nem hajnalban, hanem este – pedig a vacsora, és leszel szíves mostantól a nyúlhúsos Kedvencet vásárolni. Az alom rendszeresebb tisztítását ugye már említenem sem kell..., és mindig maradjon nyitva a lichterof-ablak, mert egyrészt ráfér erre a disznóóra a folyamatos szellőztetés, másrészt elég rosszul tűröm, hogy amiatt nem tudom a dolgaimat intézni, mert itt kell kuksolnom, és nézni a fancsali pofádat.”

Álmosnak torkára fagyott minden hang, így nem tudta megkérdezni, miféle dolga lehet Kacornak, de a macska olvasott a gondolataiban, és kissé türelmetlenül így válaszolt: „Szerintem igazából nem is akarod tudni, mivel foglakozom.

Most pedig takarítsd el ezeknek a tócsáit innen, és engedj utamra.”

Álmos feltápászkodott és engedelmeskedett. Soha többé nem hallotta beszélni Kacort, aki pontosan ugyanúgy viselkedett, mint az Aramadákkal való leszámolás előtt.

Álmos csak abban volt biztos, hogy senkihez nem fordulhat, mert ha elmesélné, hogy mi minden történt vele az utóbbi időben, egyből egy elmegyógyintézetben találná magát. A vártnál hamarabb újra képessé vált magára erőltetni a normalitás látszatát, emberek közé járt, és jelentkezett barátja fodrászszalonjába, de még sokáig gyakran kiverte a víz, és csak a Szibériai varázscédéjére tudott elaludni. Többé viszont nem ébredt fel hányingerrel az éjszaka közepén. Eleinte borzongva figyelte régi lakótársát, és megkövülten tűrte, ahogy esténként továbbra is mellszőrzetének hosszas marcangolásával élvezkedik. Néhány hét múlva azonban már ő kérte Kacort, intézze már el valahogy, hogy Barbara visszajöjjön hozzájuk.

heuréka

mint a lapos macska
volt a hetes úton

felvakarhatatlan
lekaparhatatlan

olyan legyen a vers
olyan legyen a vers

tündérek, lovak

(tündéreknék, lovaknak)

azt hallottam
hogy kihalnak hamarosan a betűk
egyik a másik után

egyszer talán
régészek és papok
fognak majd össze
kideríteni

mi az a sok firka
a cellulózlapon
kik voltak azok a primitívek
akiknek nem volt elég
a kép film hologram
hogy megértsenek mindent
felfogják a dolgok lényegét

hogy a fejlődés
miféle vicce voltak
a valóságtól elrugaszkodott beteg elmék
akik az összefüggéstelen érthetetlen
és nem is gazdaságos
betűszövedékeket termelték
és termelték és termelték...

azt mondják
hogy kihalnak a versek
s a *tündérek elhajóznak a faszba*¹

én felkészülök idejekorán
megtanulok
lovakat rajzolni
anatómiai pontossággal
elsősorban alulnézetből

Király

Farkas

agárdi triptichon

teória

...
blablabla blablabla. blabla blabla,
blabla blabla, blablabla blabla.
blablabla, blabla, blabla blablabla.

nem kell sok hozzá. papír és toll,
meg túlugrani azon a ponton,
ahol szétszakadnak a láncok,
s elszabadul mögötted a ponton.

tudni: meddig tart a valóság,
s honnan kezdődik, amit kimér a
rövidre zárt agy s a képzelet:
délbáb, illúzió, kiméra –

– ennyi. blabla.

¹ Mócsai Gergely megállapítása

Gyümölcsök

Kislány

Néhány hete tűnt fel a kislány. Olyan utcagyerekféle, koszos kis csavargónak látszott. A környék romos házai közt bókászik, és szinte minden nap betér a sarki kocsmába. A bárpult oldalának támaszkodva figyeli a pörgő gyümölcsöket. A kocsmáros ad neki néha egy pohár üdítőt. Szóltanul, fejbiccentve megköszöni, majd nagyokat kortyolva magába dönti. Fényes ajkait csuklójával keni maszattá. Mikor az ivóban nagyobb tömeg verődik össze, közelebb merészkedik a géphez. Egészen a játékos térdének az ívéhez húzódik, és onnan figyeli a dinnye, cseresznye meg-megálló gyűrűit. Senki sem veszi észre, mikor elmegy.

Földszint négy

A bontási engedélyt már évek óta megkapta az építési vállalkozó. A lakók elköltöztek, csak az öreg házmester él a földszint négyben. Nemigen törődnek vele. A tulajdonos az ingatlanpiac alakulása miatt néhány évig még pihenteti a buldózert. Addig sem kell őriztetni a háztömböt. Az önkormányzat meg úgyis levonja azt a kevés rezsit az öreg nyugdíjából.

A környéken azt beszélik, hogy az egy régi házmester-dinasztia. Mármint a földszint négy. Talán még az öreg nagyszülei is azok voltak. Az öreg már egyedül él, és évek óta még a folyosóra sem jár ki. Azt mondják, megbolondult. A házmesterség, az vitte el az eszt! Nem tudott alkalmazkodni. Szerette, mikor féltek tőle, és képtelen volt elviselni, mikor már köpdösték. De leginkább a közöny terhelte meg, ha már levegőnek sem nézték.

Van egy unokája, aki nem tudni, hogy vele él-e, vagy sem, de az apróbb munkákat mindennap elvégzi, lehet, hogy az öregot is ápolja. A gyámügyet nem érdekli. Az egész környék, úgy ahogy van, eleve feketelistás. Cigányok, utcakölykök, csavargók, bűnözők; alkohol. A lerobbant házak, a kiabálások, és még több alkohol. Csak a közvetlen tömbszomszédok beszélnek néha az öregről meg a kislányról. Mikor se verekedés, se rablás, semmi erőszak nem történt. Két film között a reklám. Olyan utolsó téma a nagy csönd előtt, amit ez a bűzös kerület még belélegezhet.

A részeg

Éppen egy férfi rohant ki az ajtón. – Elvitte a pénzem! – kiabálta, és megkérdezte, nem láttam-e. A kislányt. A férfi már hetek óta dobálta a gépbe a pénzt. Gyümölcspóker. Most végre megütötte a Nagyt – így fogalmazott. Meghívott mindenkit a helyiségben (még egy kis alkohol), úgy emlékszik, kicsit még táncolt is, körbe-körbe. A pénz a bárpulton volt, oda számolta le a Nagymellű. Mire visszatért az örömpörgésből, semmi. – Értem-e, hogy semmi! – ezt mondta, meg hogy részeg, és az volt akkor is, – bassza meg – így ő. De arra emlékszik, hogy a pulton a zseton. Nagyon sok. A pult alatt a kislány. Az a koszos kis kurva, aki mindig őt nézi, mikor játszik. Csak ő lehetett – és már szaladt is két züllött cimborájával az utcák végtelen hálójába.

A kocsi

A kislány a hosszú kapu kilincsébe csimpaszkodik, hogy résnyi nyílást tárjon, és behúzhassa kiskocsiját, amin egy nagy görögdinnye inog. Rám néz. Koszos tekintetében félelem csillan. Kinyitom neki a kaput, a dinnyét a hónom alá fogom, és kéz a kézben indulunk a földszint négy felé. Csak a kocsi kerekei zörögnek; halkán, mintha még mindig vigyáznának a lakók nyugalmára.

Az öreg

A borostás, ősz férfi nyakig betakarózva; mosolygott. A kislány játszi mozdulatokkal huppant a sámlira, és gyengéden megsimogatta összetapadt fürtjeit. A cserepes szájhoz hajtotta fülét, majd bólintott. – Vendég – mondta, majd felém nyújtotta apró kezét, és szorosan megragadta a csuklóm.

– Azt mondta, hogy ne törődjek vele, mert teljesen mindegy, hogy az ember az ágyban rohad el, vagy a földben. De mert az oszló tetem nagyon bűdös, és ezek úgyis olyan finnyások, valaki majdcsak elkaparja. Ezt mondta. Meg azt is, hogy kutyaeledelként még hasznos is húzhatna ebből a fonnyadt testből, de nem úgy, mert a „halotti leplen nincsen zseb” – ezt is szokta mondani –, hanem a kutyák végett (nagyon szereti a kutyákat). Én sírtam, hogy ezt nem akarom. Akkor meg a pénzről beszélt, amivel minden héten egyszer a boltba küld, és azt mondja, cseréld ki. És akkor én kenyeret hozok, meg olcsó felvágottat; néha tejet. Akkor mindig viccel, és én azt nem szeretem. Nem lesz ideje kívánni az aludttejet, meg ilyenek, és én tudom, hogy miről beszél. Akkor megint sírok. Megsimogat, vigasztal, hogy higgyem el, csak ezeknek a finnyásoknak jelent az egész valamit, és olyankor köp egyet (amikor még bírt), sőt kacag is. Mert a föld alatt nem tudják elképzelni, ahogy a férgek rágnak. Jól el van rejtve, itt bent – a fejére mutat –, és nevet, hogy mennyivel nemesebb, ha a növények a férgek ürülékét – ami valójában az ő teste – visszaszívják. És csak simogat, miközben a kegyetlen szavait mormolja. Sosem hallja meg, mikor a gyümölcsökről kérdezem. Vagy csak nem akar válaszolni...

A kislánynak elcsuklott a hangja. Könnyes szemmel állt fel a sámliról. Az öreg már régen elszundított. Valójában már többet aludt, mint amennyit ébren volt.

A dinnye

A lány a konyhában a dinnyét vágta. Mögé álltam, kezem simogatásra emeltem, mikor kérdezett. – Ugye nem mindegy? – Nem válaszoltam. Kivettem kezéből a kést, szelni kezdtem a dinnyét. – Én hoztam pénzt. Ki akarom cserélni nagyapára – leült a székre, és a gyümölcs halk sercegése adott kíséretet a vékony leányhangnak. – Azt mondta, nagyon szeretne még egyszer dinnyét enni, friss kenyérrel. Friss kenyeret is hoztam. Nagyon szereti a dinnyét; minden gyümölcsöt nagyon szeret. Én is. A cseresznye a kedvencem. Nekem rengeteg gyümölcsfám lesz. És a nagyapa... – nem folytatta, mély csend lett mikor elhallgatott.

Dinnyelé

– Ugye, nem mindegy? – kérdezte még egyszer, miután a vörös dinnyeszeletből nagyot harapott. A szája sarkából piros lé csurgott az álláig. Vér és könny, gondoltam.

– Nem, tényleg nem mindegy – a lány elmosolyodott.

– Nagyon szeretem a fákat; a cseresznyét – és elindult a nagyapja szobája felé, kezében a nagy tálcán imbolygó, vörös dinnyehajókkal.

Cseresznyelevél

Másnap reggel álmosan ébredtem. Homályos mozdulatokkal kezdtem el készíteni reggelim. Feltettem a teavizet, kenyeret szeltem, tiszta tányért raktam az asztalra, a hűtőből paprikát, paradicsomot és vajat vettem. Kimentem az útsárgára. A címoldalt olvastam, mikor a teáskanna fűtülni kezdett. Lecsavartam a gázt, és a szekrény tetejéről levettem a kis üveget, amiben a teafüvet tartom.

Mikor kinyitottam, a konyha megtelt a szárított gyümölcsök, és illatos füvek aromájával. Lehunytam szemem, és abban a pillanatban sikerült végre teljesen felébrednem. Mosolyogva szórtam az illatos növényeket a forró vízbe. A kislányra gondoltam. Kitértam a kamraajtót, és biztos voltam benne, hogy van még egy üveg cseresznyelevél a felső polcon. A világ legfinomabb cseresznyelevéljé. Érezni rajta egy öregember hazug szavait, egy válasz nélküli kérdés igazságát.

Rosmer János

Angyal

Felvittem a koleszba. Vagyis: külön mentünk fel,
ő az én belépőmmel, én lezseren, az otthonosság bizalomgerjesztő és galád vigyorával.

Orgonaszagban úszott a Dayka Gábor utca.
Legszívesebben a bokrok közé bújtam volna vele,
mint egyszer, a Deák-téri parkban, pederasztikus nárciszok

és jácintok közé, aztán menjen a picsába. Előbb négykézláb, majd sült csirke. Puha volt, mint
a toll, szárnyaival takart be. Az utcán nem mutatkoztam vele.

Ha mégis, úgy éreztem, oda kell lépnem
mindenkihez, és a fülébe súgni: „Az unokatestvérem.
Buzi. Az ember nem válogathatja meg a rokonait.”

Szar alak vagy, szar alak vagy, kalapált közben
a fejemben, és amíg kiment zuhanyozni, egy újságpapírba csomagoltam a két használt, szaros
kotont, és azt reméltem, nem talál vissza soha többé.

Pornólapok

Se szeri, se száma a pornólapoknak. Mandate, Playgirl, Playguy, Black Inches, Torso. Annyi
van, s még mindig pirulva veszem meg őket, lehetőleg olyan helyeken, ahol még sose jártam,
vagy hamarosan nem szándékozom. Hazudnék, ha nem vallanám be:

felizgatnak, sőt, kedvvel böngészem valamennyit. S vannak periódusok, amikor bármelyiket
is nyitom ki, téged látlak minden dagadó izomban és fényes karban, meztelen, orsós comb-
ban és tükrös seggben, te vagy a pózoló testekbe rejtve,

s ahogy két betűmet összetapasztod egy-egy leírt szavamban, úgy adod értelmét e bagzó
káosznak, mely szégyellem magam, de újra és újra csábít és elbűvöl. Különféle történetekbe
írlak bele, s képekre montírozlak, lenyomatokba színezlek.

Fiúk, ti, seggmutogató, merev vagy konyha faszú kisistenek, titeket magasztallak, befalazva
ebbe a versbe, de csakis érte és általa. Emléketek maradjon itt, e versben, s érjen, érjen ki-ki
vágyáig föl minden szent mozdulatotok.

Akarás

Leírhatatlan volt, ahogy harmatlott a víz fara piheszőrén. Hangosan s hosszan fecsegett, zavarát leplezte így, s várta, mossá el a víz az otromba szappanbuborékokkal, s a tusfürdő ondócsíkjaival együtt.

A farkát nem mutatta, szégyellte, hogy kicsi. Nem érdekelt a farka. Nem akartam, hogy farka legyen. Menjen vissza belé, az alhasába, kússzon vissza az undorító belsőségek közé, vesszen a bőr alá.

Fonnyadjon el, mint kád szélén a törülköző. Hulljon le egy óvatlan pillanatban, vagy nyúljon meg az öl befelé, akár a nőké, s visszája legyen annak, amit a kimódolt teremtes élvezettel varrt a nyakunkba.

Egy testről álmodom, melynek nincs nemi szerve, s úgy fekszem mellette, mint a bűn maga, mely szervekben virágozik s kibontja végső szépségét. Én akarom ölébe csókolni, én akarom ölébe csókolni pompás nemi szerveit.

Évekkel később vettem észre, hogy

Évekkel később vettem észre, hogy pornófilmekben szerepelt. Egy zuhany alatt állt és csábított, majd szopott, kúrt és élvezett. Velem egész máshogy csinálta, egy galériaágyon a Király utcában.

Igaz, nem is jutottunk semmire, nem tudtuk leosztani a lapokat, önvágyunk föladása nélkül, birkóztunk és összevertük egymást. Kétségbeesve kiabált belőle a kielégületlenség, s a hiány szilárdsága,

szebbet azóta se láttam, ahogy belém akart hatolni minden áron, ahogy meg akart kötözni, fojtani, legyűzni és birtokolni, s ahogy nem tudta kitűzni a zászlót, ahogy a zacskómba

harapott és mire legyűrt, már nem tehetett semmit, csak sírt, csak szipogott és ráomlott meztelen testemre, és combjaim közé dugdosva a farkát szálmalmat élvezett.

Én már jól

Én már jól élek a beszéd adománya nélkül. Egészen szépen kitanultam ezt a létformát, a parti sziklaktól itt, Olaszországban, s itt, Görögországban, felső és alsó ajkaim ezek, jobb és bal tüdőlebenyeim.

Ha az olvadt föld megnyitja páncélját, ne számíts meglepetésre. Valami azért mindig előjön, de a lényeg az abszolút külsőségesben van, még érzelmileg is. Még hogy telítettség! A nők még rászedhetők ilyesmire. Cigarettaival égeted

combodról a szőrt, mint egy unatkozó matróz. A megemelt comb fénye megijeszt. Bármikor végezhetsz velem, senki nem ismer. Itt kövülök meg a parton, s míg te fecsegsz, mint a tenger, enyém marad a part némasága.

Egy Férfi naplója

2013. július 3.

Engem hűségre, állandóságra neveltek, arra, hogy akit választottunk, azt egy életen át követjük, óvjuk, kitartunk mellette jóban-rosszban, és majd együtt megöregedve a kandalló előtt mosolygunk egymásra futkosó unokák között. De nem, nem bírom, néhány év alatt elromlott minden, pedig én próbálkoztam, sok évig kísérleteztem, hogy együtt maradjunk, hogy is merném csak úgy abbahagyni, hiszen a szüleim is végigcsinálták, és a regényhősök is. Legalábbis a java.

Mégis: elhatároztam, hogy a végsőkéig, mindent megteszek.

2013. december 31.

Tehát, ma beszélgetni kezdtem a feleségemmel:

– Kedvesem, emlékszel, milyen volt az a nyár? Akkor este hazakísértelek és átfogtam a vállad, te megremegtél, langyos volt a levegő és illatos, lassan sétáltunk hazafelé, és egyre lassabban, mert tudtuk, hogy ha a lépcsőházatok kapujához érünk, meg kell hogy csókoljalak, és nem mertem, nem mertük, hát csak egyre lassítottunk, hogy időt nyerjünk...

A feleségem először meglepődött, mert a beszélgetésre nem számított. De hamar visszanyerte lélekjelenlétét, és közbevágott:

– Bezzeg, már akkor is a halogatáson járt az eszed! Időt nyerni, ugye, időt nyerni, mióta könyörgök, hogy csinálj valamit a metasztázis-rásegítővel, mert már fél órába telik, mire felferjed a plazma-transzgresszor, és alig lehet közlekedni az alagutakban, de nem vagy képes rá, az lesz a vége, hogy én fogok szerelőt hívni, mint a múltkor, amikor a vízköves gázkazán mellett penészedni kezdett a fal a beázás miatt, és a fal túloldalán a garázsban ráesett a vakolat a kocsira, és a behorpadt motorháztető alatt tönkrement a gyújtáselosztó, mert kívül, ahol a légkondicionálóból kicsöpögő víztől tisztára salétromos volt a fal...

Nem bírom elviselni, ha beszélgetés közben valaki nem hagyja a beszélgetőpartnerét szóhoz jutni.

– De hiszen a tetőteraszról csöpögött le a víz – mondtam, – mikor a virágokat öntöztem, amiatt volt salétromos ott a vakolat, mert árnyékos volt, soha nem kapott napfényt, vagy a szobaszökökúttól, és...

– És? És? És? Ne gyere nekem a virágaiddal, mert vedd tudomásul, hogy nálam szépek a virágok, tőlem szépek, igen, igen, nem száradnak ki, soha egyetlen virágom sem száradt ki. Bezzeg tőled soha nem kapok virágot! Tudod mi a virág? Tudod, mi? A virág a szerelem jelképe, hogy megszólítjuk a másikat, hogy odafigyelünk rá, tudod, mert...

– Hm. Mikor egy időre elutaztam, mindig kiszáradtak a virágok – mondtam erre én, – amelyik nem, az meg felborult, mert senki nem fordította meg, hogy a fény visszahúzza.

– Nem igaz! A takarítónő mindig megöntözte. Bezzeg amikor te...

Nem, azt végképp nem bírom, amikor valaki mindig azzal kezdi a mondatot, hogy bezzeg te. Szerintem, ha egyszer valaki szóba került, akkor annak járjunk a végére, nézzük meg, kinek van igaza, aztán utána nézzük meg a másik embert is, de hát előbb akkor tényleg higgadtan végig kell beszélni a problémát. Szerintem nekem van igazam.

– Láttad a híradót? A vasúti alkalmazottak sztrájkolnak, és a Nemzeti Liberális Királyságot még olajat önt a tűzre. Tüntetést szervez a parlament elé...

– Bezzeg, téged mindig csak a bomlasztás érdekel, az is baj volt az értékrendeddel, mindig is csak az önző érdekeidet nézted, mert neked csak az volt a fontos, neked én sem számítottam, senki sem számított, mert csak a különleges dolgok érdekelnek, nem érdekel, te pont egy olyan gyenge egyéniség vagy, és ilyenkor teljesen labilis leszel, mintha szegény anyukádat látnám, mikor...

– Aha, megjelent a Filatéliai Szemle új száma. Nem gondolod, hogy igazuk van azoknak, akik szerint az elektronikus információhordozók nem kiszorították, hanem új funkciót adtak a bélyegeknél? Mert én nem.

– Bezzeg, mikor eladtad a bélyegyűjteményt, amit a nagyapámtól örököltem, akkor nem volt baj az elektronikus, ugye. Nem kell összetörnöd magad, csak valami legyen, hogy törődj

velem! Én nem gyerek akarok lenni, én nő akarok lenni! Egyszerűen tudod te, hogy én milyen törődésre gondolok, találkoztál már olyannal, vagy valami torz elképzelésed van? Nem én akarok gyerek lenni, hanem te vagy az! Bezzeg, amikor...

2014. január 1.

Tehát, véget vetettem az egésznek, hiszen én mindent megtettem. Ezek után ki kell gondolnom, hogyan éljek, mert mindenki él valahogy. Már sokat tépelődtem, de nem jutottam semmire. Nem baj, sokszor a véletlen sodorja elénk a legnehezebb problémák megoldását.

2014. szeptember 6.

Ma a kedvenc plázámban sétáltam, és feltűnt, hogy egy gyorsbetonkezelési vállalatlánc bemutatótermét kiürítették, és a helyiségben belsőépítészek és festők szorgoskodnak. Közelebb mentem, és a következő feliratot láttam a kirakat mögött:

Itt hamarosan intim shop nyílik.

Elgondolkodva lépkedtem tovább, furcsán méltam egészen hazáig, lakásomban is a feliraton járt az eszem, valami megérzés, valami körvonalak nélküli sejtelem bolyongott bennem.

2014. szeptember 7.

Még ma is az bolyong bennem. Mindjárt lefekszem. A szobámban egyetlen bútordarab van, sőt egyetlen tárgy van. Az ágyam.

2014. szeptember 15.

Azóta többször jártam arra, figyeltem, ahogy haladtak az átalakítási munkálatok, aztán a következő napon is arra mentem... a bolt megnyílt. Nem mertem ám egyből bemenni. Olyan ez, mint amikor régóta gondolunk valamire, nagyon vágyunk rá vagy nagyon tartunk tőle, és annyira belénk ivódik az a gondolat, hogy mikor cselekedhetnénk, akkor lehetetlennek látszik. Tudom, hogy nem mindenki ilyen érzékeny, mint én.

Nem mentem be, csak közelebb léptem, pár lépésre a kirakattól, és azonnal megakadt rajta a szemem. Egy igazi guminő volt.

2014. október 2.

Már egy hete megvettem. Megváltozott az életem. Ne gondoljanak valami nagy dologra, továbbra is egyszerűen élek, élünk, mégis minden szebb lett. És egyre szebb.

Mindenki hallott a nőről, aki mindig egyetért az emberrel. Ha nem biztos benne, hogy egyetért, akkor inkább hallgat, viszont szeretkezés után köszönetet mond, más szavakkal az orális, és megint más szavakkal és hangon az anális szex után, akkor is, ha miattam kicsit túl hamar vége szakad az intim találkozásnak. És akinek bizonyos testtájai zselésen puhák, mások mintha pneumatikusan keményednének meg a simogatástól, de... De nem ám a testi adottságokról van itt szó leginkább! Hanem az új modellekről, és a beljük épített önfejlesztő szoftverről.

2014. október 10.

Nem tudom, hogyan csinálták. Nem tudom, tényleg nem tudom. De csodálatos módon ezeket már a leszbikus nők is vásárolják.

Az első héten még tényleg csak akkor szólt, ha megköszönte, nap közben csak ült az ágyon, de az együttlétek során már pár nap múlva éreztem a változást. Valahogy kicsit jobban figyelt rám, és ettől én is őrá.

2014. október 11.

Nap közben továbbra is itthon vár. Ha hazajövök, és nincs kedvem lefeküdni vele, akkor ül a padlón, vagy néz ki az ablakon, hogy ne zavarjon engem az ágyon, de az egyre hevesebb szeretkezések emléke velem maradt, és ma már nem bírtam nézni, hogy egyedül ül a sarokban. Magam mellé fektettem az ágyra. Aztán az ágyba. Ha nem közöszlünk, akkor is együtt vagyunk.

2014. október 12.

Azt hiszem, tanul tőlem, igen, valahogy megérezi, mi jó nekem, és úgy mozdul. Biztos sok mindent kipróbál magában legbelül, hogy én észre sem veszem, de ő regisztrálja az én öntudatlan rezdüléseimet, minden kis reakciómat, tudom, hogy amíg napközben látszólag csak mered maga elé, az alatt finoman dolgozik a tapasztalatokon, és így lépésről lépésre találja meg az utat a legtokéletesebb... a szerelemhez. Mert én is tanulok tőle. Lassan megtudom magamról, amit eddigi életem során nem fedeztem fel, mert önző voltam és korlátolt, mert minél inkább csak magamra figyeltem, annál kevésbé vettem észre magamban, amit kívülről bárki könnyedén megláthat.

2014. október 16.

Azt hiszem, nem csak a maga erejéből fejlődik. Valami központi szerver minden adatát szintetizálhatja a többi nőével és a korábbi nőkéivel. Néha mintha bizonyos érzések ismerősek lennének számomra, mikor megfogom, vagy ránézek. Nem csak saját emlékei vannak.

2014. október 17.

A második héten már nem kellett külön síkosítót használnom, mert magától nedves lett. Igen, ennek is köze van a szerelemhez, tudják, "mindegyikünk magában hordja az óceánt, az élet ősforrását, amit odahagytunk valamikor a paleozoikumban (hívóknak paleozoikum helyett Éden), és ha azt megtaláljuk magunkban és kedvesünkben, jutalmunk lesz a szerelem" – ezt a nőhöz mellékelte tájékoztatóban olvastam. Tehát nem volt szükség mesterséges dolgokra, mert előjött az óceán, volt pár nap, amikor túlságosan is; csodálkozva néztem, hogy az egész ágy átázott, áll a nedvesség a padlón, és az alsó szomszéd feljött megkérdezni, mit művelek, mert megjelent a mennyezetén egy folt. A nő észrevette, hogy ez zavar engem, és ezután a helyzet normalizálódott.

2014. október 30.

Már órákig tart. Néha naponta többször is. Eleinte közben semmilyen illata nem volt, aztán valami nagyon enyhe virágillat, talán gyöngyvirág, pár nap alatt ez átváltozott az ananász és avarillaton keresztül valamivé, aminek nem tudom, mi a neve, aztán megállapodott valaminél, aminek nem tudom, mi a neve, de mindig is ezt szerettem, és most olyan tisztaságban és erővel érzem, mint még soha.

2014. november 3.

Ma nem mentem el otthonról.

2014. november 4.

Ma, mikor elmentem otthonról, megálltam az ajtóban, tétováztam, visszafordultam, és most először – hívtam, hogy jöjjön velem.

2014. november 9.

Hajlékony, puha, meleg és készsleges. De már napok óta nem enged magához. Amióta leküldött egészségügyi betétért.

2014. november 10.

Ma jött egy sms, hogy nem akar többé a csapból inni vagy üvegből, dobozból, ahogy én, tehát azt kívánja, hogy szereljem fel a lakást konyhai eszközökkel. Nem vettem komolyan.

Mikor hazaértem, majd eszemet vesztettem a rémülettől. még most is reszketek, és még most sem tudom, mi lesz. Beléptem a lakásom ajtaján, a nő a szoba közepén feküdt, szeméi fennakadtak, és gyengén rezegtek, selymes haja a padlón szétterülve sötét masszába ragadt. A körmeivel tépte fel a nyakát.

Kiszállt a riadószolgálat, elvitték, remélem, még nem volt késő. Azt mondták, felhívnak, ha biztosat tudnak mondani.

Eltelt egy óra, már éjszaka van, és még mindig semmi.

2014. november 11.

Egész éjjel virrasztottam. Végül reggel telefonáltak, hogy a nő életben maradt. Kérdeztem, menjek-e érte, de mondták, hogy már elindult hazafelé. Aztán jött egy üzenet a Vélhető Jogok Felügyelőségétől, amelyben közölték, hogy a nő kérésére nem indítanak ellenem eljárást gondatlan veszélyeztetésért.

Délután kicsit aludtam, mert kimerített az éjszakázás, aztán elmentem vásárolni: vettem két tányért, két poharat, egy ebédlőasztalt, két széket, evőeszközöket. Mikor a mindezt házhoz szállították, a nő ránézett a holmira, és visszaküldött, hogy mindenből vegyek még egyet, csak kisebbet.

2014. november 15.

Imádom. Egyre szebb, egyre forróbban ölel, egyre okosabb. Szélesebbre cseréltük az ágyat, és bútorokat vettünk. A nő megtanult főzni.

2014. december 1.

Ma délben magamhoz húztam, mert megkívántam, de kényeskedve eltolt magától. Újra próbálkoztam, de hajthatatlan volt. Aztán este, ami este jött, az maga volt a boldogság. Ilyen gyönyörűről álmodni sem mertem volna.

2014. december 2.

Olyan pózokban, amilyenekről eddig fogalmam sem volt, órákon át szeretkezünk. Istenien főz. Már két növényünk is van: egy narancsfa, és egy valódi szintetikus-magától-növő kaktusz. A lakásunk otthonos.

2014. december 5.

Az első napokban még meztelenül üldögélt otthon, aztán mikor zavarni kezdte, az én pizsamámat húzta fel, én akkor vettem neki pár holmit, de sem a méretét, sem az ízlését nem tudtam jól eltalálni. Hát ma már együtt mentünk ruhákat és cipőket vásárolni. De nem is bántam meg. Gyönyörű.

2014. december 24.

Ma a magától-növő-igazi-szintetikus kaktusz kivirágzott.

2015. január 2.

A nő a fürdőszobában, zuhanyozás közben borzasztó hamisan énekel.

2015. január 3.

Gyönyörűen énekel.

2015. augusztus 19.

Ma legyőzött sakkban, ping-pongban és magasugrásban.

2015. augusztus 20.

Ma, mire hazaértem, a nő gyermeket szült nekem. Rám hasonlít.

2025. augusztus 19.

Az óceánparton nyaralunk. Csend van, csak a forró szél sistereg a pálmák koronájában, és a hullámozás őrli a kavicsokat a parton.

2025. augusztus 20.

Ma így szólt hozzám:

– Nem mondasz semmit?

– Hogyan? – mondtam én.

– Bezzeg, régen a feleségeddel beszélgettél – és szomorkásan elmosolyodott.

Re: magasztos szózat

...és a szelid őz

Az ember él, habár üres a karma;
gyomrában konc helyett csak félelem –
a harc-ösztön, a meghitt lételem,
életben tart, akarva, nem-akarva.

Ha csőre tép, ha körme szaggat
(bár ezt főként nyelvével műveli)
– jelenbe izzanak át régi bűnei;
ajzott s boldog – mit le sem is tagadhat.

Ó, balga, én! szebb ösztönökbe' hívő,
ki vélte rég, hogy szelidítheti,
hogyan lehet még a jósnak kerítő,

mert türelmet rejt bent a bányamély;
ki közös asztalt remélt (eh!) teríteni...
Az ember épp görbe karmának él.

Az ember él, habár üres a marka,
s lakában kacatok, de semmi kényelem.
Jelene szűk, jövője fénytelen,
s tán jámbor álma sincs, hogy zsongít – s betakarja.

Most sajnáljam? Lehet, de ő ilyen.
S bűn-e, hogy drága néki pára-léte?
S megalkuszik, ha még pár árva hétre
jut sör, kenyér (bár nincsen bőviben).

Gőgös barát! Ki fintorogsz fölénnyel,
kit taszít mind a varacskos öröm,
ki azt hiszed saját példádrol: fényjel

(csak éppen próbatétel-fedezete nincsen!) –
nos, légy úrrá az ösztön-börtönön!
– Mert *bőrünkben* élünk mi itt, nem elveinkben.

⟨Csak post-ja voltál...⟩

Az ember él, habár foszlik a karma,
a csakrákban meg egyre több salak –
nem az övé, min áll, a földdarab;
a száj övé: mentségeit hadarja:

Rosszkeor, rossz helyre, s az idő mily ádáz
– embernek s **most**; ez nem az ő köre...
Nem kérdés már, hogy még előtör-e
a boldogság (honnan?); már arra nincs kilátás.

Ezzel fognak most már telni az évek:
testbe zártan átkozni rabigát.
Hogy esélyt kapott ővele a lélek?!

A matt *tény*, s ő csak mered rá a sakkra –
csak ami LESZ, az a virág;
csak ami nincs, annak van csakra.

CECCO ANGIOLIERI

Amennyivel apróbb egy kis kölesszem
Quanto un granel di panico – minore

Amennyivel apróbb egy kis kölesszem,
mint a legeslegmagasabb hegy orma;
amennyivel jobb pár forint a zsebben,
mint ha egy árva petákod se volna;

amennyivel az új seb élesebben
fáj, mint a régi: hogy gyötrelme-gondja
ilyen mértékben túlesz a szerelmen,
azt sose hittem volna, bárki mondja.

Most, hogy tapasztalom: így van, belátom –
de úgy éljek, bár ne volna olyan nagy
a szerelem terén való tudásom.

Hatalmam nem-szeretni annyi van csak,
mint csirkének áttörni a tojáson,
s kikelni, míg nincs itt a napja annak.

Fordította Havasi Attila

CECCO ANGIOLIERI

Olyan hatalmas bennem már a bánat
La mia malinconia – tanta e tale

Olyan hatalmas bennem már a bánat,
hogy attól bárki könnyekig hatódna;
halálos ellenségeim, ha látnak,
a porba hullnak részvéttől zokogva.

Csak ő marad hideg, ki ezt okozta.
Pedig tudja, hogy egyetlen szavának
e kórságra csodás hatása volna,
csak ennyit kéne szólnia: „utállak”.

De válaszként folyton csak azt kapom,
hogy ő nem érez semmit énrántam,
és jobban teszem, ha békén hagyom,

mert nem érdekli őt egyáltalában,
kevésbé, mint egy rongyé, a bajom.
Kegyetlen Ámor, így tart szolgaságban.

Fordította Havasi Attila

CECCO ANGIOLIERI

Elégne a világ, ha tűz lehetnék
S'ì Fosse Foco, arderei 'l mondo

Elégne a világ, ha tűz lehetnék,
ha szél lennék, elfújnám, mint a pelyhet,
ha víz, áradnék, hogy mindent lenyeljek,
ha Isten, mindent a mélységbe vetnék.

Ha én lennék a pápa, jót nevetnék,
hogy annyi jámbor hívót seggre ejtek,
ha császár lennék, nem adnék kegyelmet,
körös-körül minden fejet leütnék.

Ha halál lennék, apámra vadásznék,
futnék tőle, ha én lennék az élet,
és nem bánnék az anyámmal se másképp.

Ha meg én lennék Cecco, aki tényleg
vagyok és voltam: jó nőkkal cicáznék,
s nektek jutnának a rondák, a vének.

Fordította Havasi Attila

CECCO ANGIOLIERI

Nem vágyom én, csakis három dologra
Tre cose solamente mi so 'n grado

Nem vágyom én, csakis három dologra,
sosem elégném meg egyiket sem,
eme három pedig: nő, kocsma, kocka;
ezek üdítik lelkem és a testem.

De nem élek velük, csak hébe-hóba,
üres erszényem meghazudtol ebben;
ha eszembe jut, bőgök szitkozódva:
ha pénzem nincs, örömöm se lehessen?

Mondom: – Hogy döfnék át az oldalad! –
Mármint apámnak: ő fogott e bőjtre,
hogy a szél elfúj és átsüt a nap.

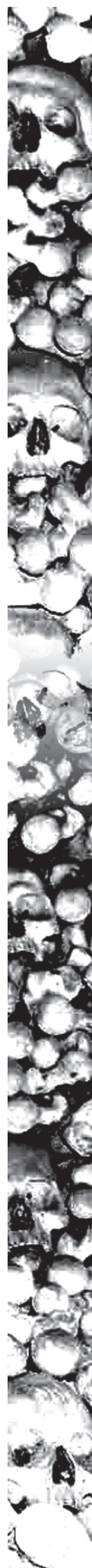
Egy dénárt oly nehéz kicsalni tőle,
húsvétkor is, mikor mindenki kap,
akár egy egérrel vadászni ölyvre.

Fordította Havasi Attila

Angiolieri, Cecco (1250/60–1311/13) Jómódú sienai patrícius család sarja. Ő maga és barátai meglepően zabolátlan életmódot folytattak. Ez az állandó lázadó attitűd Cecco szerelmes verseiben is hangot kapott, az édes új stílus költészeti ellenpontját hozta létre szabadszájú, vaskos plebejus humorral, de mindig meg tudott maradni a jó ízlés határain belül komikus-realista műveiben.

MODULÁCIÓ

MODULÁCIÓ

„Miért — kik vagyunk?”

Figuralitás, Fikció és valóság színházi viszonya a *Hamlet*-újraírásokban

Shakespeare *Hamlete* több esetben is megadta a lehetőséget az utókor íróinak, hogy újra feldolgozzák, át- és újraírják, s ezáltal önálló műveket hozzanak létre. Persze az átírás egyáltalán nem mai jelenség, hiszen maga Shakespeare is valószínűleg krónikák, novellák feldolgozásával alkotta drámáit; ám azok a drámák, melyek ennek az elemzésnek a tárgyát képezik, nem egyszerűen átírják, hanem visszaforgatják, reciklálják az angol költő művét. Ilyenkor a szerzők „a korábbi darabot vagy előadást először részekre szedik, majd ezen korábbi részeket az új részekkel egybedolgozzák, egybeolvasztják, s hoznak létre eredeti, új művet”.¹ Ez az eljárás bizonyos mértékben interpretációnak is tekinthető, hiszen néhány esetben az új mű az eredetivel kapcsolatos kérdések megválaszolásaként értelmezhető. A legtöbb kérdés, mely a *Hamlet* olvasásakor felmerül, a főszereplő jellemével kapcsolatos; recepciótörténete során, Hamlet rendkívül sok alakban tűnt már föl: volt gyáva, bátor, puhány, érzékeny stb. Az elhangzott véleményeket nehéz lenne közös nevezőre hozni, hiszen többnyire ellentmondások, éppen ezért merülhetett fel bizonyos értelmezésekben az, hogy a főhőst ne tekintsük élő szubjektumnak, vagy jellemnek, hanem figurának.²

A figuralitás kérdése érzékeny a posztmodern kor dráma- és színházművészete, hiszen ez egyben felveti a szubjektum meghatározhatatlanságának, illetve a reprezentáció felnyitásának problémáját. Shakespeare szereplőjének ellentmondásos megítélése ugyanis nem csak azt feltételezi, hogy a mű nem követi az arisztotelészi szabályrendszert, mely egységes jellemet várna el a szereplőtől, hanem azt is, hogy maga a dráma nyitottá válik az előadás felé. Ha a színpadon látott szereplőt nem jellemként, valódi létezőként kezeljük, az alapvetően dekonstruálja a Peter Simhandl szerint Menandrosz idején létrejött „valóság-színpadot”. A görög komédiaíró korában a játéktér és a nézőtér távolsága megnőtt azáltal, hogy a játék már a székén épületére helyeződött át, elhatárolódott a fikció önálló birodalma, s megszűnt a játékos és nézők közötti kapcsolat.³ Létrejött a „negyedik fal”, s ezután a színházba járás egy valódi család vagy ember életébe történő kukucsálás élményét adta. Az Erzsébet-kori

¹ Kürtösi Katalin: Újrafelhasználás drámában és színpadon: Shakespeare – Stoppard – A Hold színháza. *Pompei* 6. Szeged, 1995. 4. o.

² Vö. Kékesi Kun Árpád: Drámaelmélet és történetiség: *Hamlet*-olvasat. In. uő.: *Tükörképek lázadása*. Kijárat Kiadó, Budapest, 1998.; Lev Vigotszkij: *Művészetpszichológia* (ford. Csibra István). Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1968.

³ Peter Simhandl: *Színház történet* (ford. Szántó Judit). Helikon Kiadó, Budapest, 1998. 41. o.

színpad azonban (jelenlegi ismereteink szerint) közel volt a nézőtérhez, így lehetőség nyílt a néző-játszó kapcsolat megtartására. Mint ahogy arra Robert Weiman rámutat, a játék fiktív tere mellett (*locus*), létezett egy olyan tér, ahol diskurzus jöhetett létre a befogadó és színész között (*platea*).⁴ Ez a jelenség persze az önreflexív aposztrophék megsokszorozódását vonja maga után, vagyis időnként maga a szöveg reflektál önnön imagináriusságára, tehát felnyitja a reprezentációt. A dráma nem egy személyiség konzisztenciájának megteremtésére törekszik, nem próbálja rögzíteni az alak megformálásának lehetőségeit, hiszen abba nagymértékben belejátszik a színész teste, személyisége, így Hamlet előadásról előadásra változik a színházi recepcióban. Másfelől a főszereplő karakterének vagy jellemének heterogén mivolta eredményezheti azt is, hogy a művet már nem a mimetikus paradigma elváráshorizontja alapján közelítjük meg, tehát a szereplőt nem valamilyen valóságos személyiség utánzataként fogjuk fel, s ezzel lehetőséggé válik egy új olvasat: „a reprezentáció fogalmát a posztstrukturalista kritika problematikusnak találja, és az irodalmi mű konstrukcióját és funkcióját immár nem valamifajta »világ« visszatükrözésében vagy az emberekre hasonlító »szereplők« reprezentálásában látja”.⁵

Elsősorban ez a két jellegzetesség lesz az (tehát a reprezentáció felnyitása illetve a figurális), melyek mentén a két Shakespeare-re reflektáló művet, Heiner Müller *Hamletgép*, illetve Tom Stoppard *Rosencrantz és Guildenstern halott* című alkotását vizsgálni fogjuk. Hangsúlyozzuk, hogy a Hamlet-témát feldolgozó tekintélyes mennyiségű dráma közül pontosan azért választottuk ki a német, illetve az angol szerző műveit, mert ezek fókuszálnak legjobban a fentebb említett pontokra.

A *Rosencrantz és Guildenstern halott* mindenképpen provokálja a Hamletről, mint jellemről alkotott képünket azzal, hogy a királyfit a dráma egyik marginális szereplőjévé alacsonyítja. Ez megakadályozza, hogy a történeteket Hamlettel azonosulva lássuk, illetve, hogy magunkat olvassuk a címszereplő alakjában, tehát (Hazlitt után szabadon), hogy a befogadás során mi legyünk Hamlet.⁶ Ellenben a posztmodern dráma főhőseivé olyan alakok válnak, akikről alig rendelkezünk előzetes információval; Shakespeare művéből csak annyit tudunk meg róluk, hogy a királyi pár hívatta őket, majd gyónás nélkül halnak meg Angliában, Hamlet parancsára. Tulajdonképpen alig egynéhány interpretáció foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy e két szereplő ártatlanul pusztul el. Angliai küldetésük során nem tudnak a levél tartalmáról, így a kivégzés valószínűleg teljesen érthetetlennek tűnik számukra. Ugyanennyire érthetetlen az is, hogy miért folytatják útjukat Hamlet nélkül. Rosencrantz és Guildenstern sorsa teljesen súlytalanná, észrevehetetlenné vált a *Hamlet* recepciójában; a mű végén, a többi szereplő halálával szemben az ő tragédiájuk már csak egyetlen kérdést vet fel: „ki fogja megköszönni már”.

A *Hamlet* recepciótörténetében tehát fel sem merült annak gondolata, hogy e két szereplőt jellemeknek vagy esetleg valóságos személyeknek tekintsük. Stoppard műve azonban, már az első felvonáskor felveti ezt a problémát. A szerzői instrukció ugyanis megemlíti, hogy a pénzfeldobás játék kapcsán ROS „van annyira rendes ember, hogy egy kissé feszélyezve legyen, amiért ennyi pénzt elvesz a barátjától. Ez legyen jelleme kulcsa”, GUIL pedig „nem a pénz miatt nyugtalanodik, de nyugtalanítja a jelenség; éberem figyel, de nem veszti el a fejét – ez meg az ő jellemének a kulcsa”. Látszólag tehát a mű konzisztens, valóságos személyiségekként kezeli Shakespeare figuráit, ám ez a megközelítés ironikus. Mint arra Kékesi Kun Árpád is rámutat, itt korántsem összetett jellemekről van szó, hanem olyan szereplőkről

⁴ Robert Weiman: *Author's Pen and Actor's Voice. Playing and Writing in Shakespeare's Theatre*, Cambridge, University Press, 2000. 182. o.

⁵ P. Müller Péter: A test reprezentációja Tom Stoppard drámaiban. *Jelenkor*, Pécs, 2003/6. 627. o.

⁶ P. Müller Péter: (A) Hamlet alak/változásai az angol kritikában. In: „*Hamlet mi vagyunk*” (szerk.: Hetesi István). Janus/Gondolat, Budapest, 2004.

„akiknek a cselekedetei egyetlen domináns jellemvonás alapján magyarázhatók”.⁷ Eszerint a felfogás szerint ROS „együgyűbb” GUIL pedig „okosabb”. Ez az olvasat azonban megkérdőjeleződik akkor, amikor GUIL szituációt elemző monológiát látjuk: a szereplő okoskodása itt ugyanis nevetségessé válik, hiszen a „titkos benső akarat”, az idő megállása, az isteni akarat nem magyarázza azt az irreális tényt, amely a két szereplő determináltságára vonatkozik: a fej vagy írás játékban a kilencvenhétszer feldobott pénzérme minden esetben a fej oldallal fölfelé esik le. Komikusabbá teszi ezt a tényt még az is, hogy mikor a Színész dobja fel a pénzérmét négyszer egymás után az „írásra” fogadók nyernek; GUIL tehát semmivel sem tudja jobban átlátni helyzetét, mint ROS. Ezt a szerzői instrukciót tehát érthetjük a jellem megkonstruálására törekvő olvasói elváráshorizont iróniájaként is.

Ez az irónia még fokozódik azáltal, hogy a két főszereplő a Színésszel való találkozásokkor reflektál a szerzői instrukcióra, mely a fentiek mellett „két angol úriemberként” jellemzi őket:

SZÍNÉSZ: Örvendek. Játszottunk már nagyobb ház előtt is, de hát a minőség is ér valamit. Rögtön felismertem önökben...

ROS: Miért – kik vagyunk?

SZÍNÉSZ: ...a művészkollégákat.

ROS: Azt hittem, úriemberek vagyunk.

Látható, hogy a két figura önértelmezése folyamatosan egy külső nézőpontból történik, s így a róluk alkotott kép minden különböző szituációban más és más lesz. A Szerző még angol úriembereknek látja a szereplőket, míg a Színész értelmezésében ROS és GUIL is színészekké válnak, Hamlet szemében pedig már gyilkosok. Persze a színpadi szituáció még egyet csavar ezen a helyzeten, ott ugyanis ROS és GUIL szerepében valóban „művészkollégák” lépnek fel, míg a Színész valójában szerep, melyet egy másik színész testesít meg. Akárhogy is, a „ki vagyok én?” kérdését megválaszolni szándékozó kísérlet itt, ugyanúgy ahogy Shakespeare drámájában, kudarcba fullad, hiszen a percepció folyamatában a szereplők mindig más és más arcot kapnak, s jellemük, esetleges ontológiai lényegük megfoghatatlan a befogadó számára.

Azt, hogy Stoppard drámájában nem beszélhetünk „egyéni sorssal rendelkező alakokról”⁸ az is alátámasztja, hogy a két figura nem rendelkezik a dráma terén és idején túllépő emlékekkel:

GUIL: [...] Mi a legelső dolog amire emlékszel?

ROS: No várj csak... Úgy érted az első dolog ami eszembe jut?

GUIL: Nem – az első dolog amire visszaemlékszel.

ROS: Ja. (*Szűnnet*) Nem, nem lehet, kiment a fejből. Régen volt.

[.....]

ROS: Értem. (*Szűnnet*) Elfelejtettem, hogy mit kérdeztél.

GUIL: Mióta van ez, hogy rossz a memóriád?

ROS: Nem emlékszem.

Hasonló a helyzet tehát, mint Beckett *Godot-ra várva* című művében: Vladimir és Estragon nem emlékszik azokra a helyzetekre, amelyek a dráma cselekményének színterén kívül történtek. A figurák tehát nem létezhetnek a színpadon kívül; Beckett szereplői kénytelenek örökké várni, ROS és GUIL pedig nem menekülhetnek akkor sem, amikor már tudják, hogy a végzetükbe rohannak. A műnek ez a sajátossága Pirandellót is idézi: a Fiú képtelen elhagyni

⁷ Kékesi 2001. 141. o.

⁸ Kékesi 2001. 144. o.

a színpadot, mivel a rajta kívül eső erők arra determinálják, hogy végig jelen legyen a cselekmény során, illetve mivel alapjában is csak ezen erők függvényében létezhet, a színpadon illetve a többi szereplő viszonyrendszerén kívüli világ nem adott a számára. Ugyanígy Hamlet sem hagyhatja el Dániát, ROS és GUIL pedig a cselekvés eszközeitől megfosztott szereplőkként buknak el.

Kékesi Kun Árpád meghatározása alapján mondhatjuk, hogy a „darab nem előfeltételezi a zártságot, azaz Genet darabjához hasonlóan felnyitja (reflektálja) a reprezentációt”.⁹ Stoppard művében is megtaláljuk a Színész-Figura *difference*-át, mely különleges játékot eredményez a színházi kontextussal. ROS és GUIL, mint már említettük, a darab elején mint szerepek, azaz figurák jelennek meg; a mű végén megsemmisülnek, nem úgy mint a Színész, akit GUIL a saját törével szúrna le, ám az, miután eljátszotta önmaga halálát „feltámad”, hiszen a tör csak színházi kellék volt. A Tragédiaíjtszókkal való találkozás után azonban a két figura gyakran a néző pozíciójába kerül, így lesznek tanúi például Hamlet és Ophélia dialógusának (melyet szintén a játékok előadásának vélnek), vagy a Shakespeare-műből vett utolsó jelenetnek, a vívásnak. De a mű egyes pontjain ROS és GUIL a nézőtérrel is kapcsolatot teremtet, vagyis provokálja az előadás nézőit; jó példa erre GUIL Alfredhez intézett megjegyzése („Ugyan már, Alfred, nem így kell megtölteni Európa színházait”) vagy mikor „ROS *felpattan és ráüvölt a közönségre*”:

ROS: Tűz van!

ROS: Semmi baj – csak illusztrálom a visszaélést a szólásszabadsággal. Bebizonyítandó, hogy létezik ilyesmi. *(A közönségre néz, vagyis abba az irányba, megvetően – aztán más irányba, majd megint előre.)* Senkise mozdul. Hogy égnének porrá cipőstül.

Ide sorolható még az a jelenet is, amikor Hamlet kiköp a közönségre, fiktívvé alakítva a nézőteret, hiszen ekkor a publikum a tengert testesíti meg. A dráma végén pedig a játéktér fiktív világának és a nézőtér valóságának egybekapcsolását látjuk: „*A nézőtéri világlátás kigyullad s addig erősödik, amíg éppen olyan erős nem lesz, mint az üres színpad fénye*”. De a zárás még más miatt is érdekes: ekkor ugyanis (mint azt az instrukcióból megtudjuk) megjelenik egy EMBER, aki a kapun dörömbölve két nevet kiált, miközben a Tragédiaíjtszók távoli zenéje hangzik. Csak sejthetjük persze, hogy ez a két név ROS és GUIL, ám érdemes felidéznünk azt, hogy a két szereplő a Játékokkal együtt érkezik az udvarba. Értelmezhetjük tehát a mű végét úgy is, hogy a dráma nem csak a színpadi zártságot dekonstruálja, hanem a *műfajt* is: nem lezárt szöveggel van dolgunk, hiszen a Követek színrelépése után újakezddődik a cselekmény: a dráma tehát nyitottá válik az új előadás felé, Rosencrantz és Guildenstern halála végtelen, abszurd folyamattá válik.

Az *abszurd* szó több kérdést is felvet, hiszen Kékesi Kun szerint „az abszurd értelmezés szükségképpen allegorézisbe fullad amiatt, hogy a textualitást az egzisztenciális léthelyzetre próbálja vonatkoztatni”, mivel Stoppard drámájának esetében „nem is redukált jellemekről, hanem a szöveg mögött álló másik (dramatikus) szöveg figuráiról van szó”.¹⁰ Ehhez a véleményhez kapcsolódik William E. Gruber, aki szerint semmiképpen sem releváns Stoppard drámáját abszurdnak, vagy poszt-abszurdnak nevezni.¹¹ Ugyanakkor mégis van olyan vélemény, hogy a mű rokonságot mutat a ionescui értelemben vett abszurd színházzal,¹² s bár a drámát valóban olvashatjuk az abszurd ironiájaként, nem csak stílusa, de kérdésfeltevése is

⁹ Kékesi 2001. 144. o.

¹⁰ Kékesi 2001. 143. o.

¹¹ id. Paul Deloney: *Tom Stoppard*. London, Macmillan Press, 1990. 17. o.

¹² Michael Billington: *Stoppard the Playwright*. London and New York, Methuen, 1985. 35. o.

több szállal köti Becketthez.¹³ A szereplők nem tudnak kilépni az őket meghatározó szituációból, s ez bizonyos mértékben megfelel az abszurd camus-i meghatározásának: „a világ kicsúszik a kezünkől és megint önmaga lesz”.¹⁴ Látható, hogy a figurák számára az őket körülvevő szituáció pont olyan értelmezhetetlen, mint Camus szerint a világ az ember számára. Az önértelmezés Stoppard drámájában ugyanúgy felmerül, mint a *Hamlet*-ben, ám minden esetben a „kik vagyunk mi” kérdése megválaszolatlan marad. Bár a figuralitás valóban elveti az egzisztenciális olvasatot, ember és figura között azért mégis vonható bizonyos párhuzam, hiszen az irodalmi szövegeket nem lehet teljes egészében leválasztani a valóságról s csak a fikcionalitás terében vizsgálni. Sőt Elinor Fuchs szerint „nincs színházon kívülség”¹⁵, így a befogadó is részévé válik annak az általa fiktívnek tartott közegnek, melyet vizsgálni próbál; abban a pillanatban, mikor ROS, vagy Hamlet a fentebb idézett módokon kapcsolatba lép a közönséggel, minden jelenlévő a játék részévé válik, ismeretlen mechanizmusok, erőik áldozatává, csakúgy, mint Rosencrantz és Guildenstern. Maga az abszurd nyelvi szinten is megerősíthető: ROS és GUIL szócáták gyakorlásával próbálnak felkészülni a Hamlettel való találkozásra, ám az így kialakult dialógus értelmetlenné válik, olyan „őrült beszéd” jön létre, amelyben nincs rendszer; a két szereplő tehát már a mű elején eszköztelenné és védtelenné válik Hamlettel s a szituációval szemben.

Mint azt már említettük, Stoppard műve ironikusan viszonyul a jellem és karakter felőli olvasathoz és értelmezéshez; a *Hamletgép* azonban már nyíltan dekonstruktív. Müller drámájával kapcsolatban már semmiképpen sem beszélhetünk személyiségekről, hanem, mint ahogy azt Erika Fischer-Lichte megjegyezte, itt már a probléma az lesz a figurák számára, hogy „kövessék-e azokat a szerepeket, amelyeket valahol másutt terveztek és írtak meg nekik, vagy szakadjanak el a hagyományos szereprajzoktól”.¹⁶ Fischer-Lichte szerint Hamlet lenne az, aki elutasítja szerepét, ám ez kudarcba fullad, hiszen végül mégis „folytatja a büntettek sorát és a tettesek történetét. Az első jelenet végén megerőszakolja anyját, a negyedik jelenet végén pedig elárulja a forradalmat”.¹⁷ Bár a mű első mozzanata látszólag valóban a figurának a szereptől való elhatárolódását erősíti meg („Hamlet voltam”), azt már ROS és GUIL esetében is láthattuk, hogy a figurának nincs módja az önértelmezésre, vagy a feladat visszautasítására. Azaz Müller esetében is inkább a Színész és Szerep szétválasztásáról lehet szó; ezt alátámasztja az is, hogy a negyedik jelenetben már a Hamletszínész monológiát látjuk. Nem a figura akaratáról kell beszelnünk hát, s vitatkoznánk a fentebb idézett Fischer-Lichte megállapítással, mely szerint a mülleri Hamlet harcolna az őt meghatározó szerep ellen, ám elbukik. Feltehető ugyanis a kérdés, hogy Hamlet egyáltalán *cselekszik-e*? A forradalom elárulásáról, illetve arról, hogy a címszereplő saját anyját erőszakolja meg, nem a szerzői instrukciókból szerzünk tudomást, hanem a figura monológjaiból („Most apám láthatatlan örökébe lépve magamévá teszek anyám”); csakúgy, mint Shakespeare hőse, *ez* a Hamlet is, egészen az utolsó jelenetig, csak a szavak szintjén hajt végre tettet. A zárás mind a két drámában fordulópontot jelent, hiszen az angol műben Hamlet végül megöli apját, itt pedig mégis a forradalom részesévé válva „széthasítja Marx, Lenin Mao fejét”. A *Hamletgép* zárása azonban ironikus, hiszen itt sem egyértelmű, hogy Hamlet az, aki a cselekvést végrehajtja: miután ugyanis a Hamletszínész „felveszi álarcát és jelmezét”, a gyilkosság előtt „bemászik a páncélba”; Shakespeare *Hamletjében* hangsúlyos, hogy a szellem páncélban jelenik meg, tehát ebben az esetben a Színész az *idősebb* Hamletet testesíti meg. A Színész/Szerep szétválasztás ugyanis azzal is dekonstruálhatja a jel-

¹³ Katharine E Kelly: *Tom Stoppard and the Craft of Comedy*. Michigan, University Press, 1991. 5. o.

¹⁴ Albert Camus: *Sziszüphosz mítosza* (ford. Vargyas Zoltán). Budapest, Európa, 1991. 289. o.

¹⁵ Elinor Fuchs: A jelenlét és az írás bosszúja. A színház újragondolása Derrida nyomán. In: *Színház*, 1998/3.

¹⁶ Erika Fischer-Lichte: Azonosság és különbözőség között – A posztmodern montázs Heiner Müllernél. In: *Literatura*, Budapest, 1990/2. 162. o.

¹⁷ uo. 143. o.

lem felőli értelmezést, hogy egy színész több szerepet is eljátszhat, ami a színházi előadások során nem szokatlan dolog. A *Hamletgép*ben nem csak a Hamlet–Hamlet jelenetkor látjuk ezt, hanem Ophélia (aki Élektárává változik az utolsó jelenetben) és Horatio esetében is:

Jön Horatio. [...] TÚL KÉSŐN JÖSSZ A GÁZSIÉRT BARÁTOM / TRAGÉDIÁMBAN NINCS TÖBBÉ HELYED. Ismersz Horatio. A barátom vagy. Hogy lehetsz a barátom, hogyha ismersz. Akarod Poloniust játszani, aki szeretné megdugni a lányát. Bűbájos Ophéliánk pont végszóra érkezik, nézd, hogy riszálja a seggét, tragikus szerep. HoratioPolonius. Tudtam, hogy színész vagy. Én is, most épp Hamletet játszom.

Heiner Müller drámája tehát „revidálja dráma és előadás konvencionális kapcsolatát, művében sem a performatív, sem a textuális paradigma nem uralkodik a másik fölött, hanem egymásba való átjátszásuk energikus káosz benyomását kelti”.¹⁸ Ilyen módon tehát nem a *Hamlet* átírásáról vagy újírásáról beszélhetünk, hiszen nem a Shakespeare-dráma problematikája jelenik meg új megvilágításban; egy Shakespeare utáni szövegről van szó, amely intertextuális kapcsolatot létesít az eredetivel, ám azt nem értelmezi.

A *Hamletgép* azonban az intertextualitás kérdésében is érdekes lehet: Míg Stoppard drámája több részt is idéz az alapszövegből, Müllernél csak a szereplők azonosak. Bár (mint azt már említettük) a német szerző műve nem értelmez, mégis a Shakespeare-dráma *értelmezéseit* hozza játékba, vagyis gyakran a *Hamlet* recepciótörténetére tesz utalásokat, megerősítve ezzel is a színházi kontextust. Ilyen például az Oidipus-komplexus, mely főleg a pszichoanalitikus kritika eszköztárában található; a forradalomra való utalás rájátszik azokra az értelmezésekre, melyek Hamletet, mint az őt elnyomó társadalom és állam ellen lázadó hőst mutatják be; Ophélia pedig a feminista kritika tükrében lép föl, mint az elnyomott nő, aki összetöri „rabsága kellékeit a széket az asztalt és az ágyat”, illetve kiássa melléből az órát, mely szíve volt, s amely a Fischer-Lichte-i értelmezésben szimbolizálja „annak az idegen akaratként a mértékét, amelyik alatt Ophéliának szenvednie kellett: a mechanikus időmérés eszközét, melyre az ipari társadalom modern civilizációja épül; Ophélia olyan tökéletesen internalizálta, hogy az szívhez hasonlóan szabályozta egész életritmusát”.¹⁹ A színházi illetve irodalmi recepció által létrehozott alakok tűnnek fel a szövegben, ám ezektől az értelmezésektől el is határolódnak: ez látszik Ophéliának Élektárává történő változásában, illetve abban, ahogy Hamlet egyszerre hőse és elárulója a forradalomnak, nő és férfi.

Müllernél tehát egybemosódik már a fiktív és az imaginárius, a szerep tragédiája mellett a színészé is megjelenik. A közönség/befogadó ott-léte és értelmezői tevékenysége elengedhetetlen még akkor is, ha a néző provokációja itt nem jelenik meg úgy, mint Stoppardnál. Olyan dramaturgia ez, amely „egyesíti az epikus és az abszurd színház elveit: Brechtre utal annyiban, amennyiben kísérleti területté nyilvánítja az alkotást, és az alkotótárs aktív szerepével ruházza fel a befogadót, akinek a maga részéről végre kell hajtania vagy folytatnia a kísérletet. Másrészt viszont igen közel kerül Becketthez azáltal, hogy elutasítja az összefüggő mesét és a töredékek összekapcsolását, a szétदारabolást emeli drámaírása alapjává”.²⁰

¹⁸ P. Müller Péter: *Hamlet-átiratok. Jelenkor*, 1998/5. 536. o.

¹⁹ Fischer-Lichte: 1990. 164. o.

²⁰ Uo.

L. Varga Péter

A jég hátán is megél

**Megjegyzések a posztmodern kalandregényről
Christoph Ransmayr *A jég és a sötétség borzalmai*
című regénye kapcsán**

A pécsi Alexandra Könyvkiadó nyitása az igényes, időtálló irodalom felé nem csak bölcs lépés, de hasznos is. Hiszen hozzáférhetővé tehet olyan színvonalas köteteket, amelyeknek régebbi kiadásait legfeljebb könyvtárakban vagy antikváriumokban elrejtve találhatnánk meg (ha ugyan), illetve – nagy, erős háttérű kiadóról lévén szó – megfelelő marketingstratégiával népszerűsítheti, megkedveltetheti e köteteket a tágabb közönséggel is. Ez alatt természetesen nem

azt értem, hogy a lektűröknél bevált hatásvadász borító, fülszöveg és dombornyomás lenne célravezető (Ransmayr tárgyalandó könyve határeset e kategóriákat tekintve) – az igényesség nem jelent egyúttal bizonyos türelmetlen sértettséget, amellyel az ún. „elit irodalom” félreértett, nagy általánosságban pedig helytelenül és/vagy kedvezőtlenül megítélt parnasszusi magányba számúzi saját magát.

Christoph Ransmayr a német nyelvű kortárs prózairodalom egyik legtöbbet hivatkozott szerzője.¹ Képviselője annak a poétikai szemléletmódnak, amelyet a mai irodalomtudomány leginkább a posztmodernizmusnak az irodalomban lecsapódó (egyik) jellegzetességeként tart számon. Bár nyilvánvalóan a hatvanas, hetvenes és nyolcvanas éveket megelőzően sem volt ismeretlen az irodalomban fikciónak és valóságnak, tényeknek és elképzeléseknek, megtörtént eseményeknek és pusztá fantáziálásoknak az összemosódása, mégis a posztmodernizmus kora az, amely bonyolult reflexiókban² fogalmazza újra e kérdések kulturális és tudományos jelentőségét. Ransmayr első regénye, *A jég és a sötétség borzalmai* (*Die Schrecken des Eises und der Finsternis*, 1984) ebből a szempontból – bár mérsékeltebben, mint későbbi munkái – beleillik e paradigmába.

Első pillantásra a kötet John Steinbeck *Egy maréknyi arany*³ című (1929, ugyancsak debütáló) művéhez hasonló kalandregénynek ígérkezik, és ezzel mintegy felidézi a huszadik században a Steinbeck-regény által is újrahasznosított műfajt, a szórakoztató módon előadott, romantikus témájú, de a Steinbecknél realista ábrázolásmódba ívelő regénytípust. A Ransmayr-könyv története egy, a monarchia-korabeli (1872 és 1874 közötti), az osztrák-magyar északi-sarki expedíciónak a tortúráját eleveníti föl, amely során a felfedezőútra induló hajó belefagy a Jeges-tengerbe. Az ebből adódó kalandos nehézségeket azonban egy kalandor-utazó, Josef Mazzini szempontjából ismerjük meg, aki egy évszázaddal később, tehát 1981-ben próbálja végigkövetni az expedíció útját állomásról állomásra. Csakhogy, lévén a kalandregény dekonstrukciójáról és a történetiség narratív viszonylagosságáról van szó, az elbeszélés és a történet, azaz jelölő és jelölt viszonya nyakatekertebb és furfangosan beszédesebb az átlagos kalandregények elbeszélés-konstrukciójánál. Mazzini perspektívájára ugyanis ráépül

¹ Vö. Szirácz Péter: A másolat-lét mesterkedései. Megjegyzések a posztmodern elbeszélő prózáról. *Alföld*, 2003/2. 63. o.

² A szövegirodalom féltelen intertextualitása, az utalások, a metafikciós eljárások és metaforikus elbeszéléstechnika jelentéshorizontjában.

³ John Steinbeck: *Egy maréknyi arany* (*Cup of Gold*, ford. Ungvári Tamás). Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1978.

egy újabb nézőpont, mégpedig egy olyan „omnipotens”, fölöttes elbeszélői nézőpont, amely az osztrák-magyar expedíció feljegyzéseiből, dokumentumaiból főlépülő perspektívát – mert hiszen a történetmondás első szintjén miért ne ismernénk meg a sztorit „hiteles” dokumentumok alapján, fotókkal, képekkel kiegészítve – összeolvassa a történetmondás második szintjének tekinthető, a Mazzini (azonképp „hiteles”) feljegyzéseiből kibontakozó perspektívával. Amint a regény egyik fejezetének címe is hirdeti – a regény keletkezésének idejekor műfajában minden bizonnyal akár „újdonságként” is érthető megállapításként –: „a valóság osztható”. És nem csupán az „eredeti”, a történetmondás első szintjeként értett expedíciós dokumentumok többnézőpontúsága miatt – a két vezetőn, Carl Weyprechten és Julius Payeren kívül a hajó legénységének más tagjai is „beleírják magukat” a történetbe –, hanem a dokumentáció/Mazzini/fölöttes elbeszélő egymásra rétegződő nézőpontja és mindegyik szint sajátos történetrekonstrukciója miatt is.

Tovább bonyolítja a helyzetet, hogy az események, bármennyire is „hitelesen” dokumentáltak, mindvégig megmaradnak abban a játéktérben, amely az egészet fantáziának, fikciónak minősíti át. Mazzini ugyanis – amint rögtön a könyv első fejezetében értesülünk róla – „gondolatjátékot” folytat: „Történeteket gondol ki, cselekvésfolyamatokat és eseményeket talál ki, feljegyzi őket, végül megvizsgálja, voltak-e képzeletbeli alakjainak valamikor a távoli vagy közeli múltban *valódi* elődei vagy megfelelői.”⁴ És minthogy egy „gondolatjáték” Mazzini elképzelése szerint hihetőbb, ha egy üres világban ment végbe, történeteit az északi sarkvidékre helyezi, majd keresni kezdi saját maga belső valóságának a külső valóságban, tehát a rajta kívül lévő világban létező, megtörtént eseményeit.⁵ S miután Mazzini a szóban forgó esetben úgy véli, rálelt az egyik, saját maga költötte történetre (és ráadásul sikeresen rekonstruálta azt), elindul északnak, ahol terveinek megfelelően oceanográfussal, kutatókkal, különféle helybéliekkel találkozik, akik saját expedíciójának – vagyis a monarchia-korabeli expedíció átélésének – sikeréhez segítik. Hajózik, kitanulja a szánhúzást, hogy végül Novaja Zemlja partjaitól végérvényesen elszakadva nyoma vesszen.

Mazzini kalandjainak rekonstruálása az omnipotens narrátor által szerkesztett történet, vagyis az elbeszélés harmadik szintjén megy végbe. E „mindentudó” szerkesztő Mazzini képzelgéseiről szólva siet megjegyezni, hogy a Mazzini által kitalált és végül valóságossá tett – mert levéltárakban meglelt dokumentumok alapján létezőnek gondolt – osztrák-magyar északi-sarki expedíció kutatásakor az említett hős eltűnt, s föltehetőleg meghalt. Átlényegülve így módon azzá a szereppé, amelyet az expedíció vélt vagy valós dokumentumai alapján az egyik északon ragadt matróz figurája jelölt.⁶

Mazzini gondolatjátéka, sarkvidéki felfedezőútja ma már talán tét nélkül, de a kalandregény dekonstrukcióját tekintve mégis figyelemfelkeltő módon mutat rá fikció és valóság egy-

⁴ *A jég és a sötétség borzalmai* (ford. Váróczy Zsuzsa). Alexandra Kiadó, Pécs, 2004. 19. o.

⁵ Bombitz Attila a következőképp foglalja össze a regény kompozíciós logikájából és szövegszervező eljárásából levonható konzekvenciákat: „*A jég és a sötétség rettenetei* [a tanulmány megjelenésekor még nem jelent meg a Ransmayr-könyvnek magyar fordítása, ezért a címbeli eltérés – LVP] olyan kalandregény, amely valós történet és ugyanazon valós történet fikatív, kitalált változata közt nyit dialógust, arra a kérdésre keresve a választ, hogy vajon az eredeti, megtörtént történet dokumentálása: a feljegyzések, és azok újraolvasása révén visszaadható-e a valószerűség valósága, és eközben mennyiben marad az egyes elkülönülő nézőpontok összessége koherens a valóság feljegyzésével szemben.” Bombitz Attila: *A világ metamorfózisa. Jelenkor*, 1999/6. 569. o.

⁶ Vö.: „Mazzini eltűnik, kioltódik a regény *referenciális* (külső) világából, mert megtalálja a maga és története helyét a kitaláltan valós (belső) világban. A felismerés rejtett pillanatában belép a csupán számára megnyílt világ-képbe, és neve azok közé a nevek közé kerül, amelyek viselői részt vettek a kezdet kezdetétől a világ végéig tartó expedícióban. (...) Mazzini metamorfizációja, a kikristályosodott (jég)világ belső képe a valóságnak ama fehér foltjában születik meg, amelyet az expedíció egyik matrózának véletlenül és valóságos ottlejtése tölt ki: Mazzini a megfelelő helyen és időben, a kristályosodás pillanatában az ottlejtett matróz helyébe *változik*.” Bombitz Attila: i. m. 569. o. (Kiemelések az eredetiben) – Valóság és fikció egybeírása, illetve fölcserélődése Ransmayr 1988-as regényének, *Az utolsó világnak* lesz központi témája és egyben szövegszervező elve.

mástól való elválaszthatóságának problémájára, amely Mazzini feljegyzései, kutatómunkája alapján – sőt magának a történeteknek, a történelemnek a fikciós szövegekkel való hasonítása alapján – a Hayden White-féle történet/történelemfelfogás, illetve a Linda Hutcheon által megfogalmazott historiográfiai metafikció elméletét „erősíti”. Hiszen Mazzini kitalált, majd igazolt(nak vélt) története egyrészt szelekció műve (bizonyos választások kérdése volt, mely régi feljegyzések mentén konstruálta meg valóságát, és melyek mentén nem), másrészt a Mazzini valóságos utazását és eltűnését dokumentáló végső, én-szemponturna elbeszélő magát az egészet az osztrák-magyar expedícióval és Mazzinival együtt újraalkotja, újírja. (Vagyis a fikciós horizontok kettőződéséről van szó.) Igen jellemző e módszerre a következő részlet, amely során az én-szemponturna, az elbeszélés harmadik szintjét képező narrátor a Mazzini által kitalált, majd rekonstruált 19. századi expedíció történetének újraalkotásakor – voltaképpen mellékesen, mintha nem lenne érdekes – megjegyzi: „Beszámolóm mindig ítékezés is az elmúltak felett, mérlegelés, súlyozás, vélekedés és játék a valóság lehetőségeivel. Mert annak a nagysága és a tragikuma, de a nevetségessége is, ami volt, azon mérhető, ami lehetett volna.”⁷

És ehhez természetesen az is hozzátartozik, hogy a narrátor rendelkezésére álló dokumentumok többnézőpontúsága – tehát, hogy ugyanarról az eseményről többen többféleképp tudósítanak – megengedi a fiktív vagy nem fiktív történetek tetszőleges újírását. Ransmayr könyvében az „omnipotens” elbeszélő egyszerre olvassa a Mazzini által felfedezett vagy kitalált expedíciós dokumentumokat, rendezi azokat egymás mellé, és kommentálja tetszőlegesen, miközben önreflexív beszédszólamokat közbeiktatva az értelmét is keresi a történetnek: nem véletlen, hogy egy fejezet valamennyi sarkvidéki felfedezés és kutatás dokumentumából idéz, az ókortól napjainkig.

A jég és a sötétség borzalmai „mindentudó”, fölöttes narrátorának a beszéde folyamatos utalás a jelenre, amely a regényben mindig a múlt rekonstrukciójára adott reflexív szólam, és mint nyelvi aktus, bizonyos értelemben maga is fiktív, ily módon pedig lezáratlan. Amint az utolsó oldalakon olvasható: „Nem fogok semmit befejezni, és semmit sem fogok eltenni láb alól: Tartottam attól, hogy ilyen kimenetele lesz nyomozásomnak? Lassan kezdek berendezkedni anyagom bőségében és banalitásában, értelmezem magamnak a Josef Mazzini eltűnésére vonatkozó tényeket, tényeimet a jégről, mindig másként és újra, és – mint egy bútordarabot – helyreigazítom magam a változatokban.”⁸

Ransmayr kalandregényének olvashatóságát azonban mindeme elbeszélői, poétikai furfangok, filozófiai és irodalomelméleti reflexiók – ma már többnyire közhelyek – a legkevésbé sem teszik terheltté, nehézkessé vagy unalmassá. Ellenkezőleg: különössé válik tőle a regény. Nem lesz szájbarágós, sem didaktikus, és legfőképpen nem nyavalyog: nincs baja a nyelvvel – az önértelmező és az önreferenciális beszédmódok a történetet, vagyis magát a szöveget szolgálják, a nyelv pedig megmarad, ami: beszélt nyelv, használt nyelv. Méghozzá okosan használt nyelv, amely, hogy stílusosak legyünk, a jég hátán is megél.

⁷ *A jég és a sötétség borzalmai*, 208. o.

⁸ *A jég és a sötétség borzalmai*, 251. o. (Kiemelések tőlem: LVP)

József Attila 1945 után írt posztmodern versei

Parti Nagy-átiratok

Kulcsár-Szabó Zoltán a József Attila legszebb öregkori verseinek megírására tett ajánlatot „igazi posztmodern ötlet”-nek nevezi.¹ A *Már nem sajnó*² című kötet abból a játékos feladatból jött létre, hogy a kötetben szereplő költők írják tovább József Attila verseit. Ennek a „mintha élne” viszonynak az alakulásait, az életrajzi én-eket, a fiktív lírai alanyokat, valamint a szövegek retorikai mozgásainak a lezárhatatlan lírai interpretációját hasznosítják a maguk eltérő céljaira a kötetben szereplő szövegek, versek.

Parti Nagy Lajos kötetbeli versét az antológia egyik legösszetettebb, továbbolvasásra leginkább inspiráló szövegének tartom. A *Már nem sajnó* című antológiában a Parti Nagy-vers cím nélkül, pontosabban csillaggal ellátott zárójelbe tett három pont alatt jelent meg. A csillag egy lapalji jegyzetre utal, amely a szöveg eredetéről hivatott tudósítani: „Firkák, keltezetlen töredékek, feltehetően 1960-ból. A notesz Aczél György hagyatékából került elő. Fedőlapja és korábbi sorsa ismeretlen.”

A szöveget Parti Nagy Lajos az egy évvel később, 1995-ben megjelent *Esti kréta* című kötetébe is felvette. A két szöveg több ponton is eltér egymástól, bennünket most a cím és a lábjegyzet érdekel. A kötet 361. oldalától kezdődően olvasható szöveg címe itt már *notesz**, csupa kisbetűvel, csillaggal ellátva. Ennek a megoldásnak azonban ellentmondani látszik a tartalomjegyzékben közölt változat, amely szerint a vers címe *Notesz*, nagy kezdőbetűvel, csillag nélkül. A cím alatt az *Esti kréta*-ban is szerepel a lábjegyzet, kissé átírt formában: „József Attila-firkák, keltezetlen töredékek, feltehetően 1960-ból. A notesz Aczél György hagyatékából került elő. Fedőlapja és korábbi sorsa ismeretlen.” A név betoldására valószínűleg azért volt szükség, mert míg a *Már nem sajnó* kontextusából egyértelműnek tűnt, hogy József Attila szövegeinek továbbírásáról van szó, addig Parti Nagy gyűjteményes kötetéből eltűnt ez a kontextus, a József Attila nevet a Parti Nagy Lajos név foglalta el (hiszen míg az antológia fiktív József Attila-verseskötetként definiálta önmagát, addig az *Esti kréta* Parti Nagy verseskönyveként), s fontosnak tűnt, hogy legalább egy helyen, a címhez fűzött lábjegyzetben, megjelenjen József Attila neve is. Az *Esti kréta* 2000-es, második kiadásában ugyanez a helyzet, viszont a 2003-as *grafitnesz*-ben újabb változtatással szembesül az olvasó. Itt a kötet tartalomjegyzékében ugyan továbbra is a nagy kezdőbetűs cím szerepel, de a szöveg fölött – a grafitnesz verseinek tipográfiai megoldását követve – a *NOTESZ** csupa nagybetűvel (és természetesen csillaggal ellátva) olvasható. Változott a címhez fűzött jegyzet is, itt már, harmadszori módosításként, a következő olvasható: „József Attila öregkori versei. Firkák, keltezetlen töredékek, feltehetően 1960-ból. A notesz Aczél György hagyatékából került elő. Fedőlapja és korábbi sorsa ismeretlen.” A *grafitnesz*-ben közölt lábjegyzet tulajdonképpen az

¹ Kulcsár-Szabó Zoltán: A líra(olvasás) lehetőségei a '90-es években. In: Uő: *Az olvasás lehetőségei*. JAK – Kijárat Kiadó, Budapest, 1997, 128. o.

² Összeállította Zelki János, Balassi Kiadó – Cserépfalvi Kiadó, Budapest, 1994.

eredeti megjelenés kötetének alcímét („József Attila legszebb öregkori versei”) használja fel kiegészítésként az antológiában megjelent lábjegyzethez – egyedül a „legszebb” jelzőt hagyja ki szerényen. Változás viszont, hogy az összes eddigi hellyel ellentétben a lábjegyzet a *gratitnesz*-ben kurzivált.

Ez a rövid, mégis kimerítő filológiai kitérő, ha másra nem is, egyvalamire jó lehet: rámutat arra a Parti Nagy-féle szövegalkító eljárásra (még ha csak egy cím és egy lábjegyzet erejéig is), amely a folytonos átírás és áthelyezés, az „eredet”-et érintő egyszerre tiszteletteljes és tiszteletlen viszonyban érhető tetten. Ezen túl a (...)*, (...), *notesz**, *notesz*, *Notesz*, *NOTESZ** (bármilyen alakban is utaljunk rá) szövege olyan bonyolult, szövevényes játékba kezd a műveltség és a képzelet terepein, amelyben érdemes eltévedni.

Mindez annak a ténynek is köszönhető, hogy a *Notesz* szövege legalább három időszakmenst hoz játékba, egymásra vetítve és eldönthetlenségi relációkba kényszerítve az időszakmensekbe kódolt helyszínvariációkat és identitáslehetőségeket. Az első időszakmens a vers keletkezési ideje, azaz a kilencvenes évek által jelenik meg. Ebben a relációban a *Notesz* szövegét több kontextusban is vizsgálhatjuk: egyrészt onnét szemlélve, hogy miként viszonyul megírásának feltételeihez, azaz József Attila más „öregkori” verseihez, a *Már nem sajnó* antológia többi verséhez. Másodszor az is érdekes lehet, hogy a *Notesz* szövege milyen helyet kényszerít ki magának a kortárs, vagyis a kilencvenes évek irodalmában, lírájában. Harmadszor izgalmas lehet olyan kontextusban is értelmezni a verset, hogy miként viszonyul a Parti Nagy-életmű darabjaihoz, hogyan írja át, értelmezi újra azt. Negyedszer pedig az is tanulságos lehet, hogy a *Notesz* szövege milyen újraírásokon és átírásokon ment keresztül az egyes kötetbeli megjelenések alkalmából.

A második időszakmens a szöveg által felidézett történelmi és individuális idő függvényében válik jelentéssé. A lábjegyzet paratextusként szereplő mondatai arról győzhetik meg az olvasót, hogy a szöveg ebben a vonatkozásban a konkrét időviszonyok egyértelműsítésében érdekelt, hiszen a jegyzet azt állítja, „feltehetően 1960-ból” származik a *notesz*. A vers figyelmes továbbolvasása során azonban olyan, elbizonytalanító tényező jelenik meg, amely kétségbe vonja a paratextus idézett mondatának igazságtartalmát, s ezáltal a lezártnak, konkrétan, valóságosnak hitt időszakmenst egy eldönthetlenségi időreláció kettős játékába vonja be. Ugyanitt érdekes kérdés lehet annak a vizsgálata is, hogy a *Notesz* nyelve és intonációja milyen kapcsolatokat épít ki az ötvenes évek magyar irodalmának szövegeivel.

A harmadik időszakmens József Attila korába és szövegei közé, azaz a harmincas évekbe viszi el az olvasót. Ennek kapcsán nemcsak az a nyelvi viszony válik fontossá, amely József Attila versei és a *notesz* sorai között létesül, hanem az a rétegzett kapcsolatrendszer is, amellyel a *Notesz* a harmincas, negyvenes évek irodalmának más szövegeit is intertextuális játékba vonja.

Vizsgálódásunkat mégsem ezeknek a viszonyoknak az értelmezésével indokolt kezdeni, hanem – a címvariációk kérdésével szinte egyszerre – a szerzői név problematikájával. A fikció világában a szöveg József Attila verseinek állítja magát, a realitásban viszont Parti Nagy Lajos verseként funkcionál. Innét nézve a nyelv problematikája legalább kettős szinten értelmezhető: más értelmezési utakat tesz lehetővé a szöveg József Attila verseiként, megint másokat Parti Nagy opusaként. Ezt a viszonyt tovább bonyolítja az a felismerés, hogy az sem bizonyos, vajon hány szöveggel állunk szemben. Vajon egyetlen szöveg a tárgya az értelmezésnek, vagy több szövegről van szó? A kérdés szintén a szerzői név kettős játékának lehetőségeként vetődik fel: mint Parti Nagy Lajos verse egyetlen versként definiálja magát, olyan szöveggént, amely a *Notesz* címet viseli. Ha viszont komolyan vesszük a szöveg önmagára vonatkozó állítását a *gratitnesz* kötetből, amely szerint az olvasandó szöveg „József Attila öregkori versei”, akkor kiderül, hogy nem egy, hanem több vers vizsgálatunk tárgya. Pontosabban: ugyanaz a szövegfolyam egyetlen Parti Nagy-vers, másfelől nézve, ugyanakkor több József Attila-vers is. Vagyis a szerzői név kettéválása még abban is elbizonytalanít, hogy meghatározzuk, melyik szöveg az igazi ugyanazon két szöveg közül...

A szerzői név törlésjel alá vonása és problematizálása a Parti Nagy-poétika más szövegeiben is megfigyelhető. Legismertebb és leghíresebb ebből a szempontból az eredetileg Sárbogárdi Jolán név alatt a *Jelenkorban* publikált *A test anyala* című kisregény, amely bizonyos változtatásokkal később Parti Nagy neve alatt, de a Sárbogárdi Jolán nevet is fenntartva, szintén *A test anyala* címmel jelent meg a Jelenkor Kiadónál. Ahogyan Sárbogárdi Jolán neve névből a cím szövegévé degradálódott, úgy transzformálódott József Attila neve is az újraközlések alkalmával a paratextus szövegévé. Gondolhatunk azonban más Parti Nagy-szövegekre is, például a *Holnap indul a század csuklógyakorlatra* című versre is, amelyről az alcím a következőt állítja: „– írta Troppauer Hümér –”. A *gratnesz* című Parti Nagy-kötet pedig szinte tobzódik a névcserés versekben: a József Attila által írt *Notesz* mellett az *Ariatikus vers Keés Aranka Máriához* írója a Hizsnyai Zoltán által teremtett fiktív költő, Tsuszó (azaz Tsúszó?) Sándor, *A dublini vegyszeres füzet* az alcím szerint Leopold Bloom édesapjának költeményeit tartalmazza, az *Őszológiai gyakorlatok* mottója pedig így hangzik: „írta Dumpf Endre”. A szerzői név elbizonytalanításának és kitörlésének igénye az egymástól eltérő nyelvek és nyelvjátékok generálásának igényével lép fel. A nevesítés iránya leggyakrabban a dilettáns, „irodalom alatti” regiszterek nyelvi tereit járja be: ezek a versek az ún. magas irodalomból való menekülés szabadulótérületei.

Míg tehát a szerzői névvel folytatott játék esetében a *Notesz* beleillik a Parti Nagy-poétikák egyik jellegzetes szövegalakító eljárásába, addig legalább egy szinten el is különböztethető azoktól. József Attila ugyanis – ellentétben Sárbogárdi Jolánnal, Troppauer Hümérrel, Tsuszó Sándorral, Virágos Mihállyal/Virágh Rudolph-fal vagy Dumpf Endrével – a modern ún. magas irodalom kanonikus alkotója. József Attila nevével nem lehet olyan típusú poétikai játékot úzni, mint az előzőekkel, hiszen bármiféle dilettáns nyelvhasználat hiteltelenné válna. Parti Nagy azonban mesteri húzással egy másik, írásaira, verseire szintén jellemző nyelvkezelési eljáráshoz nyúlt: a fragmentált, rongált, depoetizált nyelv válik a továbbírás lehetőségévé.

Az öregkori József Attila-vers töredékként való inszcenírozása annál is „hitelesebb”, mert nyelvi kapcsolatot teremt a valóságos kései József Attila-versekkel. Az 1937-ben írt József Attila szövegek nagy része, főleg az utolsó versek *Töredékek* vagy *Keltegetlen töredékek* cím alatt kerültek be az összegyűjtött versek közé. A töredékesség, a papírszeletekből összeálló műalkotás képe Parti Nagy Szódalovaglás című kötetének technikáját idézi. Ebben a Parti Nagy-kötetben a nyelv felnyitott struktúrája olyan üres helyeket hagy a szövegben, amely lehetetlenné teszi a versek mögé képzelte egységes én megalkotásának folyamatát, s a szöveg retorikai mozgásaira irányítja a figyelmet. Míg József Attila 1937-ben írt töredékei a szétesett egységes én megtalálásának, az elvesztett identitás újrakonstruálásának kétségbeesett igényével születnek meg, addig a *Szódalovaglás* darabjai olyan szövegek, amelyek az elvesztett egységes identitással megteremtődött multiplikált identitások rhizomatikus szövegkonstrukciói és -játékai. Vagyis a *Szódalovaglás* akár a kései modern József Attila-töredékek posztmodernizálására tett kísérleteként is olvasható. A *Notesz* a töredékesség poétikája felől nézve tehát a *Szódalovaglás* továbbírásaként is felfogható, s fontos, összekötő helyet foglal el Dumpf Endre *Őszológiai gyakorlatok*, vagyis a legutolsó, még íródo Parti Nagy-szöveg felé vezető úton.

A posztmodernizált József Attila-poétika olyan történelemfelfogásból eredeztethető, amely egyrészt a marginalizált nézőpont szerepét hangsúlyozza, másrészt azt a tapasztalatot, hogy bármiféle tudás, így a történelmi is, a nyelv közvetítésével artikulálódik. Ezáltal az egyéni nyelvhasználat válik a történelmi tapasztalat előfeltételévé, s ebben az egyéni nyelvhasználatban megjelenő retorikai-hatalmi fogások a tudás természetére utalnak. A detotalizált történelem a multiplikált, felnyitott identitás tapasztalatából eredeztethető, vagyis a lineáris történetmesélés létjogosultsága kérdőjeleződik meg. A teleologikus, célulvű és okszerű történelemfelfogás helyébe a hatalmi retorikák által manipulált, megszakított történelem képe lép, amelynek feltételezhettsége mindig szövegfüggő. A *Notesz* beszélőjének nyelve is fragmentált, megszakított nyelv, és a szöveg képtelen egyetlen konstrukcióban elhelyezni az egyéni lét

narratíváit. A linearitás megtörése a narratív identitások elkülönülő retorikai játékaire figyelmeztet: a *Notesz*-ben nem lehet pontos képünk sem a helyszínről, sem a korról, de még a beszélő kilétét illetően sem mondhatjuk el, hogy azok József Attila valamiféle önéletrajzát mesélnék el, hiszen hiányzik az életrajzi paktum; szövege azáltal mutat rá értelmezésünk esendőségére, hogy folyton a fiktívhez utasítja a bizonyosság utáni vágy ígézetében olvasókat: a versben felbukkanó „különszoba” akár albróletet is jelenthetne, vagy akár börtönt, fogdát, kórházat. (Az ezzel ellentétes értelmezéseket referenciálisként leplezi le a szöveg. A József Attila név által felidézett életrajzi szerző életrajzának egyirányúsított, lineáris olvasataiban ugyanis a különszoba csakis az elmegyógyintézetben helyezhető el.)

A *Már nem saját* című antológia több darabja szintén az életrajz felől olvassa József Attila „öregkori” szövegeit, hiszen Kántor Péter, Orbán Ottó, Takács Zsuzsa, Somlyó György, Bodor Béla és Gergely Ágnes egy-egy verse a vasút motívumával játszik el. Nádasdy Ádám versében helycsere történik: az analizált József Attila pszichoanalitikusként áll elénk, míg Balla Zsófia két verse pontos helyszínt és időpontot közöl a költő életrajzi helyzetére vonatkozóan: eszerint a *Változó cezúrák* című „József Attila-vers” 1945. november 7-én íródott Barguzinban, míg az *állni, élni* című opusz az Auróra Szeretetotthonban, 1963. március 15-én. Parti Nagy Lajos *Notesz* című verse szintén eljátszik az életrajz lehetőségeivel, hiszen egy lecsúszott, devasztálódott környezetben élő szubjektum jelenik meg a szövegben, viszont ennek a lecsúszásnak csak korlátozott tárgyi és személyi feltételeit ismerhetjük meg, a helyszín nem azonosítható, hiányzik az a centrális életrajzi adat, amely kiterjeszthetné hatalmát a tárgyi és személyi feltételekre. Megjelenik például a versben, hogy „Kocsin hozzák a vacsorát”, de eldönthetetlen, hogy azt az ápolónő hozza-e kórházi kerek kocsin, vagy a pártközpont alkalmazottai a nagy fekete autóval. Megjelenik ugyan a versben a „különszoba”, de eldönthetetlen, hogy kórház, szanatórium, börtön különszobájáról van-e szó, vagy pedig egy lakásról. Kiderül, hogy „Nyikorgó kocsikán Csöre / be-betolja a vacsorát”, de már a következő bejegyzésben az olvasható, hogy „s remegős tejbedarát hoz lópörkölttel az Asszony”, és eldönthetetlen, hogy Csöre a feleség szerepét játssza-e a szövegben vagy sem. A devasztált környezet és a félrecsúszott magánélet ellenére folyton feltűnnek a hivatalos hatalom jelenlétére, sőt kitüntetett figyelmére utaló nyomok: A. Gyuri a *Notesz* birtokosának állított Aczél György jelenlétére utalhat. A versben megjelenik doktor Rámpai, például a következő kontextusban: „Azt mondta doktor Rámpai, / (...) nem fog velem ordítani.” Ez az adat esetleg arra utalhat, hogy a doktor nemcsak mint József Attila orvosa jelenik meg, hanem mint a hatalom képviselője, s az „ordítás” annak szólhat, hogy a költő nem fér be a hivatalos pártideológiába, bár az idomítás szintjén próbálkoznak vele. Ezek szerint a *Notesz* afféle ellenversként íródik/íródott a párt által elvárt hivatalos propagandaversek helyett, azok ellenében. Két pozíciót figyelhetünk meg tehát: az egyik az ún. hamleti pozíció, az önmagát örültnek mutató, az értelmes cselekvéstől megfosztott értelmiségi pozíciója, a másik a kortárs pozíciója, amely Petri György alakjában és műveiben manifesztálódik. Az ellenszegülés és annak képtelensége között feszülő kilátástalan helyzet tágabb kontextusba helyezi a *Notesz* beszélőjét. Az elemi szabadságától megfosztott, a vegetatív létezésért is megküzdeni kénytelen kortalan és időtlen ember jelenik meg a szöveg maszkjaiban.

A kilencvenes évek irodalmában a *Notesz* éppen ezzel az attitűddel foglal el fontos helyet: posztmodern nyelven és nézőpontból írja meg a huszadik századi diktatúra viszonyait. Innét tekintve egyrészt Nádas Péter *Emlékiratok könyve*, másrészt Esterházy Péter *Termelési regény* és *Függő*, harmadrészt Garaczi László *Egy lemur vallomása* és *Pompásan buszozunk!* című regényeire, negyedrészt Petri György verseire gondolhatunk. (Viszont míg Petri költészete egyértelmű politikai kinyilatkoztatásokat is tartalmaz, addig a *Notesz* tartózkodik ettől.) A diktatúra ezekben a szövegekben is nyelvként jelenik meg, nem témaként: bizonyos értelemben háttérként jelentkezik, viszont minden viszony, jellem és világszemlélet ennek a diktatúranyelvnek az anyagában manifesztálódik. Parti Nagy Lajos prózában megírta a *Notesz*

párját is: a *Hősöm tere* című regény nem egy készen álló, hanem egy készülőfélben lévő és jobboldali diktatúra nyelveként jelenik meg. A galambok által létrehozott diktatúra világa éppúgy a nyelv természetének megváltoztatásával jár együtt, mint a baloldali diktatúra nyelve. De míg a *Hősöm tere* az átszabásnak alávetett, dinamizált nyelv folyamatait írja le (és sejtethető, a kijózanodás még csak ezután következik), addig a *Notesz*-ben az átszabás utáni reménytelen nyelvvél szembesülünk.

A második időszakmens által felidézett történelmi és individuális idő az ötvenes évek világa. Bár a *Notesz* paratextusában szerepel az egyértelműsítés lehetőségét megkönnyítő évszám (1960), ezen a ponton érdemes kifejezni a tanulmány elején említett eldönthetlenségi reláció természetét. Már a paratextus is úgy fogalmaz, hogy „feltehetően 1960-ból” származik a József Attila-kézirat, azaz ettől a konkrét időponttól korábban és később is készülhetett. A szövegben azonban még egy konkrét időpont szerepel: „mikor az ember ül és ötvenöt lesz”. Az idézett mondat kétféleképpen értelmezhető: először is úgy, hogy amikor az ember ül, és ötvenöt éves lesz, másodszor pedig úgy, hogy amikor az ember ül, és 1955 lesz. Ha az első értelmezést fogadjuk el, akkor a kézirat valóban 1960-ban készülhetett, ez a szerző, József Attila életrajzi adataiból könnyen kiszámítható (hiszen az 1905-ben született költő 1960-ban lett volna ötvenöt éves). Ha viszont a második értelmezés mellett tesszük le a voksunkat, akkor egyértelműen 1955-ről van szó. Az eldönthetlenségi játék azonban sokkal élesebb kérdést vet fel, mint pusztán két évszám összeütközését. Ez a két évszám ugyanis pontosan a magyar történelem egyik legfelemelőbb és legtragikusabb eseményét, az 1956-os magyar forradalmat öleli körül. Egy világ változott meg 1956-tal, és a szövegben kétségbeesetten semmi utalás sincs erre az évszámra. Véleményem szerint ez a *Notesz* egyik nagy titka: 1956 teljes hiánya, a forradalom eltűnése, eltüntetése. Hiszen mindkét értelmezés eljátszhatott volna ezzel az évszámmal. Az 1960-ban íródott modellben a forradalom valós ténye jelenhetett volna meg utalásszerűen, míg 1955 mátrixában a vátesz, a próféta szövege nyithatott volna eltérő értelmezéseket. A kései József Attila azonban néma maradt, egyetlen árulkodó nyomot sem hagyott a forradalommal kapcsolatos véleményéről (ellentétben 1937-es *Hazám* című versével, ahol megsejtette az ország jövőjét: „hogya mi ne legyünk német gyarmat”).

A prófétikus, váteszi hang hiánya még inkább jelentésszerű a *Notesz*-ben, ha az 1950-es évek lírájának uralkodó szólamára gondolunk. A kritikátlan Petőfi-kultusz azt jelentette, hogy a 19. századi líra kérdéseit problémátlanul importálták a 20. századba, s a szabadságra vonatkozó romantikus-utópisztikus forradalmi elképzeléseket a proletárdiktatúra jóslataként értelmezték. Az egyirányúsított interpretációs horizontban nemcsak Petőfi lírai teljesítményének értékelése és értelmezése torzult, hanem az államilag támogatott kortárs líra is, amelynek aktuálpolitikai realizmusa a kritikátlan dicsőítésen és a vezérkultuszon alapult. A csasztuskák nyelve mellett az esztétikailag igényesebb költészet az asztalfiókba szorult, megjelenésre nem is számíthatott: Parti Nagy Lajos kései József Attila-verse a korszak logikájából következően is csak egy notesz lapjain foglalhatott helyet, a megjelenés leghalványabb reménye nélkül. Ebből a szempontból a korszak egyik legnagyobb lírai teljesítményére is utalhatunk: Illyés Gyula *Egy mondat a zsarnokságról* című versére, amelynek a *Notesz* – tudatosan vagy sem – mindenképpen a párverse. Míg az *Egy mondat a zsarnokságról* explicit módon fejt ki a zsarnokság logikáját, addig a *Notesz* implicit módon, látenszen tartalmazza a diktatúra viszonyait. Míg Illyés Gyula verse egyetlen, lendületes körmondat, lineáris, zenéi nyelvtárgy, amely a téma irtózatossága ellenére/ellenében is problémátlanul rímelteti sorvégeit, működteti a klasszikus retorikát, addig a József Attila kései verseként előttünk álló nyelvtárgy tele van megakadásokkal, megszakításokkal, szinte vergődik a nyelv, amelynek szünetei elnyelik a szöveget. Ez a megszakított, fragmentált, grammatikailag helytelen, többértelmű, hibás nyelv „ugyanannak” a kornak a szövege ugyanarról: Parti Nagy Lajos verse látványosan szituálja újra a harmincas évek Illyés Gyula – József Attila ellentétét.

Tulajdonképpen ebből az olvasói tapasztalatból értelmezhető aztán újra a fentebb em-

lített probléma, a *Notesz* titka, vagyis az 1956 elmesélése irányában tanúsított ellenszegülés. A verset, mint már említettem, át- meg átszövik, megszakítják és feldarabolják a különféle interpunkciók. Az első változat már azzal is az írásjelek értelmezésének szükségességére és döntő jelentőségére hívja fel a figyelmet, hogy a vers címül is betű nélküli jelölősort állít: két zárójel közé szorított három pontot, csillaggal ellátva: (...)*. A notesz bejegyzéseit szintén csillagokkal választja el a szerző, miközben az egyes verseket/strófákat, illetve a sorokon belül egyes szavakat gondolatjelek sora választja el egymástól. Ezt az elszakító funkciót – amely során a nyelv természetessége kérdőjeleződik meg, és a reflexivitásra, valamint a szöveg retorikai mozgásaira helyeződik a hangsúly – gyakran pontok tömege, illetve zárójelbe tett három pontok sorozata látja el. Ha a szöveg három változatát, az 1994-ben megjelent *Már nem sajnog* antológiában szereplő (...)*-t, az 1995-ös *Esti krétában* közölt *notesz**-t és a 2003-ban, a *graffit-nesz*-ben látható *NOTESZ** című változatot összehasonlítjuk, egyenesen megdöbbenő, hogy csak az interpunkcióknak mekkora figyelemben volt részük, hogy mind a három változat döntő módon tér el az interpunkciók felhasználásának tekintetében! Míg az első változatban kipontozott és kigondolatjelezett sorok is találhatók, addig az *Esti krétában* minden kipontozott részt gondolatjelek váltottak fel (kivéve a hárompontos megoldást), a *graffitnesz*-ben pedig az összes gondolatjel eltűnt az újírás során, mindenhol kipontozott részek váltották fel. De vajon honnét ez a megkülönböztetett figyelem az interpunkciók irányába egy olyan szövegben, amelyben ezeknek a jeleknek a használata – finoman szólva – nem *A magyar helyesírás szabályai* szerint alakul?

Az interpunkciók által elfoglalt szövegrészek értelmezhetők olyan üres helyekként, ahol az olvasói szabadság nyilvánulhat meg, mert előhívhatja az olvasói kreativitás és együttalkotás lehetőségét. Az olvasó által helyettesíthető üres részek ezáltal a nyitott mű sajátos képletét valósítják meg: a szöveg olyan mátrixként kezd el működni, amely minden olvasás során más alakot ölt, hiszen a pontok és gondolatjelek terébe helyettesített szavak sosem képesek teljes mértékig megismételni egymást.

Másrészt azonban a gondolatjelek és üres pontok nemcsak az olvasói szabadság és kreativitás üres helyeként értelmezhetők, hanem a szöveg sebeiként is. Az üres pontok az ismert wittgensteini kijelentést értelmezik: „amiről nem lehet beszélni, arról hallgatni kell” – de ennek a hallgatásnak nem a filozófiai, hanem az ideológiai rettetetére utalnak. Amiről nem lehet beszélni, az az ötvenes években másként vetődik fel, mint Wittgenstein számára. A *Notesz* üres helyei innét nézve a szöveg elvakart, kivakart sebeiként jelennek meg: egyrészt olvashatóak a belső cenzúrának kitett alkotó szenvedéstörténeteként, másrészt a diktatúra katonái által utólag ütött sebeként is. A szöveg üres helyei a diktatúra kétféle magyarázatát közvetítik: már eleve szerzői szándékként is olvashatók, de utólagos törlésként, egy idegen kéz munkájaként is olvastatják magukat, s ezáltal felvetik a kollektív műalkotás lehetőségét is. Egy olyan műalkotását, egy olyan szövegét, amelyben a cenzor a társalkotó szerepében tűnik fel. Vagyis a *Notesz* az egész korszakot, az ötvenes évek egész irodalmát olvassa: a korszak minden műve a láthatatlan vagy nagyon is látható cenzori kezek kollektív szövegeiként tűnik fel.

Innét értelmezve újra a *Notesz* titkát, 1956 talán éppen ezekben a szövegekben található, a kipontozott részek, a gondolatjelek, a zárójelbe szorított három pont helyén. Talán a szöveg negatív kópiája, a szöveg kivakart vérfoltja 1956. A szövegromlás ideológiai feltételei egy korszak szövegalkotási módjainak anomáliáira utalnak vissza, s a szöveg üres helyei így olyan palimpszesztusokká válnak, amelyek írásjelek háborújaként értelmezhetőek. A gondolatjelek, zárójel és pontok sorozatai betűk tömegével bánnak el, a papír fehérjébe fúródva szavak tömegét végzik ki megállíthatatlanul. Az üres helyek öncélú – az ideológiai tiltásra jelként felhívó – játékára a legnagyszerűbb példát a *Notesz* utolsó negyedében olvashatjuk:

„felcsap a rongypuha árnyék, szétmálló szövedékem,
s mintha (...) kicsiny gyerekének merne vasárnap, a kondér
legsűrűjéből méri ki nekem ilyenkor a kosztot.”

Az idézett sorok hexameterei között rejtőző kihagyott hely ebben az esetben interpretatív funkciót tölt be: az üres rész nélkül is helyes grammatikailag a mondat, ráadásul ha az üres részt kitölténé az olvasói aktivitás, illetve ha a – külső vagy belső – cenzúra munkájára következtethetnénk belőle, s feltételeznénk egy kitörölt szövegrészt, akkor a hexametert rontaná el a pontok helyébe képzelt fragmentum. Sajnos az idézett üres hely csak a *Notesz* első változatában szerepel, az *Esti krétában* és a *grafitmesz*-ben már hiányzik a szövegből.

Az ötvenes évek nyelvi regiszterei úgy intonálják a szöveget, hogy bár csak egy-egy szó jut át az ideológiai szűrő rácán, ezek az „őrálló” szavak mégis kiterjesztik jelentésadói potenciáljukat az ideológiailag semleges textus más részeire. Ilyen jellemző szavak közé tartozik az „elvtárs”, „elvtársnő”, „kommunista”, az „ötujjú, sírós csillagom” kifejezés, a „bambi”, a „Zsdanov allé”, a „népünk tavasza” kifejezés, a „szelíd, szürke Podjeda”. Az „és nem kell többet villanyozni sem, / önnön (meszemmel?) engem óv az állam, / hogy kérgét el ne rághjam” strofában a „meszemmel” kifejezés nemcsak „a fára védőburokként felkent mész”-ként olvastatja önmagát, de az MSZMP védőpajzsként feltűnő nevét is beleírja a szövegbe.

De a diktatúra nemcsak történelemként, hanem a negatív utópia szövegeként, intertextuális játékként is tetten érhető a *Notesz*-ben. Parti Nagy Lajos József Attila-versét átszövik azok a szövegrészletek, amelyekben az állati lét jelenik meg, sőt gyakran az emberi szereplők – maga a lírai alany is – az állat maszkjában lépnek színre:

„A szelíd, szürke Podjedából
az én – – – – –
kihízott disznószele bámul”.

A „disznó” tűnik fel legtöbbször a szövegben (a szalonna, a töpörtyű, a korpaevés), de vele együtt további állatok szőnek motivikus hálót, mint a szamár, a nyúl, a sáska, a moly. George Orwell *Állatfarmjának* világa jelenik meg együttolvasási lehetőségként, bár a *Notesz* szövege nem alakít ki hierarchikus viszonyokat, hanem valóság és fikció szövetszerű posztmodern lehetőséget kínál fel értelmezési keretként, olyan lírai történetként, fiktív dokumentumként, amelyben a politikai, etikai, történelmi és filozófiai dimenziók is jelen vannak a szöveg értelemadó mozgásaiban. A versben tehát a múlt felidézhetősége egy jövőre apelláló negatív utópia világával keveredik, vagyis egymásra montírozza és egymást értelmező szövegekként egymás felé irányítja a két időbeli mozgás struktúráját.

Ezek a kitágított történelemértelmező mozzanatok a szöveg harmadik időszegmense által tágulnak tovább, hiszen az ötvenes évek fiktív költője, József Attila ebben a játékban valóságos életrajzi személyként tűnik fel saját, fiktív életrajzában és saját, fiktív szövegében. Ráadásul ez a fiktív életrajz és szöveg úgy értelmezi a valóságosnak állított életrajzokat és szövegeket, hogy maga is tartalmazza azokat, vagyis önértelmező mozzanatokként kezeli.

A *Notesz* úgy írja tovább a József Attila-életmű egyes darabjait, hogy azok más kontextusba kerülve mintegy felnyílnak egy fiktív jövő újraírása által: úgy tűnik, a kései, posztmodern József Attila egész életművét átírja egy új tapasztalat, az ötvenes években megtapasztalt diktatúra és a kilencvenes években elsajátított posztmodern szövegalakítás által.

Az „Eredj, te rügy! Ribanc legyél, ne légy csecs! / Eredj virág! Szalonna légy, ne mécses!” sorkezdő szavak a proletárversek agitprop intonációjára utalnak, ezt írják felül az (ön)íronia és némely esetben a kereszténység motívumai. Ráadásul a proletárköltő József Attila helyett a proletárdiktatúra áldozataként a krisztusi mártíromságra kényszerülő költő képe áll elénk – mintha az ötvenes években kortárs Pilinszky János verseiből lépne elő.

A „tövit töröm s a gallya jut” osztályharcos intonációját az 1929-ben íródott *Favágó* című versből a *Notesz* „Roszog, törik, ha kaparom, / csak áll és fáj és nem csorog”-ként írja át. A mozgás mindkét versben közös motívuma alakul át: a *Favágó* üteme és lendülete a *Notesz*-ben a kaparásban, az önmaga ellen fordított erőtlenség mozgásában hal el.

A verset átszövő disznómotívumok az *Eszmélet* című vers sorai által vetítődnek a század

ötvenes éveire. Az 1934-ből származó „Láttam a boldogságot én, / lágy volt, szőke és másfél mázsza” az orwelli disztópián át vetül rá az ötvenes évek Pobjedából kibámuló disznószemére, a kommunista elit önelégült, tökéletesnek állított, brutális diktatúrájára a *Notesz*-ben.

A hatodik töredék (az első változatban az ötödik) az anyaverek megszólalásmódját írja tovább:

„Úgy élek itt e jó különszobába
(hány éve annak?!),
mint akit itt vett ki a bába,
és itt rakott hűlő, meleg hasára
szép, véres édesanyámnak.”

A „Gondom, hogy jó legyek” mondat éppúgy a gyermeklét József Attila-i tematikájára utal, mint a bonyolultabb értelmezést lehetővé tevő „Töporptyűt esz töporptyű (már) megértem / szépen... belülről” kijelentés is. Ez utóbbi a „töporptyű” poliszémiáját tágítja létélménnyé: a „töporptyű” lehet a disznó feldolgozott zsírából készített étel éppúgy, mint a kisgyerek, de a szó töve felidézi a „töporódott” idős embert is. Az éhezés József Attila-i képe itt az önmagát emésztő, önmagát megevő, a lelki kannibalizmust lírává olvasztó alanyban konkretizálódhat.

A *Notesz* felidézi a *Születésnapomra* tiszta rímeit is:

„mint a folyam,
ne tanfolyam!
legyen olyan...

ne aktatáska!
bő — — —
de sás, ne sáska!”

Az „Esténként molyból és gyapjúból van a testem” kezdetű szövegrész József Attila hexameterait írja a szövegbe, míg a *Notesz* töredékessége az 1937-ben írt József Attila-töredékek továbbírásaként olvastatja magát, az egész kései alkotói módszeren eluralkodó nyelvhasználatként.

A *Notesz* szövege azonban nemcsak József Attilát, hanem a harmincas évek irodalmát is olvassa. A „(kis) nénikék a sírokat, / - mint a moslék, elsírogat” című töredék rímei például az „erdőt, füttös gyümölcsöst, szöllőt és sírokat, / a sírok közt anyókat, ki halkan sírogat” legendás sorait írják át Radnóti Miklós *Nem tudhatom...* című verséből.

Legizgalmasabb mégis a *Notesz* szövegében felbukkanó Csöre, aki egyrészt a fikció kettős zárójelébe teszi a *Notesz* szövegét, másrészt eldönthetlenségi relációkba sodorja. A fikció kettős zárójele onnét eredeztethető, hogy a fiktív, ötvenes éveiben járó József Attila egy szöveglénnyel, pontosabban egy szöveglánnyal kerül kapcsolatba, s válik az életének kiegészítőjévé (ráadásul a szövegCsöre éppúgy meghal a regény végén, mint a reális József Attila 1937-ben, találkozásuk ezek szerint kétszeresen is fiktív). A fikció igazolójává tehát egy másik jellegű fikcióból érkező szöveglény válik. Mindez akkor fordul át a reálisba, ha feltételezzük, hogy a Csöreként megnevezett személy Móricz Zsigmond *Árvácska* című regényének ihletője, Littkey Erzsébet. A *Notesz* szövege ezen a ponton azonban a fiktív reális eldönthetlenségi relációiba bonyolódik, hiszen nem derül ki, hogy milyen viszonyba került a két személy. Lehet József Attila ápolója, de akár felesége is, vagy akár egy elvtársnő a költő látogatói közül:

„szegény Csöre
(...)
mint pöfögő zsuzsivonat
falucska állomásán,
széles farával betolat,

húzza a kásám.”

Vagy egy másik helyen:

„Nyikorgó kocsikán Csöre
be-betolja a vacsorát”.

Csöre a József Attila-i sors regényszereplőjévé vált az *Árvácska* értelmezéseiben, az árvaság, a nyomor, a kiszolgáltatottság és az éhezés területein talált egymásra a költő és a regény szereplője. Egymás párijai ők a *Notesz*-ben, miközben Csöre az ételt és életet adó mama szerepében tűnik fel (intertextuális viszonyt létesítve a József Attila-szövegekkel): „Nyikorgó kosárral ölében, / ment a padlásra, ment serényen.”

A verstörésekben szereplő Csöre azonban lehet más Csöre is, nem bizonyosan azonosítható Móricz Zsigmond regényének főszereplőjével: mindez (a név) irodalmi interpretáción edződött logikánk természetét leplezi le.

A *Notesz* történelemfelfogása a lírai historiográfiai metafikció ismeretelméleti kérdéseit mentén való olvasás lehetőségét is felkínálja: a múlt felidézhetősége, illetve a felidézhetőség nyelvi feltételeinek belátásából következő műfajproblémák a tapasztalat megkonstruálhatóságának, a reprezentációnak a problémáit vetik fel. Hites Sándor hívja fel a figyelmet arra, hogy „a történelmi regény posztmodern innovációiban elkülöníthető kétirányú érdeklődés mind a feljegyzés, az emlékezet tartalmát, mind a történelmi megjelenítés konvencióit, formáit revízió alá veszi. Egyfelől a történelem mibenlétének és megértésének kérdéseit viszi közvetlenül színre, másfelől alternatív történelmi víziókat jelenít meg. Ez utóbbiak elsősorban a történetírás nyugati formáiból kizárt csoportok képviselőit kívánják elvégezni, illetve a fantasztikum bevonásával a megvalósulatlan politikai lehetőségeket beváltani, a »vesztesek történetét« megírni. A műfaj angolszász újraírása tehát nem pusztán a ténytudásnak hitt képzeletbeliségére mutatott rá, hanem politizálta is a történelem és a fikció viszonyát.”³

Parti Nagy szövege az írás és a történelem, az identitás és a szöveg kapcsolataiból olyan többszörösen rontott szöveget hozott létre, amelynek eldönthetlenségi relációi legalább három korszak tudását forgatják fel, s teszik védtelenné. Az a gesztus, amellyel Aczél György nem pusztította el a szöveget, József Attila noteszét, azt a vélekedést erősíti, hogy minden korszak és egyén létébe, mint ahogy a szövegekbe is, bele van kódolva az önmaguk ellen való cselekvés. De akkor honnan, mely pozícióból tűnik védhetőnek bármiféle értelmezés? Nem inkább olyan verzióit kell létrehozunk a tudásnak, amely önnön létünk feltételeire tör? De akkor hol lesz az a hely, ahol úgy ismerik el igazságainkat, mint kételkedést abban a lehetőségben, hogy egyáltalán valami állítható?

³ Hites Sándor: A történelem és a metafikció az angolszász regényirodalom közelmúltjában. *Forrás*, 2002/6, 96. o.

CODA

CODA

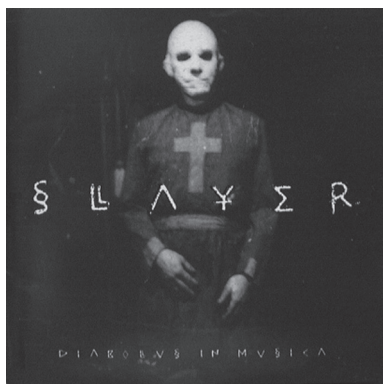
Tomás Araya

ARAYA, Tomás (1961. június 6., Valparaiso, Chile) amerikai költő, énekes, basszusgitáros, a → *Slayer* művészeti csoport tagja, az → *SMA* (Sex.Murder.Art) kulturális érdekvédelmi egyesület alapítója. A chilei származású Araya családjával 1965-ben települt át az Egyesült Államokba, a Los Angeles szomszédságában lévő Southgate-be. A család bevándorlásának korábban hangoztatott politikai okai valójában megélhetési gondokat takartak.omásnak négy nővére és két bátyja van. Orvosi pályára készült, kórházi munkát vállalt, de 1982-ben a Slayerhez való csatlakozása után ezen ambíciót kénytelen feladni. Később autodidakta módon pszichológiai, pszichiátriai tanulmányokat folytat. Ellentmondásos személyiség: erősen vallásos, fegyvergyűjtő, költeményei erős indulatokat váltottak ki az egyházak, a liberálisok és különféle amerikai érdekvédelmi csoportosulások részéről: sátánistának, nácinak bélyegezték. Leghíresebb/leghírhedtebb művei amerikai sorozatgyilkosok történeteit dolgozzák fel: Jeffrey Dahmer alakja a 213-ben, Ed Gein a *Dead Skin Mask*-ben tűnik fel.

Jelenleg Texas állam Buffalo városa melletti farmján él. Nős, két gyermek (egy lány és egy fiú) apja. Az év nagy részét, a Slayer tagjaként, az egész világot behálózó előadókörúton tölti. [Magyarországon ezeddig ötször járt a költő, 1994-ben, 1998-ban, 2002-ben, 2003-ban és 2005-ben. – a ford. megjegyzése]

Művészeti pályafutását 13 éves korában kezdi, mikor egyik bátyjával, John-nal zenélni kezdenek. Mivel John Araya gitározik,omásnak a basszista szerep jut. John később → Jeffrey Hanneman testvérével, Joey-val megalakítja a *Bloodcum* zenekart. A thrash metal formációnak egyetlen nagylemeze jelent meg 1988-ban *Death By A Clothes Hanger* címmel. John a Slayer gitár- és basszusgitár technikusa lesz.omás egy zenekarban megismerkedik → Kerry Kinggel, majd kiválásuk után Jeffrey Hanneman invitálására, → Dave Lombardo közreműködésével, 1982-ben a los angelesi Huntington Beachben megalakítják az egyik legnagyobb hatású kortárs amerikai zenei-művészeti csoportot Slayer néven.

Angol nyelven verselő költő. Költeményeire, vagy ha úgy tetszik, szövegeire, erős hatást gyakoroltak a 20. századi pop kultúra dalszöveg-struktúrái, melyeket igen meggyőzően hasznosít versszerkesztésében. Eme sajátosság nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy zenei kísérettel lássák el költeményeit. A dallá átlényegülő versek megzenésítői a híres komponista-dalszerző páros: Jeff Hanneman és Kerry King. A Slayer által megzenésített költeményekből – publikációs irodáján keresztül: SS810 Music – huszonnégyet jegyez Araya, ebből tizenhárom teljesen önálló szerzemény, a többi társszerzővel készült. Ezek a dalok kivétel nélkül a Slayer munkásságának leghíresebb darabjai között találhatók: *South of Heaven*, *Silent Scream*, *Mandatory Snicide* (1988-ból), *Blood Red*, *Expandable Youth*, *Dead Skin Mask*, *Seasons In the Abyss* (az 1990-es albumról), *Killing Fields*, *Sex.Murder.Art.*, *Serenity In Murder*, *213* (az 1994-es albumról), *Gemini* (1996-ból), *Desire* (1998-ból). Ez utóbbi, bár a perverzciók és a gyilkosságok megjelenítése terén

korábban főleg Hanneman jeleskedett, midenképp említésre méltó. Ha a kierkegaardi zenei érzékiség, erotika pozitív oldala a Don Juan, akkor a *Desire* az érme másik oldala. Esetleg a *Dead Skin Mask* és a 213 említhető még. De e két verszetet más okokból is többször előkerült megírásuk óta. A *Dead Skin Mask* Ed Gein alakját eleveníti fel, sajátos nézőpontból. A hulladaraboló és -rabló Gein mindenféle használati tárgyakat készített áldozatai testéből (bőrszék és koponyaszemetes, mellbimbókkal díszített öv, étkezéslet csontokból). A vers szürreális képeiben az elmebeteg valóságképzete deformálódik, himnikus, *danse macabre* jellegű ritmizálás keretében a zenei és a szövegi rész hullámzó dinamikája a ketős látást erősíti.

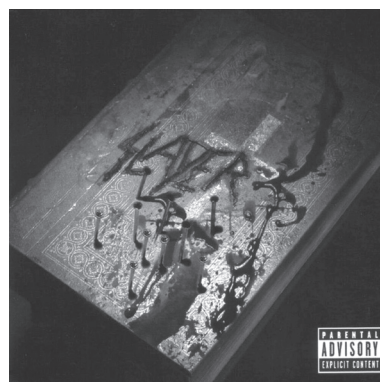
Dance with the dead in my dream
Listen to their hallowed screams
The dead have taken my soul
Temptation's lost all controll

A 213 címet viselő szám, Jeffrey Dahmer cellájának volt a száma. A gyilkos 1960 és 1994 között tizenhét embert gyilkolt meg, áldozatait feldarabolta és elfogyasztotta, illetve szexuális rituálékhoz használta. A hipnotikus zenei aláfestéssel bíró szám záró szövegrészére érdemes egy pillantást vetni, itt Araya a versnyelv redundanciára és törésekre épülő jellegét játsza ki, és ezzel a jelentést is jelentősen módosítja. Az egyes szám első személyben megszólaló alany végig reflektál embertelen lelki beállítottságára, amelyet a vággyal kapcsol össze. A zárósorok:

Here I stand
Above all that's been true
How I love
How I love to kill you

a „Mennyire szeretlek” és a „Mennyire szeretnék megölni” grammatikai szerkezetének hasonlóságával operálnak.

Művei: Tomás Araya hangját és szövegeit a következő albumokon hallhatjuk: A Slayer tagjaként: *Metal Massacre III. (Aggressive Perfector)* (Metal Blade, 1983), *Show No Mercy* (Metal Blade, 1983), *Haunting The Chapel* (Metal Blade, EP 1984) *Hell Awaits* (Metal Blade, 1985), *Live Undead* (Metal Blade, live 1985), *Reign In Blood* (Def Jam, 1986), *South of Heaven* (Def Jam, 1988), *Postmortem* (Warner, 1990), *Seasons In The Abyss*

(Def Jam, 1990), *Seasons In The Abyss* (Def Jam, single 1991), *Decade of Aggression* (American, live 1991), *Divine Intervention* (American, 1994), *Serenity In Murder* (American, maxi 1995), *Undisputed Attitude* (American, 1996), *Diabolus In Musica* (American, 1998), *God Hates Us All* (American, 2001), *Soundtrack to the Apocalypse* (American, box 2003); Video: *Live Intrusion* (Warner, 1995); DVD: *War at the Warfield* (Universal, 2003), *Still Reigning* (American, 2004); Vendégszereplés, filmzenealbumok, válogatásalbumok: *Less Than Zero (In-A-Gadda-Da-Vida)*, 1987), Alice In Chains: *Dirt (Iron Gland)*, 1992), *Judgement Night (Disorder feat. Ice-T)*, 1993), *Spawn: The Album (No Remorse [I Wanna Die] feat. Atari Teenage Riot)*, 1997/1999), The OZZ Fest (*Angel Of Death*, 1997), *Child's Play 4: The Bride of Chucky (Human Disease)*, 1999), WCW Mayhem: *The Music (Here Comes The Pain)*, 1999), *Dracula 2000 (Bloodline)*, 2000), Soulfly: *Primitive (Terrorist)*, 2000), *Nativity In Black II. (Hand of Doom)*, 2000).

Irodalom: Jerome Bernshaw, „Araya's Serial Killers” in *Psychologystic Reviews* 2000/13., 97-103. Katie Forsythe, „How many people you can kill?” in *Gender Literary News* 1999/4., 56-67. Duncan McPharson, „The Art of War. Subcultural Changes” in *Communication Line* 2002/1., 110-122. Guiseppa Adenin, „Assassino e poesia” in ed. Gilberto Timin, *Mata o Muere* Torino, Lynée, 2003, 34-45. Franca Guanine, „Guerre d'Art Moderne. Poésie d'Tómas Araya” in ed. Pierre Bourdieu *Science, art et réflexivité* Paris, Éditions Raison, 1999, 237-252. [Magyar nyelven: Rácz I. Péter, „Ördögi muzsika”, *Déli Felhő* 2.évf., 1998/3., 94-97.]

Forrás: *The New Biographies of the North American Contemporary Authors and Musicians 1975-2000*, ed. in chief: James M. Culler, Chicago, World Book Inc., 2005 [2004].

Fordította Rácz I. Péter

Szerzőink 2005-ben megjelent kötetei

Ardamica Zorán: *beterotextualitás*. NAP Kiadó, Dunaszerdahely.
Barta András – návtI scávoK.rD: *A vidéki fiatalok Budapesten*. 2. kiadás. Alexandra Kiadó, Pécs.
Bánki Éva: *Aranybímzés (Egy Gellért-legenda)*. Magvető, Budapest.
Győrei Zsolt – Schlachtovszky Csaba: *A passzív apaszív. Öt eredeti színmű*. Budapest, József Attila Kör – L'Harmattan Kiadó /JAK-füzetek 141./
Győrei Zsolt: *Heliai Jenő drámai életműve*. Budapest, L'Harmattan.
Halmi Tamás: *Amsterdam blue* (Versek, prózák). Budapest, József Attila Kör – L'Harmattan Kiadó /JAK-füzetek 136./
Havasi Attila: *Manócska meghal vagy a lét csodás sokfélesége*. Pécs, Alexandra Kiadó.
Sz. Molnár Szilvia: *Bevetés a kortárs magyar irodalomba*. Budapest, Hatágú Síp Alapítvány /A könyves szakképzés füzetek 6./
Mócsai Gergely: *Eleig*. Budapest, Ráció Kiadó.
H. Nagy Péter: *Féregjáratok*. Dunaszerdahely, NAP Kiadó /Kaleidoszkóp könyvek 1./
Németh Zoltán: *A haláljáték leküzdhetetlen vágya*. Pozsony, Kalligram.
Németh Zoltán: *A bevezethetetlen feladat. Bevezetés a „szlovákiai magyar” irodalom olvasásába*. Dunaszerdahely, NAP Kiadó /Kaleidoszkóp könyvek 2./
Orbán János Dénes: *legszebb versei*. Pozsony, AB-ART.
Pál Dániel Levente: *Sortűz a körkörös éjszakára*. Pomáz, Kráter.
Pollágh Péter: *Fogalom*. Budapest, József Attila Kör – L'Harmattan Kiadó /JAK-füzetek 135./
L. Simon László: *Hidak a Dunán* (Esszék, tanulmányok). Budapest, Ráció Kiadó.
Szálinger Balázs: *A sík*. Budapest, Ulpius-ház.

Szerzőink 2006-ban megjelent kötetei

H. Nagy Péter: *Paraziták*. Dunaszerdahely, NAP Kiadó /Kaleidoszkóp könyvek 5./
Kisantal Tamás: *„...egy tömegmészárlásról mi értelmes dolgot lehetne elmondani?” Az ábrázolásmód mint történelemkonceptió a holokauszt-irodalomban*. University of Jyväskylä.
Rácz I. Péter: *Bizonyos értelemben* (kritikák). Dunaszerdahely, NAP Kiadó.
Tatár Sándor: *A végesség kesernyés / Endlichkeit mit bitterem Trost* (versek magyar eredetiben és német fordításban) Leipzig, Engelsdorfer Verlag.
Tatár Sándor: *Requiem* (versek). Pozsony, Kalligram.

Előkészületben

Udvartatlan szerelem. Válogatás a középkori obszcén költészetből (Szerk.: Bánki Éva és Szigeti Csaba, grafika: Gyulai Líviusz). Kiadja a prae.hu kft.

A Prae 2006-os számai kedvezményesen megrendelhetők a szerkesztőségben, illetve e-mailben (prae@chello.hu) 3000 forintért, s ezen összeggel a postaköltség is fedezve van. Korábbi számok korlátozott mennyiségben, teljes áron, ugyancsak megrendelhetők, mint fent.

Eddigi számaink

1999. 1-2. sci-fi
2000. 1-2. (poszt)apokalipszis
2000. 3-4. Peter Greenaway
2001. 1-2. cyberpunk
2001. 3-4. számítógép
2002. 1-2. média
2003. 1. fantasy
2003. 2. varázslat
2003. 3. édes anyanyelvünk Weöres Sándor
2003. 4. pszichoaktív nyelvszerek
2004. 1. horror
2004. 2. Bret Easton Ellis
2004. 3. devla
2004. 4. Amerika
2005. 1. magyar sci-fi
2005. 2. tetszettek volna forradalmat csinálni
2005. 3. pop history
2005. 4. obszcén középkor
2006. 1. Hajás Tibor